

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

www.sglasnik.com

ISSN 0353-8389
COBISS.SR-ID 17264898

Београд, 20. новембар 2015.
Година LXXI – број 95

Цена овог броја је 401 динар
Годишња претплата је 36.147 динара

САДРЖАЈ

Народна скупштина

Одлука о избору члана Савета гувернера
Народне банке Србије ----- 3

Влада

Уредба о оснивању Канцеларије
за управљање јавним улагањима ----- 3

Уредба о допуни Уредбе о царински
дозвољеном поступању с робом ----- 4

Уредба о измени Уредбе о утврђивању
Годишњег програма коришћења средстава
Буџетског фонда за шуме Републике Србије
у 2015. години ----- 4

Уредба о изменама Уредбе о оснивању
Института за стратегијска истраживања ----- 6

Уредба о утврђивању Просторног плана
подручја посебне намене слива
акумулације „Пелије” ----- 6

Уредба о утврђивању Просторног плана
подручја посебне намене слива
акумулације „Грлиште” ----- 58

Одлука о утврђивању висине накнаде
за испитивање и за додатно испитивање
сортe пољопривредног биља ----- 101

Одлука о изменама Одлуке о одређивању
робе на коју се не плаћају увозне дажбине ----- 101

Усклађени највиши износи локалне
комуналне таксе за држање моторних
друмских и прикључних возила,
осим пољопривредних возила и машина ----- 101

Решење о постављењу вршиоца
дужности помоћника директора
Републичког секретаријата за јавне политике ----- 102

Решење о разрешењу вршиоца
дужности директора Агенције
за страна улагања и промоцију извоза ----- 102

Решење о именовању вршиоца
дужности директора Агенције
за страна улагања и промоцију извоза ----- 102

Решење о разрешењу директора
Туристичке организације Србије ----- 103

Решење о именовању вршиоца
дужности директора Туристичке
организације Србије ----- 103

Решење о разрешењу и именовању
члана Управног одбора
Туристичке организације Србије ----- 103

Решење о разрешењу вршиоца
дужности директора Дома ученика
средњих школа „Јелица Миловановић”
у Београду ----- 103

Решење о именовању директора
Дома ученика средњих школа
„Јелица Миловановић” у Београду ----- 103

Решење о престанку дужности
директора Дома ученика средњих
школа у Лесковцу ----- 104

Решење о именовању директора
Дома ученика средњих школа у Лесковцу ----- 104

Решење о разрешењу и именовању
члана Управног одбора Агенције
за реституцију ----- 104

Решење о именовану члана Надзорног одбора Јавног предузећа „Транснафта”	104
Решење о разрешењу и именовану члана Националне комисије за рачуноводство	104
Решење о разрешењу и именовану члана Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије	105
Решење о разрешењу и именовану члана Управног одбора Информационо-комуникационе установе „Академска мрежа Републике Србије – АМРЕС”	105
Решење о разрешењу и именовану руководиоца, заменика руководиоца и секретара Радне групе за координацију активности на примени модела развоја електронске управе Републике Естоније	105
Решење о разрешењу члана Управног одбора Клиничког центра Србије	105
Решење о разрешењу и именовану председника Управног одбора Института за кардиоваскуларне болести „Дедиње”	106
Решење о разрешењу и именовану чланова Надзорног одбора Института за рехабилитацију	106
Решење о престанку рада на положају помоћника министра привреде	106
Решење о постављењу генералног конзула Републике Србије у Шангају, Народна Република Кина	106
Решење о употреби средстава текуће буџетске резерве	107

Министарства

Решење о давању овлашћења за обављање послова обуке енергетских менаџера и овлашћених енергетских саветника	107
Правилник о ближим условима за издавање и одузимање именовања телу за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају	107

Правилник о начину прегледа и обележавања посуде возила за транспорт одређеног опасног терета у друмском саобраћају	108
Правилник о поступку давања оружја на послугу	109
Правилник о изменама Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила	112

Агенције

Одлука о давању сагласности на планове преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица	116
Одлука о давању сагласности на Правила о раду дистрибутивног система природног гаса	116
Решење директора Агенције за борбу против корупције број 014-404-00-0259/14-08	117

Привредна друштва

Одлука о изменама и допунама Одлуке о утврђивању износа надокнада за упис у именик, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција Фармацеутске коморе Србије	117
Малопродајне цене дуванских прерађевина, British American Tobacco SEE d.o.o. Beograd	118
Малопродајне цене дуванских прерађевина, British American Tobacco Vranje a.d.	118
Малопродајне цене дуванских прерађевина, ТДР д.о.о. Београд	119
Малопродајне цене дуванских прерађевина, „Imperial Tobacco SCG” д.о.о. Београд	120
Јавни позив за упис бесплатних удела, ЈРД и ТВ предузеће „Петровац на Млави”	120

Исправка Одлуке о изменама Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина)	121
--	-----

животне средине, ЈВП „Србијаводе”, градска/општинске управе и приватни шумовласници на подручју Просторног плана); (в) заштите и очувања природних добара и биодиверзитета (Управа за животну средину при надлежном министарству, старооци природних добара, власници непокретности и невладине организације); (г) опремања туристичко-рекреативном инфраструктуром, одржавање шуме у функционално оптималном стању и обезбеђење компензационих површина шума и шумског земљишта (министарство надлежно за туризам, градска/општинске управе и заинтересовани пословни субјекти/инвеститори туристичко-рекреативне инфраструктуре);

– актуелизација катастра непокретности, успостављање и иновирање инвентура шума у државном и приватном власништву;
– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежног министарства и средстава корисника ловишта, за потребе улагања у заштиту, производњу и узгој дивљачи;

4) развоја инфраструктурних система и комуналних објеката, и то:

– обезбеђење финансијских средстава из републичког буџета преко надлежних министарстава и јавног предузећа надлежног за управљање државним путевима за реализацију инфраструктуре за прикупљање и пречишћавање атмосферских вода које се сливају с ДП Ђ реда бр. 38;

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежних министарстава, јавног предузећа надлежног за управљање државним путевима и јавних прихода града и општина за државне и општинске путеве, за пројекте изградње и рехабилитације саобраћајне мреже;

– удруживање средстава јавних прихода града Крушевца и општина Александровац, Брус, Блаце и Врњачка Бања и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава претприступних програма ЕУ, за развој локалне комуналне инфраструктуре; и

– удруживање средстава јавних прихода града Крушевца и општина Александровац, Брус, Блаце и Врњачка Бања и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава претприступних програма ЕУ и средстава Европске банке за обнову и развој (ЕБРД), Светске банке за инвестиционе програме и других кредитних и средстава из донација за санитарно безбедно депоновање комуналног отпада;

5) одрживог развоја туризма, и то:

– развој новог правца туризма – геотуризма како би туристи стекли основна знања о геобјектима и тумачење геологије и геоморфологије подручја које посећују;

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежног министарства и јавних прихода града Крушевца и општина Александровац, Брус, Блаце и Врњачка Бања у области туризма с приватним сектором;

– инвестициона подршка приоритетним програмима развоја, организације и уређења простора од значаја за развој туризма из средстава Националног инвестиционог плана и посебних средстава из Програма за развој инфраструктуре у туризму, уз услов да се већина прихода од ресурса реинвестира на самом подручју;

– обезбеђење подршке стимулативних и дестимулативних мера пореске политике: ослобађање или смањење пореза на добит; ослобађање или смањење пореза на новозапослене; диференциране боравишне таксе и туристичке накнаде; пенали за изградњу неадекватних капацитета на приоритетним туристичким локацијама; убрзана амортизација, концесије, ниже царине на увоз опреме и др; и

– развој модела уговорног повезивања/организовања, односно различити видови кластерског и дестинацијског удруживања (републичких, регионалних и локалних) туристичких субјеката, у креирању понуде туристичких простора и примарне туристичке дестинације; избор управљача и контрола ефикасности управљања одрживим развојем туризма, реализацијом програма развоја туризма и пројеката развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре, односно уређењем грађевинских подручја/локација туристичких дестинација.

Систем компензација (услова, обрачуна, модалитета и аранжмана) власницима земљишта и титуларима својине над земљиштем за настале штете, ускраћивање и умањење добити (у развоју пољопривреде и села, локалних инфраструктурних система, комуналних објеката, јавних служби, туризма и др.) због ограничења

у развоју локалних заједница на подручју Просторног плана ради спровођења режима и мера заштите у зонама санитарне заштите републичког изворишта водоснаблевања, заједнички утврђују месне заједнице у сливу акумулације „Ћелије” са управама града Крушевца и општина Брус, Блаце, Александровац и Врњачка Бања, ЈВП „Србијаводе”, ЈКП „Водовод Крушевац” и осталим јавним предузећима корисника водопривредног супсистема „Ћелије”, уз стручну и организациону подршку надлежних министарстава, одговарајућих управа, агенција и/или фондова.

5753

На основу члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ

о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште”

Члан 1.

Утврђује се Просторни план подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште” (у даљем тексту: Просторни план), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Просторним планом утврђују се основе организације, коришћења, уређења и заштите подручја слива акумулације „Грлиште” на деловима територије града Зајечара и општина Бољевац и Књажевац.

Члан 3.

Просторни план се састоји из текстуалног дела и графичких приказа.

Текстуални део Просторног плана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Графички прикази (рефералне карте) израђени су у размери 1:50.000, и то: реферална карта број 1 – Посебна намена простора; реферална карта број 2 – Мрежа насеља и инфраструктурни системи; реферална карта број 3 – Природни ресурси, туризам, заштита животне средине и природних и културних добара и реферална карта број 4 – Спровођење Просторног плана.

Графичке приказе из става 3. овог члана, израђене у 11 примерака, оверава својим потписом министар надлежан за послове просторног планирања.

Члан 4.

Просторни план спроводи се на два начина, и то:

1) индиректно (посредно):

(1) применом планских решења других просторних планова подручја посебне намене чији се обухват делом преклапа са подручјем овог просторног плана,

(2) применом и разрадом планских решења овог просторног плана у просторним плановима јединица локалне самоуправе за територију града Зајечара и територије општина Књажевац и Бољевац,

(3) разрадом планских решења урбанистичким плановима и секторским плановима;

2) директно (непосредно): издавањем информације о локацији и локацијских услова на основу планских решења и пропозиција овог просторног плана у зони његове директне примене, за објекте у функцији водопривреде који се налазе у зонама I и II акумулације „Грлиште” (фаза 1).

Члан 5.

Графички прикази из члана 3. став 3. ове уредбе, чувају се трајно у Влади (један комплет), Министарству грађевинарства,

саобраћаја и инфраструктуре (три комплета), Министарству пољопривреде и заштите животне средине (један комплет), Министарству здравља (један комплет), Републичкој дирекцији за воде (један комплет), Јавном водопривредном предузећу „Србијаводе” (један комплет), граду Зајечару (један комплет), општини Бољевац (један комплет) и општини Књажевац (један комплет).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у министарству надлежном за послове просторног планирања.

Члан 6.

Право на непосредан увид у графичке приказе из члана 3. став 3. ове уредбе имају правна и физичка лица, под условима и на начин који ближе прописује министар надлежан за послове просторног планирања.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти ускладиће се са одредбама ове уредбе на начин утврђен Просторним планом.

Планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, прописи и други општи акти ускладиће се са одредбама ове уредбе у року од годину дана од дана њеног ступања на снагу.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и урбанистички пројекти, као и планови и програми развоја донети до дана ступања на снагу ове уредбе, примењују се у деловима који нису у супротности са овом уредбом.

Члан 8.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-11820/2015

У Београду, 5. новембра 2015. године

Влада

Председник,

Александар Вучић, с.р.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СЛИВА АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ”

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Просторни план подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште” (у даљем тексту: Просторни план) ради се на основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште” („Службени гласник РС”, број 44/11), коју је донела Влада. После спроведеног поступка јавне набавке закључен је уговор о изради Просторног плана између Републичке агенције за просторно планирање и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Републичке дирекције за воде (број 404-343-8/2011-01 од 21. септембра 2011. године), као наручилаца и Института за архитектуру и урбанизам Србије (број 1568 од 22. септембра 2011. године) као извршиоца.

Израда Просторног плана усклађена је са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14 и 145/14), Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 64/15), Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10 и 93/12), Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС”, број 92/08), Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10), Уредбом о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС”, број 11/02), Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон и 43/11 – УС), Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10), Законом о регионалном развоју („Службени гласник РС”, бр. 51/09 и 30/10), Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10 – исправка), Законом о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др. закон и 99/11 – др. закон), Законом о туризму

(„Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15), Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), Законом о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 17/13), одлукама и стратегијама Владе и другим актима и документима која уређују питања у вези са предметом Просторног плана.

Просторни план је припремљен на основу следећих докумената: верификованог и прихваћеног Концепта Просторног плана (Извештај бр. 350-01-00146/2012-07 од 9. марта 2012. године Комисије за стручну контролу регионалног просторног плана, програма имплементације регионалног просторног плана и просторног плана подручја посебне намене Министарства животне средине, рударства и просторног планирања), Извештаја о извршеној стручној контроли Нацрта просторног плана (Извештај бр. 350-02-00014/2/2013-01 од 26. марта 2013. године Комисије за стручну контролу Нацрта просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште” Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања), Извештаја о обављеном јавном увиду у Нацрт просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину (Комисија за спровођење јавног увида, број 350-01-536-2015-13 од 15. маја 2015. године) и Документационе основе Просторног плана (која је заснована на прибављеним условима надлежних органа и организација, анализи постојеће документације, студијама и секторским експертизама урађеним за све области од значаја за планско подручје и дефинисање планских решења) и др. У припреми и изради Просторног плана успостављена је сарадња са стручним и другим институцијама и организацијама, у првом реду са Јавно комуналним предузећем „Водовод” Зајечар (у даљем тексту: ЈКП „Водовод”, Зајечар), као и представницима градске/општинских управа чија ће улога бити значајна за процес имплементације планских решења.

Просторни план представља плански основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја, тј. за заштиту слива акумулације „Грлиште”, као и плански основ којим се резервиса простор за планирану другу фазу развоја акумулације „Грлиште” у условима одрживог, мултифункционалног развоја планског подручја. Доношењем Просторног плана обезбедиће се: планско коришћење акумулације „Грлиште”, заштита и уређење сливног подручја; унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености; унапређење квалитета живљења локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових делатности, у првом реду туризма и алтернативне сеоске економије, уз одговарајуће компензације, како за њихову реализацију, тако и за спровођење мера заштите простора и изворишта вода; задовољење рекреативних, спортских и културолошких потреба урбаног становништва из окружења; уређење грађевинског земљишта у насељима и зонама планираним за развој; и смернице за институционално-организациону и управно-контролну подршку коришћењу и заштити акумулације.

Просторни план се доноси за период до 2025. године, са елементима за прву, приоритетну етапу имплементације за период до 2017. године.

Просторни план садржи:

- полазне основе (са положајем, просторним обухватом и описом граница подручја Просторног плана, граница целина и потцелина посебне намене; обавезе, услове и смернице из Просторног плана Републике Србије и других развојних докумената; скраћени приказ постојећег стања, потенцијала, ограничења и др.);

- принципе, циљеве и општу концепцију просторног развоја подручја слива акумулације „Грлиште” (принципе просторног развоја; опште и оперативне циљеве просторног развоја; регионални аспект развоја подручја посебне намене и функционалне везе и међуоднос са окружењем; општу концепцију развоја подручја слива акумулације „Грлиште” и др.);

- планска решења просторног развоја подручја посебне намене и других области од значаја за дефинисање планских решења (систем водоснабдевања „Грлиште”, режим заштите, уређења и коришћења простора, са анализом утицаја слива акумулације „Грлиште” на природне системе, на економију и привредне системе, туризам и рекреацију, демографске и социјалне процесе и системе; просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система;

заштиту животне средине, природних и непокретних културних добара и заштиту од елементарних непогода и обезбеђење интереса за одбрану земље; основну намену простора с билансом површина посебне намене и др.);

– правила употребе земљишта, правила уређења и правила грађења;

– имплементацију Просторног плана (институционални оквир и учеснике у имплементацији; смернице за израду планске документације и спровођење Просторног плана; приоритетна планска решења и пројекте; мере и инструменте за имплементацију Просторног плана и др.);

– рефералне карте и графичке приказе:

– реферална карта број 1 – Посебна намена простора, у размери 1 : 50 000;

– реферална карта број 2 – Мрежа насеља и инфраструктурни системи, у размери 1 : 50 000;

– реферална карта број 3 – Природни ресурси, туризам, заштита животне средине и природних и културних добара, у размери 1 : 50 000;

– реферална карта број 4 – Спровођење Просторног плана, у размери 1 : 50 000;

– графички приказ 1. Прегледна карта подручја Плана.

Просторни план је урађен у ГИС окружењу заснованом на ESRI технологији (ArcGIS 10x), што омогућава једноставнију размену података, формирање Географског информационог система за обухваћено подручје и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

У складу са одредбама члана 22. Закона о планирању и изградњи, упоредо са израдом Просторног плана, припремљен је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину. Током процедуре израде Нацрта просторног плана, Министарство здравља донело је Решење о одређивању зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште”, а на захтев органа локалних самоуправа града Зајечара, општине Књажевац и општине Бољевац. Извршилац је урадио Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште”, чиме је обезбеђена пуна компатибилност планских решења и режима коришћења и уређења простора у успостављеним зонама санитарне заштите.

I. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ПОЛОЖАЈ, ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ И ГРАНИЦЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Границе Просторног плана, односно зона санитарне заштите изворишта „Грлиште” и подручја посебне намене, одређене су рефералним картама Просторног плана и описно, према ситуацији на Топографским картама (у даљем тексту: ТК) размере 1:25 000 (Листови ТК25: Алексинац 532-2-2, 532-2-4 и 532-4-2, Зајечар 533-1-1, 533-1-2, 533-1-3, 533-1-4, 533-2-1, 533-2-3, 533-3-1 и 533-4-1). У случају неслагања са текстом, меродавна је ситуација у приказима рефералних карата.

1.1. ПОЛОЖАЈ И ОСНОВНЕ ОДЛИКЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

Подручје Просторног плана простире се на деловима територије града Зајечар и општине Бољевац и Књажевац (Зајечарски управни округ). Обухвата 15 целих катастарских општина и 15 статистичких насеља у којима живи 4.555 становника (2002. године), тј. око 3.200 становника (2011. године)¹. Подручје Просторног плана у физичко-географском смислу обухвата брдско-планинско подручје Тупижнице у јужном делу и низијски део долине Белог Тимока и његових притока Грлишке реке са акумулацијом „Грлиште” на северу, на надморским висинама од око 150 m на ушћу Грлишке реке у Бели Тимок источно од акумулације до око 1160 m – Глоговачки врх на Тупижници јужно од акумулације.

¹ Први резултати Пописа становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011.

1.2. ТЕРИТОРИЈАЛНИ ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Подручје Просторног плана обухвата простор површине од око 400 km² на деловима територије (Табела I-1):

– општине Бољевац (четири катастарске општине – у даљем тексту: КО): целе КО Бачевица, Врбовац, Добро Поље и Добрујевац;
– града Зајечара (осам КО): целе КО Лесковац, Леновац, Горња Бела Река, Ласово, Грлиште, Мариновац, Заграђе и Планиница; и
– општине Књажевац (три КО): целе КО Кожељ, Бучје и Влашко Поље.

1.3. ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Подручје Просторног плана (400 km²) обухвата: подручје слива акумулације „Грлиште” до профила бране површине од око 183 km² и вансливне површине обухваћених КО од око 217 km².

Граница подручја Просторног плана дефинисана је границама целих КО, а приказана је графички и описно (Графички прилог 1 и Табела I-1).

Граница Просторног плана је:

1) северна граница – од пресека граница општине Бољевац и града Зајечар на северу и наставља спољном границом КО Планиница, Леновац, Лесковац и Грлиште (град Зајечар);

2) источна граница – од источне спољне границе КО Грлиште (град Зајечар) и наставља у правцу југа дуж спољних граница КО Заграђе и Мариновац (град Зајечар);

3) јужна граница – од пресека граница града Зајечар и општине Књажевац, у правцу запада пратећи спољну границу КО Кожељ, Бучје и Влашко Поље (општина Књажевац); и

4) западна граница – од пресека граница општина Књажевац и Бољевац на западу и у правцу севера прати спољну границу КО Добро Поље, Добрујевац и Врбовац (општина Бољевац) када поново улази на територију града Зајечара и прати спољну границу КО Планиница до почетне тачке.

Биланс површина према просторном обухвату подручја Просторног плана дат је у Табели I-1.

Табела I-1: Просторни обухват подручја Просторног плана

Територија	Површина у km ²				% општине/града
	укупно општина/град	Просторни план		укупно	
		Подручје слива	ван слива		
Општина Бољевац	827,66	42,51	59,48	101,99	25,49
Град Зајечар	1.067,12	129,54	95,26	224,80	56,17
Општина Књажевац	1.202,44	10,84	62,57	73,41	18,34
Укупно	3.097,22	182,89	217,31	400,20	100,00

1.4. ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Обухват и границе зона санитарне заштите акумулације „Грлиште”

У делу Просторног плана који обухвата слив акумулације „Грлиште” и део вансливних површина у подбранском делу, успостављају се (односно резервишу) зоне санитарне заштите изворишта у складу са предвиђеним фазним развојем водoprивредног система, којим је предвиђено повећање запремине акумулација са 12×10⁶ m³ у фази 1, при коти максималног успора (у даљем тексту: КМУ) од 194,6 m н.в. на 40×10⁶ m³ у фази 2 при КМУ од 215 m н.в.

Успостављају се следеће зоне санитарне заштите изворишта за фазу 1 акумулације:

– зона непосредне санитарне заштите (у даљем тексту: зона I акумулације) утврђује се у односу на КМУ акумулације од 194,6 m н.в. и обухвата језеро из кога се захвата вода за водоснабдевање укључујући врх преградног објекта (са простором у ширини од 100 m низводно од круне бране) и приобално подручје акумулације чија ширина износи 10 m у хоризонталној пројекцији од нивоа воде при КМУ воде у језеру², укупне површине око 1 km² (1,41 km²);

² Зона I изворишта површинске воде обухвата и надземну притоку дуж целог тока и подручје са обе стране притоке чија ширина износи најмање 10 m у хоризонталној пројекцији мерено од нивоа воде при водостају притоке који се јавља једном у десет година.

– ужа зона санитарне заштите (у даљем тексту: зона II акумулације) утврђује се узводно од профила бране у појасу ширине 500 m око акумулације мерено у хоризонталној пројекцији од спољне границе зоне I, на подручју слива акумулације, као и читав простор могућег проширења зоне потапања у фази 2 везано за КМУ од 215 m н.в., укупне површине око 7 km² (6,95 km²); и

– шира зона санитарне заштите (у даљем тексту: зона III акумулације) утврђује се на подручју слива узводно од бране „Грлиште”, у делу који није обухваћен зонама I и II акумулације, укупне површине око 175 km² (174,53 km²), и то: од профила бране „Грлиште” у атару села Грлиште (КО Грлиште), граница зоне III акумулације иде у правцу југа пратећи морфолошку вододелницу до узвишења Деда-Рашино брдо (кота 311 m н.в.), скреће ка западу преко локалитета Осење до узвишења Липак (кота 375 m н.в.), потом иде ка југоистоку преко коте 360 m н.в, коте 337 m н.в. до локалитета Мађарско гувно (кота 396 m н.в.). Даље, у правцу југа прати морфолошку вододелницу, пролазећи поред засеока Црквисте (КО Горња Бела Река) све до узвишења Г. Глама (кота 499 m н.в.). Од ове тачке граница скреће ка истоку и југоистоку до узвишења Станков церак (кота 453 m н.в.), а потом наставља јужно обилазећи локалитет Голаш до узвишења В. Голаш (кота 547 m н.в.) које се налази на тремеји КО Горња Бела Река, КО Заграђе и КО Мариновац (град Зајечар). Потом граница мења правац ка западу преко коте 423 m н.в, локалитета Пресечен камен и наставља преко узвишења Чукер (кота 543 m н.в.) обилазећи село Мариновац (КО Мариновац), преко коте 532 m н.в, коте 594 m н.в, до локалитета Голема ораница и коте 654 m н.в. Одавде граница наставља ка југозападу, прати морфолошку вододелницу прелазећи преко коте 678 m н.в. и наставља до врха Оштрц (кота 823 m н.в.), локалитета Глоговица до узвишења Глоговачки врх (кота 1160 m н.в.). Даље, граница иде у правцу југа, преко коте 987 m н.в. до узвишења Ђорђево врх (1037 m н.в.), одакле скреће ка западу јужно од локалитета Големи прелаз и потом дуж гребена Подкамен (кота 1082 m н.в.) и локалитета Тупижничка леденица, на граници КО Кожељ и КО Бучје (општина Књажевац), па иде преко коте 1160 m н.в. до коте 1148 m н.в, одакле скреће ка западу преко коте 1106 m н.в, коте 612,68 m н.в. до локалитета Вујин гроб (кота 675 m н.в.). Граница потом мења правац ка северозападу до узвишења Стража (кота 701 m н.в.) и наставља истим правцем преко коте 699 m н.в. до локалитета Свињарник (кота 742 m н.в.) и границе општине Књажевац (КО Бучје) и града Зајечар (КО Ласово). Граница затим пресеца ДП IА реда бр. 219 (P-247)³ (кота 664 m н.в.), улази у КО

3 Обележавање државних путева (ДП) према Уредби о категоризацији државних путева („Службени гласник РС”, бр. 105/13 и 119/13) и веза са старим ознакама за магистралне (М) и регионалне (Р) путеве.

Влашко Поље и наставља ка западу пратећи морфолошку вододелницу преко узвишења Добра глава (854 m н.в.) и Мечији врх (1010 m н.в.). Потом мења правац ка северу преко коте 913 m н.в, па иде гребеном Јавора укрштајући се са ДП IА реда бр. 173 (P-247). Наставља преко коте 587 m н.в, коте 604 m н.в, локалитета Грамада, коте 626 m н.в, локалитета Мечији вис (770 m н.в.) и Грматски камен (730 m н.в.). Затим граница иде до узвишења В. Орлово брдо (кота 718 m н.в.) преко локалитета Орлово поље до Старчевог брега (кота 542 m н.в.). Даље, граница иде ка северу, преко узвишења Чолаково брдо и Стрњак (кота 551 m н.в.) и наставља преко засеока Орешац (КО Бачевица), па пратећи морфолошку вододелницу иде до локалитета В. Жежевица (кота 709 m н.в.) и наставља ка североистоку до узвишења Горуњар (583 m н.в.). Граница потом иде ка северу, преко коте 518 m н.в, локалитета Широко поље (516 m н.в.), до узвишења Чука (кота 592 m н.в.). Потом граница мења правац ка истоку пратећи северну границу КО Врбовац (општина Бољевац) иде преко коте 439 m н.в, па обилазећи локалитет Касаповец, прелази преко коте 473 m н.в. и спушта се ка југу до коте 458 m н.в. Потом наставља у правцу истока и иде преко коте 401 m н.в, локалитета Врњовац, коте 477 m н.в, коте 372 m н.в, локалитета Лупа глава (кота 387 m н.в.), коте 366 m н.в, коте 359 m н.в. до локалитета Деветар (кота 374 m н.в.). Даље, граница иде у истом правцу преко врха Бресје (кота 376 m н.в.), локалитета Барановац (кота 376 m н.в.), Братујевац (кота 402 m н.в.), коте 339 m н.в. до коте 315 m н.в. Одатле граница скреће ка југу прелазећи преко локалитета Дрењак, коте 242 m н.в, локалитета Савин брег (кота 255 m н.в.) и силази на профил бране.

Резервишу се следеће зоне санитарне заштите изворишта за фазу 2 акумулације:

– зона I акумулације утврђује се у односу на КМУ акумулације од 215 m н.в. и обухвата језеро из кога се захвата вода за водоснабдевање укључујући врх преградног објекта (са простором у ширини од 100 m низводно од круне бране) и приобално подручје акумулације чија ширина износи 10 m у хоризонталној пројекцији од нивоа воде при КМУ воде у језеру, укупне површине око 3 km² (3,42 km²);

– зона II акумулације утврђује се узводно од профила бране у појасу ширине 500 m дуж обала акумулације мерено у хоризонталној пројекцији од спољне границе зоне I, на подручју слива акумулације, укупне површине око 11 km² (11,22 km²); и

– зона III акумулације утврђује се на подручју слива узводно од бране „Грлиште”, у делу који није обухваћен зонама I и II акумулације, што је око 168 km² (168,25 km²), са границама зоне III акумулације дефинисане у претходном ставу.

Биланс површина подручја Просторног плана према територијалном обухвату и зонама санитарне заштите акумулације (фаза 1 и 2) приказан је у Табели I-2.

Табела I-2: Биланс територијалног обухвата подручја Просторног плана и зона санитарне заштите у сливу акумулације „Грлиште” (у km²)

општина/град	КО	зона непосредне санитарне заштите са акумулацијом (зона I)	ужа зона санитарне заштите (зона II)	шира зона санитарне заштите (зона III)	изван зона санитарне заштите	укупно
		1.	2.	3.	4.	1+2+3+4
		ФАЗА 1				
Бољевац	Бачевица			20,09	0,82	20,91
	Врбовац			21,46	0,22	21,68
	Добро Поље			0,75	28,76	29,51
	Добрујевац			0,21	29,68	29,89
Зајечар	Горња Бела Река		0,01	26,18	3,24	29,43
	Грлиште	0,79	2,15	2,19	22,97	28,10
	Заграђе			0,06	17,52	17,57
	Ласово			47,92	0,16	48,07
	Леновац		0,66	34,29	1,39	36,34
	Лесковац	0,62	4,13	5,86	0,56	11,18
	Мариновац			4,23	24,10	28,33
Књажевац	Планиница			0,46	25,32	25,78
	Бучје			6,47	28,52	34,99
	Влашко Поље			1,71	11,90	13,61
	Кожељ			2,66	22,15	24,81
	Укупно	1,41	6,95	174,53	217,31	400,20
		ФАЗА 2				

општина/ град	КО	зона непосредне санитарне заштите са акумулацијом (зона I)	ужа зона санитарне заштите (зона II)	шира зона санитарне заштите (зона III)	изван зона санитарне заштите	укупно
		1.	2.	3.	4.	1+2+3+4
БОЉЕВАЦ	Бачевица			20,09	0,82	20,91
	Врбовац			21,46	0,22	21,68
	Добро Поље			0,75	28,76	29,51
	Добрујевац			0,21	29,68	29,89
ЗАЈЕЧАР	Горња Бела Река	0,01	0,75	25,42	3,24	29,43
	Грлиште	1,33	2,60	1,20	22,97	28,10
	Заграђе			0,05	17,52	17,57
	Ласово			47,91	0,16	48,07
	Леновац	0,27	2,79	31,89	1,39	36,34
	Лесковац	1,81	5,08	3,73	0,56	11,18
	Мариновац			4,23	24,10	28,33
	Планиница			0,46	25,32	25,78
КЊАЖЕВАЦ	Бучје			6,47	28,52	34,99
	Влашко Поље			1,71	11,90	13,61
	Кожел			2,66	22,15	24,81
	УКУПНО	3,42	11,22	168,25	217,31	400,20

С обзиром да је планирано проширење акумулације „Грлиште” у фази 2 предвиђено у постпланском периоду, овим просторним планом, сем резервације простора, нису дате посебне смернице и планска решења за ту фазу, која ће се по потреби утврдити изменама и допунама овог просторног плана и/или одговарајућим урбанистичким плановима.

1.5. ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Посебна намена подручја Просторног плана која је кључна за утврђивање планских решења јесте слив акумулације „Грлиште”, која представља важан објекат у саставу Тимочког регионалног система за снабдевање насеља водом и Тимочког речног система за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода Белог Тимока и Тимока.

Остале посебне намене на подручју Просторног плана, утврђене планским и стратешким документима на националном нивоу, јесу: слив акумулације „Бован”; транснационални гасовод кроз Србију; и потенцијални коридор аутопута Зајечар–Ниш.

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА⁴

1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020. ГОДИНЕ

За подручје овог просторног плана посебно су релевантне следеће одредбе Просторног плана Републике Србије (у даљем тексту: ППРС):

– Подручје Просторног плана има значајан проценат пољопривредног земљишта, у зони интензивне пољопривреде, воћарства и виноградарства. Потенцијал биомасе је значајан.

– Највећи део подручја Просторног плана је у оквиру перспективног функционално урбаног подручја (у даљем тексту: ФУП) националног значаја са центром у Зајечару.

– У области инфраструктуре планиране су активности на постојећем државном путу I реда, рута 5 (SEETO): Параћин – Бољевац – Зајечар – Вршка чука (граница са Бугарском) (E-761, M-5) те на потенцијалном коридору државног пута I реда, (аутопутски коридор) Вердап II – Зајечар – Ниш. Планира се ревитализација и модернизација постојеће једноколосечне пруге, са изградњом капацитета за повезивање значајних корисника железничких услуга Ниш–Зајечар–Прахово Пристаниште. Могућа градња термоенергетског објекта у Зајечару, на угљу, утврдиће се уз претходно утврђивање приоритета између експлоатације угља и регионалног водоснабдевања. Гасификација подручја Просторног плана биће могућа након реализације планираног гасовод. Водоводни систем са постојећом акумулацијом „Грлиште” је део Тимочког регионалног водоводног система, који је доминантан за снабдевање водом града Зајечара.

– Подручје Просторног плана је у близини примарног туристичког простора са целогодишњом понудом – Стара планина, у окружењу секундарних туристичких подручја у оквиру туристичког кластера Источна Србија и у близини међународних друмских туристичких праваца Зајечар–Параћин и Зајечар–Књажевац.

– Животна средина је квалитетна, претежно под воћњацима, виноградима, ливадама, пашњацима и шумама. У области заштите животне средине, стратешки приоритет је побољшање квалитета површинских и подземних вода, третман отпадних вода у насељима са највећим утицајима на извориште водоснабдевања, обезбеђење рационалног коришћења воде у индустрији и енергетици увођењем нових технологија и рецикулације.

– На основу претходних истраживања и валоризације, биће дефинисани статус, просторни обухват и режими заштите за подручје планине Тупијница.

2.2. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ВОДОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Водопривредна основа Републике Србије (у даљем тексту: ВОС) основни је документ којим се утврђује стратегија коришћења вода, заштите вода и заштите од вода на територији Републике Србије, као јединственог водопривредног простора. Основни стратешки циљ ВОС је: „одржавање и развој водног режима којим се обезбеђују најповољнија и најцелиходнија техничка, економска и еколошка решења за јединствено управљање водама, заштиту од штетног дејства вода, заштиту вода и коришћење вода”. ВОС има задатак да обезбеди остваривање наведеног основног стратешког циља, водећи рачуна о често опречним интересима појединих водопривредних области и грана и у великој мери супротстављеним захтевима осталих корисника простора.

Тимочки регионални систем, који обухвата водоснабдевање насеља на сливу реке Тимок, ослања се на акумулације на Црном Тимоку (планирана „Боговина”) и Грлишкој реци (изграђена акумулација „Грлиште”), а делом и на коришћење локалних изворишта подземних вода. Ове две акумулације чине јединствени систем из кога ће се снабдевати водом насеља у градовима и општинама: Бор, Зајечар, Бољевац, Неготин и Књажевац. Поред водоснабдевања, ове воде имају и друге намене. Снабдевање водом насеља у општини Књажевац предвиђа се и из локалних изворишта коришћењем вода Алдиначке реке, са перспективним повезивањем у јединствен Тимочки регионални систем. Насеља у општинама Сврљиг и Кладово перспективно би била део овог система.

Према ВОС, прогнозиране су укупне потребе за водом (високо квалитетне воде за домаћинства и индустрију) до 2021. године. За град и општине чији су делови територије обухваћени

⁴ Детаљније у форми комплетних извода у Документационој основи Просторног плана.

Просторним планом износи: Зајечар ($58,8 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$), Књажевац ($16,6 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$) и Бољевац ($5,5 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{год.}$). Дефинисан је обим потребних антиерозивних радова у сливу акумулације „Грлиште” који обухватају око 12.600 m^3 грађевинских и око 2.400 ха биолошких радова.

2.3. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ТИМОЧКЕ КРАЈИНЕ („Службени гласник РС”, број 51/11)

За подручје овог просторног плана посебно су релевантне следеће одредбе Регионалног просторног плана Тимочке крајине (у даљем тексту: РППТК):

– Унапређење стања постојећих шума и повећања површина под шумама приоритетно ће се спровести у сливу акумулације „Грлиште”, на површини од око 12 km^2 . Антиерозивна заштита оствариће се применом биолошких мера (пошумљавање и затрављивање), биотехничких мера (плетери и зиждићи против спирања) и техничких мера (габионске преграде и прагови у циљу стабилизације терена и заустављања вученог наноса) на површинама и локалитетима које угрожава средња, експесивна и јака ерозија.

– Заштита квалитета вода изворишта регионалног система за снабдевање становништва водом спроводиће се успостављањем и спровођењем режима зона санитарне заштите, применом организационо-економских мера за спречавање и смањење загађења вода (прописа о забрани транспорта опасних материја у зони изворишта, забраном кавезног узгоја риба у акумулацијама које служе за снабдевање водом, порибљавањем акумулација искључиво на бази ихтиолошких студија и пројеката, забраном изградње рибњака на локацијама којима се угрожавају изворишта вода, смањењем специфичне потрошње воде увођењем реалних накнада за коришћење вода и испуштање употребљених вода, увођењем мониторинга квалитета вода и др.). Обезбеђење воде највишег квалитета ослоњено је на Тимочки регионални систем, односно акумулацију „Грлиште” (изграђена фаза 1 за потребе снабдевања водом града Зајечара и планирана фаза 2) за потребе снабдевања водом насеља у граду Зајечару.

– Повећање саобраћајне доступности подручја Просторног плана оствариће се осавремењавањем општинског пута бр. 29: Лесковац–Лубница. У ближем окружењу подручја Просторног плана значајна ће бити следећа планска опредељења: реализација аутопута Тимочком развојном осовином, на правцу Ниш–Зајечар–ХЕ „Бердап II”, у ширем појасу пута I реда бр. 25; побољшањем услова одвијања саобраћаја на мрежи путева I реда; повећањем опремљености и функционалности друмског граничног прелаза „Вршка чука”; реконструкцијом железничке пруге Ниш–Књажевац–Зајечар–Прахово (бр. 75); модернизацијом аеродрома „Бор” и враћање намене аеродрому „Минићево” за спортско и пољопривредно летење и падобранство.

– Према природним и створеним туристичким ресурсима планског подручја и критеријумима тражње ширег круга туристичке и рекреативне клијентеле, понуда туристичког подручја засниваће се на летњој понуди на језеру Грлиште, уз културни, планински, сеоски и друге специјализоване видове туризма. Подручје Просторног плана припада Зајечарско-Бољевачком рејону (са археолошким налазиштима, бањама и планинама), односно туристичком комплексу градског центра Зајечар са рекреативним потенцијалима рејона: акумулација Грлиште–Тупијница (север) и др.

– Регионалним просторним планом подржана је заштита идентификоване просторне целине подручја планине Тупијница на деловима територија града Зајечара и општине Књажевац, делом на подручју овог просторног плана.

– На подручју Просторног плана налази се споменик културе манастир Грлиште.

2.4. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СЛИВА АКУМУЛАЦИЈЕ „БОВАН”

(„Службени гласник РС”, број 14/09)

Просторним планом подручја посебне намене акумулације „Бован” обухваћено је око $3,5\%$ територије овог просторног плана, или око $13,6 \text{ km}^2$ (на делу катастарске општине Влашко Поље, општина Књажевац). Ова територија третирана је као простор

изворишта површинских вода на коме је утврђена зона III заштите изворишта. Просторним планом подручја посебне намене акумулације „Бован” утврђена су правила: коришћења, уређења и заштите природе, ресурса и вредности и уређења и одрживог просторног развоја.

2.5. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ГАСОВОДА „ЛУЖНИ ТОК” КРОЗ СРБИЈУ („Службени гласник РС”, бр. 119/12 и 98/13)

Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода „Лужни ток” кроз Србију обухваћено је око 17 km^2 овог просторног плана, на подручју града Зајечара (делови КО: Грлиште, Горња Бела Река, Лесковац и Леновац) и општине Бољевац (делови КО: Врбовац, Бачевица, Добро Поље и Добрујевац). Подручје инфраструктурног коридора енергетске инфраструктуре (гасовод) обухвата површину под инфраструктурним системима, површине над и под цевоводима, те површине за објекте у функцији посебне намене, а које се по правилу карактеришу као површине за јавну намену. Подручје Просторног плана обухвата подручје које је у непосредној физичкој и функционалној вези са коридором (заштитни појасеви и објекти и површине које је неопходно штити од негативних утицаја коридора). Просторним планом подручја коридора транснационалног гасовода: резервише се простор за реализацију објеката система транснационалног гасовода; успостављају се зоне заштите и спровођења режима зона заштите гасовода; измешта се мањи број објеката из уже зоне заштите гасовода, уз просторни развој система којим се расељавања свде на најмању могућу меру; спроводе се мере максималног очувања и мониторинга утицаја на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра у коридору гасовода и његовој контактним зони; минимизују се негативни утицаји и ризици у насељима на подручју коридора и његове контактне зоне; и др. Просторни план је основ за спровођење поступка утврђивања јавног интереса за експропријацију земљишта и објеката, који се директно спроводи издавањем локацијске дозволе за објекте система транснационалног гасовода.

2.6. ОСТАЛИ РЕЛЕВАНТНИ ДОКУМЕНТИ

Националне и локалне стратегије, планови и остали документи

Просторни план је усаглашен са националним стратешким документима: стратегијом регионалног развоја Републике Србије; Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Националном стратегијом Србије за приступање Србије и Црне Горе Европској унији (2005); Стратегијом развоја туризма Републике Србије („Службени гласник РС”, број 91/06); Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2015. године („Службени гласник РС”, број 44/05), Уредбом о утврђивању Програма остваривања стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, бр. 17/07, 73/07, 99/09 и 27/10); Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године („Службени гласник РС”, број 85/14); Стратегијом управљања отпадом за период 2010–2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10); Стратегијом развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06).

Размотрени су и други развојни и плански документи: Просторни план територије града Зајечара („Службени лист града Зајечара”, број 15/12); Просторни план општине Књажевац („Службени лист општине Књажевац”, број 9-1/11); Просторни план општине Бољевац („Службени лист општине Бољевац”, број 15-3/11), Уредба о утврђивању Просторног плана подручја парка природе и туристичке регије Стара планина („Службени гласник РС”, број 115/08); Елаборат о зонама санитарне заштите Леновачког врела код града Зајечара, ЈКП „Водовод”, Зајечар, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, 2007; Пројекат санитарне заштите акумулације „Грлиште”, Допуна пројекта, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, Београд 1994; Брана Грлиште – студија стабилности падина и косина акумулације „Грлиште”, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, Завод за конструкције и геотехнику, Београд, 1999; Резултати физичко-хемијских испитивања

– Извештај, Завод за јавно здравље „Тимок”, Зајечар, 2011; Извештај о производњи воде за пиће у 2010. години, ЈКП „Водовод”, Зајечар, 2011; Угроженост и заштита од наноса, бујица и ерозије акумулације „Грлиште”, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, Београд, 1983; Елаборат о обавештавању и узбуђивању становништва на подручју угроженом од рушења бране „Грлиште”, свеска 1: Хидрауличке последице рушења бране, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, Београд, 1986; Развојна студија сливног подручја акумулације „Грлиште” са делом планинског венца „Тупијница”, књига 3: природне карактеристике пројектног подручја, Друштвено предузеће „ПКБ – Агроинжењеринг” (у даљем тексту: ДП), Београд, 1992; Развојна студија сливног подручја акумулације „Грлиште” са делом планинског венца „Тупијница”, књига 8: Туризам, лов и риболов, ДП „ПКБ – Агроинжењеринг”, Београд, 1992; Развојна студија сливног подручја акумулације „Грлиште” са делом планинског венца „Тупијница”, књига 10: заштита животне средине са елементима просторног планирања, ДП „ПКБ – Агроинжењеринг”, Београд, 1992; Пројекат санитарне заштите акумулације „Грлиште”, ЈКП „Водовод”, Зајечар, Институт за водопривреду „Јарослав Черни”, Београд, 1990; Главни пројекат заштите од наноса акумулације „Грлиште” Зајечар – радни у коритима бујичних токова, Институт за шумарство и дрвну индустрију – Београд, Београд, 1987; Извештај о инжењерско-геолошким и хидрогеолошким условима изградње бране на Грлишкој реци код Зајечара, књига 1, Косовопроект–Београд, ООУР за геотехнику, Београд, 1983; Програм израде просторног плана подручја слива изворишта водосистема „Грлиште”, Република Србија, Министарство грађевинарства, Завод за просторно планирање и урбанизам, Београд, 2000.

3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА (ПОТЕНЦИЈАЛИ, ОГРАНИЧЕЊА, SWOT АНАЛИЗА)

3.1. ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1.1. Посебна намена подручја – водопривреда

Хидрографске, хидролошке и водопривредне особености ширег подручја акумулације

Подручје дела источне Србије, које се хидролошки и водопривредно налази у зони утицаја и интеракција са акумулацијом „Грлиште” има веома развијену хидрографију. Окосницу овог хидрографског система чине три Тимока – Бели, Црни и Велики. У делу слива око града Зајечара знатно су развијеније леве притоке сва три Тимока: Црни Тимок (Брестовачка река, Злотска река, Радованска река и Боговина), Бели Тимок (Лубничка и Грлишка река) и Велики Тимок (Бела, Јелашничка, Глоговичка, Сиколска и Чубранска река). Десне притоке су Осничка река и Арнаута (Црни Тимок) и Сашка река (Бели Тимок), док је десни део слива Великог Тимока хидрографски слабо развијен. Грлишка река настаје на подручју села Лесковац спајањем река Неголице (познате и као Леновачка река) и Горње (Ласовачке) реке. Ове реке дренају падине Тупијнице, Слемена и Жевице и изразито су бујичног карактера, са веома неравномерним режимима.

Хидрографске особености слива, орографске карактеристике и режими падавина великог интензитета условљавају брзу концентрацију великих вода, након којих долази до исцрпљивања слива и дугих периода малих вода. Око 50% годишњег биланса вода протекне у кратким бујичним поводњима. Река са оваквим хидролошким одликама се може користити само у условима реализације акумулације са годишњим регулисањем протока.

Специфична вредност на подручју, у овом делу слива је 6,8 l/s·km², што представља нешто већу вредност од просечне у Србији (5,7 l/s·km²). У долином делу око Зајечара, тј. у североисточном делу града Зајечара, у долини Великог Тимока, просечну вредност специфичног отицања смањује тзв. „зајечарска депресија” падавина.

Иако је хидрографска мрежа разматраног подручја веома развијена и као таква представља значајан привредни и развојни ресурс, пијаће воде за потребе водоснабдевања насеља нема довољно и то из више разлога: (а) велике неравномерности протока, тако да су реално искористиве воде (воде које имају атрибут „водног ресурса”) знатно мање од оних које се исказују преко просечних

вредности; (б) веома сужених могућности реализације акумулација са годишњим регулисањем без којих се не могу обезбедити поуздане испоруке воде потрошачима; (в) веома лошег квалитета неких притока које дотичу из зоне Борског басена (Борска, Кривельска, Бела река, Брестовачка река), тако да се не могу користити за водопривредне намене.

У Табели 1-3, поред просечних протока за два профила, приказани су минимални месечни протоци обезбеђености 95% који су меродавни за мере заштите вода и велике воде вероватноће 1% које су меродавне за мере заштите од поплава.

Табела 1-3: Хидролошки параметри река у широј зони утицаја акумулације „Грлиште”

Река	Водомерна станица	Површина слива (km ²)	Просечан проток m ³ /s	Q _{min,95%} m ³ /s	Q _{max,1%} m ³ /s
Велики Тимок	Тамњић	4.191	28,64		
Црни Тимок	Зајечар	1.199	12,51	0,58	410
Црни Тимок	Боговина	467	6,22		
Бели Тимок	Вратарница	1.171	10,46	0,45	300
Бели Тимок	Зајечар	2.150	12,39		
Грлишка река	Грлиште	191	1,56	0,04	158
Борска река	Рготина	340	3,04		
Злотска река	Сумраковац	114	3,50		

Неравномерност протока свих водотока у окружењу, веома је велика и једна је од најнеповољнијих у Србији. Однос између наведених карактеристичних малих и великих вода је преко 1:1000 (Грлишка река – 1:3950), при чему је неравномерност значајно већа на малим водотоцима због израженог ефекта „хидролошког пражњења” слива до кога долази у све дужим маловодним периодима, као и непостојања комплементарног допуњавања протока са других сливова.

Квалитет вода у водотоцима је у широким границама: од класе I/II у горњим токовима Грлишке реке (Неголица и Горња), Јелашничке, Сиколске реке, IIБ класе Црног и дела Белог Тимока, па до лошег стања Великог Тимока (класа IV и „ван класа”). На лош статус квалитета Тимока посебно утичу два концентрисана загађивача – град Зајечар и РТБ Бор – чије отпадне воде без пречишћавања доспевају у Тимок. У маловодним периодима, Велики Тимок је „ван класа”, јер се претвара у отворени колектор отпадних вода. Садашња фаза I развоја Грлишке акумулације не омогућава да се иста користи за побољшање квалитета воде наменским испуштањем у маловодним периодима који су најкритичнији са становишта квалитета вода.

Због незавршених планираних мера санитарне и антиерозивне заштите, у самој акумулацији се уочава почетак процеса еутрофикације. Према садашњим показатељима садржаја фосфора и хлорофила, акумулација је у мезотрофном стању, док се у топлој години јавља почетак еутрофног стања, што условљава све веће проблеме у процесу рада на преради воде у постројењу за пречишћавање воде (у даљем тексту: ППВ).

Водопривредна инфраструктура

Брана и акумулација „Грлиште”

Акумулација „Грлиште” налази се узводно од села Грлиште на Грлишкој реци, највећој левој притоци Белог Тимока. Укупна површина слива акумулације „Грлиште” износи 183 km².

Кључне карактеристике бране и акумулације „Грлиште” су следеће: брана од каменог набачаја са АБ екраном на узводној страни и контролном галеријом; kota круне бране 196 mnm, kota максималног успора 194,6 mnm; kota нормалног успора, уједно и kota прелива 193 mnm; дужина круне бране 101,3 m; ширина круне бране 6,7 m; грађевинска висина 31,5 m; шахтни прелив са по три пара сегментних устава, капацитет шахтног прелива 900 m³/s; највећа рачунска дебљина преливног млаза 4,6 m; темелни испуст капацитета 188 m³/s; велика вода Q_{1%} = 158 m³/s; велика вода Q_{0,1%} = 264 m³/s; велика вода Q_{0,01%} = 400 m³/s; укупна запремина акумулације 12×10⁶ m³; корисна запремина 10,9×10⁶ m³; површина акумулације 104 ha. Водозахватна грађевина је у наставку преливне грађевине и решена је као селективни водозахват са три улаза (због захватања воде најбољег квалитета) на котам 178, 183 и 188 mnm. Минимални одрживи проток се испушта кроз одвајак Ф 160

са цевовода сирове воде, што обезбеђује увек најбољи квалитет одрживог протока.

Грлишка акумулација са запремином од $12 \times 10^6 \text{ m}^3$ и степеном регулисања у I фази $\beta=0,26$ обезбеђује непотпуно годишње регулисање, док би у фази 2, када се запремина акумулације повећава на $40 \times 10^6 \text{ m}^3$ било остварено пуно годишње регулисање.

Акумулација „Грлиште” има могућност изравнања протицаја на око $Q_{sr}=550 \text{ l/s}$, са обезбеђеношћу од 99%. Од акумулације је изграђен челични цеовод $\varnothing 914 \text{ mm}$ у дужини од 12,5 km, који омогућава капацитет транспорта воде у количини $Q_{max}=800 \text{ l/s}$.

Водоснабдевање

Са становишта развоја Тимочког регионалног система, поред Грлишке акумулације, важна су и велика изворишта подземних вода у виду карстних врела, која ће, иако су ван подручја Просторног плана, имати најтешњу функционалну и управљачку интеракцију са Грлишком акумулацијом.

Прво је веће извориште Књажевца „Сињи Вир”, на коме се заснива књажевачки водоводни супсистем, из кога већ израста водоводни подсистем Белог Тимока. Извориште „Сињи Вир” је каптажна грађевина којом је захваћено карстно врело „Сињи Вир” у кориту Сврљишког Тимока, око 2 km узводно од Подвиса. Хидрогеолошким студијама процењена је издашност врела на 180,350 l/s, а каптирано је око 230 l/s. Из каптаже се цевоводом $\varnothing 500$, $L=8,3 \text{ km}$ вода доводи до пумпне станице (у даљем тексту: ПС) „Јаз”, одакле се пумпањем упућује у резервоар дистрибутивног система. Вода је одличног квалитета и не захтева никакав третман осим уобичајене дезинфекције.

Друго извориште вода карстног порекла су врела у зони планиране акумулације „Боговина”. Врело „Мрљиш” већ представља главно извориште борског водоводног супсистема и део је регионалног подсистема Црног Тимока. Ово врело има забележене природне протоке у опсегу од 80 l/s до око 1000 l/s. Врело „Грозничевац” има опсег издашности $[66-400] \text{ l/s}$. „Мировско” врело је веома важно извориште издашности од 70 l/s до око 600 l/s, колико је измерено на некаптираном делу изворишта. Сва наведена изворишта су одличног квалитета, али имају проблем велике неравномерности капацитета, са дугим периодима мале издашности.

Подземна вода из алувиона Белог Тимока (извориште „Бели Тимок”), карстно врело на ободу Тупијнице (извориште „Тупијница”) и водоводни систем „Грлиште” се користе за водоснабдевање Зајечара и околних насеља. Извориште „Бели Тимок”, чији је капацитет око 50-75 l/s, састоји се од копаних бунара из којих се вода доводи до сабирног бунара, од кога се помоћу пумпне станице вода потискује у резервоар „Краљевица” ($V=1.500 \text{ m}^3$ воде) и даље у градску дистрибутивну мрежу. Извориште „Тупијница”, удаљено је око 26 km југоисточно од града Зајечара у кањону Ласовачке реке, где је каптирано карстно врело, променљиве је издашности 25-2.500 l/s. Цевоводом $\varnothing 300 \text{ mm}$ и $\varnothing 350 \text{ mm}$ вода се гравитационо доводи до резервоара „Краљевица” и градске дистрибутивне мреже. Са тог изворишта се у водоводни систем уводи 20-50 l/s (капацитет је лимитиран доводом).

Због велике променљивости капацитета ових изворишта и угрожености функционалности система (у маловодним периодима су изражени дефицити воде која се може захватити), неминовно је да се у систем уведу и површинске воде чији се проток регулише акумулацијом са годишњим регулисањем, што је са становишта подмиривања потреба за водом најпоузданији начин испоруке.

Стога је 1988. године у водоводни систем укључено и треће извориште, акумулација на Грлишкој реци (фаза 1), из које се у систем уводи потребна количина воде преко ППВ „Краљевица”, чији је капацитет у коначној фази планиран на око 600 l/s, са резервоарима чисте воде капацитета од 3.000 m^3 воде. У претходном периоду, опсег захватања био је најчешће око 100-250 l/s. Због физичких ограничења у непосредном окружењу (висински положај села Ласовац), као и због потребе за што бржом изградњом система и стављањем у функцију изворишта „Грлиште”, његова изградња је предвиђена у две фазе.

Канализација насеља

У Зајечару је концепцију и основну диспозицију канализационог система условила конфигурација терена у долини Црног и

Белог Тимока, који се низводно од града спајају у Велики Тимок. Такав положај је условио три одвојена главна колектора, који прикупљају и одводе употребљену санитарну воду ка будућем централном ППОВ. Први главни колектор иде левом обалом Црног Тимока, други десном, док трећи иде левом обалом Белог Тимока. Прва два колектора се изливају у реку Црни Тимок на месту где је око 1960. године било изграђено постројење за третман отпадних вода, које није дало одговарајуће резултате па је убрзо и напуштено. Канализација у граду Зајечару се развија као сепарациони систем. У само неколико фабрика у граду Зајечару су уграђени уређаји за предтретман отпадних вода, али они не раде, односно не функционишу са планираном ефективношћу. Укупна дужина канализационе мреже у граду Зајечару је око 80 km, са тенденцијом интензивног ширења и усмеравања ка будућем централном ППОВ града Зајечара.

Ниједно сеоско насеље на подручју града Зајечара нема решено питање прикупљања, одвођења и пречишћавања вода. То није урађено ни у насељима који се налазе узводно од Грлишке акумулације (Ласовац, Горња Бела Река, Ласово, Леновац, Врбовац), нити су обављени било какви радови на њиховој санитацији у складу са заштитом акумулације која служи за снабдевање водом.

Заштита од поплава

Због дугогодишњег непоштовања одредаба о водном земљишту које стриктно забрањују изградњу сталних објеката у појасу дуж река које се плаве стогодишњим великим водама, Зајечар је један од угрожених градова Србије по ризицима од поплава. То су показале поплаве насеља у приобаљу Црног Тимока. С обзиром на то, заштита од великих вода веома је сложена јер се не своди само на пасивну заштиту насипима, већ је неопходна и активна заштита ублажавањем таласа у акумулацијама. Грлишка акумулација је по запремини мала и покрива мали део слива Белог Тимока, тако да даје сасвим мале ефекте ретензирања поводања и не може се користити у сврху активне заштите од поплава. Таква улога би у мањем степену била могућа реализацијом фазе 2 акумулације.

Ерозивни процеси и бујице су развијени на падинама Тупијнице, Слемена и Жевице, али не у целини, већ у виду ерозивних жаришта. Процењује се да је просечан унос наноса у акумулацију око 49.000 m^3/s , а присутност акумулације је већ достигла око 8%. Ерозија I категорије (ексцесивна) је заступљена испод 1%, а II (јаке) има на око 4% слива, са више жаришта у падинама Велике Жевице у изворишним деловима сливова Неголице, као и на падинама Слемена и Тупијнице у горњем делу слива Големе реке. Најзаступљенија је ерозија III категорије (око 72%) и распрострањена је на падинама речних долина, а њено санирање је могуће преваходно коришћењем биолошких метода (пошумљавање, мелиорација деградираних шума, формирање и мелиорација пашњака), у повремениој комбинацији са биотехничким методама (терасирање, зидићи, јаркови).

3.1.2. Заштита природе, природних вредности и предела

Подручје Просторног плана одликује се средњим степеном специјске и екосистемске разноврсности, значајним феноменима геонаслеђа и карактеристичним вредним пределима. Дивљи биљни и животињски свет чини око 550 таксона (врста и подврста) виших (васкуларних) биљака, 25 биљних заједница дрвенасте и зеластије и вегетације, 90 врста птица, 40 врста сисара, укључујући и фауну слепих мишева, 14 представника херпетофауне (шест врста гмизаваца и осам врста водоземаца) и 19 врста риба, од чега 13 у акумулацији „Грлиште”, као и велики број врста у оквиру других недовољно истражених таксономских категорија (инсекти, гљиве, лишајеви, маховине и др.).

Значајни објекти геонаслеђа су импозантни, до 470 m висок кречњачки одсек на западној страни Тупијнице, меандарски извијугана клисура Ласовачке реке у северном подножју ове планине, преко 30 истражених спелеолошких објеката, односно пећина и јама, међу којима је најпознатија Тупијничка леденица као редак и азонални пример објекта типа леденице у красу Карпато-балканских планина источне Србије, као и бројни извори и карстна врела међу којима су најиздашнији Леновачко врело и врело у Горњој Белој Реци. Објекти геонаслеђа на подручју Просторног плана су историјско-геолошког и стратиграфског наслеђа: 1. Палеозојске

старости – профил олистострома Тупижнице са различитим олистолимитима (доњи карбон) код Бучја, на путу Бољевац–Књажевац; 2. Кредне старости – профил са обиљем фауне ургонске фазије и профил са рудистном фауном – Тупижница.

Разноврсност, разноликост, атрактивност и лепота предеоних/пејзажних елемената представљају главну вредност природе подручја Просторног плана. По карактеристичним природним и створеним/антропогеним обележјима предела посебно се вреднују и издвајају: одсек Тупижнице са вертикалним стеновитим екскарпманима, уре-заним точилима, моћном акумулацијом сипарских плазева, обрастао интересантном шумском, жбунастом и зељастом вегетацијом; карстни плато и падине Тупижнице, претежно шумовити, са облицима и појавама површинске крашке и флувиокрашке морфологије и хидрографије; дивља клисура Ласовачке реке, усечена у кречњацима, са укљештеним меандрима стрмих и вертикалних страна, обрасла изданачком шумом и шикаром; питомо и живописно побрђе у атарима села Лесковац, Леновац, Планиница, Врбовац, Бачевица и Ласово, са мозаичним распоредом њива, воћњака, ливада и шума, изузетне лепоте и привлачности; и акумулација „Грлиште“ са својим воденим огледалом као истакнутим и посебно динамичним елементом пејзажа.

У територијалном обухвату Просторног плана нема заштићених подручја са природним вредностима.

Са подручјем Просторног плана, у његовом источном делу, граничи се подручје Старе планине на којој је утврђен део националне еколошке мреже у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10).

На подручју Просторног плана није до сада извршена идентификација и картирање станишта на основу Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС”, број 35/10).

3.1.3. Природни ресурси

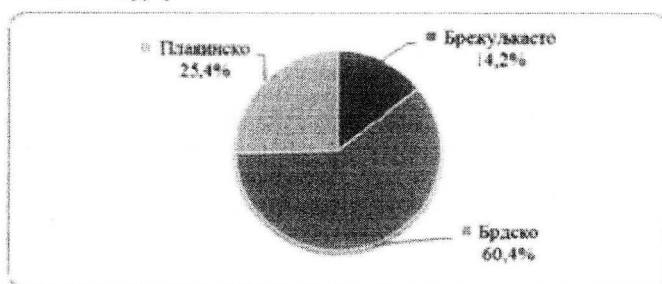
Пољопривредно земљиште

На подручју Просторног плана налази се 21.819 ха пољопривредног земљишта, што чини 54,5% укупне територије. На основу карактеристика терена (надморска висина, нагиб терена, начин коришћења земљишта – посебно обрадивог земљишта) подручје Просторног плана је подељено на следећа пољопривредна подручја (Графикон 1):

1) 200–350 m н.в. – брежуљкасто, са нижим брдима, долинама и котлинама (нарочито погодно за узгајање винове лозе у нижим пределима, и воћа у вишим) обухвата три КО (Грлиште, Заграђе и Лесковац, све у граду Зајечару, чија је укупна површина 5.684,9 ха), од чега пољопривредне површине обухватају 3.949,5 ха, што представља 14,2% укупног планског подручја;

2) 350–600 m н.в. – брдско, са вишим долинама и котлинама, обухвата осам КО (Бачевица, Врбовац, Добро Поље и Добрујевац у општини Бољевац, као и Горња Бела Река, Ласово, Леновац и Планиница у граду Зајечару, чија је укупна површина 24.160,8 ха), од чега пољопривредне површине обухватају 13.387,5 ха, односно 60,4% укупног планског подручја;

3) преко 600 m н.в. – планинско (већином са озбиљним ограничењима за развој пољопривреде) обухвата четири КО (Мариновац у граду Зајечару и Бучје, Влашко Поље и Кожељ у општини Књажевац, чија је укупна површина 10.174,3 ха), од чега пољопривредне површине обухватају 4.482 ха, што је 25,4% укупног планског подручја.

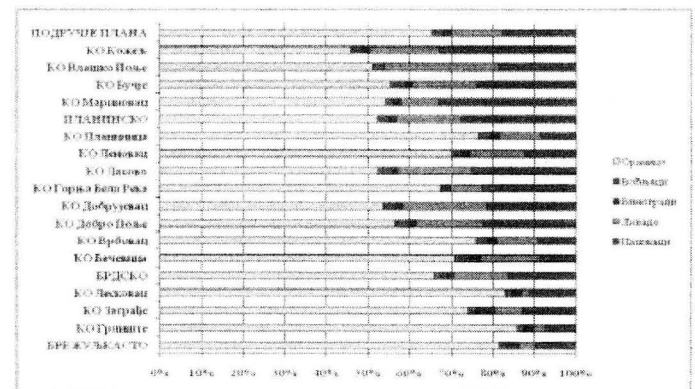
Графикон 1: Удео КО према пољопривредном подручју којем припадају у обухвату Просторног плана

Табела 1-4: Просторне структуре коришћења укупних и пољопривредних површина (у %)

Подручје	% укупне површине			% пољопривредне површине				
	Пољопривредно	Шуме	Остало	Оранице	Воћњаци	Виногради	Ливаде	Пашњаци
Подручје Плана	60,2	34,0	5,8	64,7	2,7	1,9	18,1	17,8
Брежуљкасто	70,2	24,5	5,2	81,6	1,6	3,1	3,9	9,7
Брдско	60,5	35,0	4,5	64,5	3,0	1,7	13,9	16,9
Планинско	53,8	36,9	9,3	52,4	2,7	1,6	15,9	27,4

Извор: Републички геодетски завод, Република Србија, Београд, април 2009. године

Највећи удео у укупним пољопривредним површинама имају оранице (њиве и вртови), које учествују са 64,7%, за којима следе ливаде и пашњаци (око 36%), воћњаци (2,7%) и виногради (скоро 2%). Ситуација је слична и на нивоу КО, иако је структура коришћења пољопривредних површина у зависности од геофизичких услова, па тако учешће ораница у пољопривредним површинама опада са порастом надморске висине (Графикон 2). Највећи део површина под њивама припада 5. и 6. катастарској класи, релативно слабој, али погодној за обраду, док више од трећине отпада на 7. и 8. класу, предиспонирану за затрављивање, односно пошумљавање.

Графикон 2: Структура коришћења пољопривредног земљишта на нивоу подручја Просторног плана, пољопривредних подручја и катастарских општина

Према подацима Пописа из 2002. године, на подручју Просторног плана је регистровано 1.854 домаћинства, од чега 83,1% (1.541) има пољопривредно газдинство са малом површином обрадивог земљишта, недовољном за обезбеђивање новчаних прихода, како за задовољавање основних животних потреба, тако и за улагање у развој и унапређење пољопривредне производње. Газдинства користе у просеку 5,6 ха обрадивог земљишта, које чини 55,1% укупно коришћеног земљишта у својини.

Искључиво пољопривредне изворе прихода има 17,4% домаћинства са подручја Просторног плана, док нешто више од 47% домаћинства има приходе везане за непољопривредне делатности.

Од укупно 1.498 становника који се баве пољопривредним занимањем, чак 92% живи у домаћинствима са газдинством. Индивидуални пољопривредници чине 91,3% укупног броја активног пољопривредног становништва. У контингенту издржаваног пољопривредног становништва највећи је удео деце и омладине (укупно 37,6%), док нешто мање од 50% активних пољопривредника на газдинству чине жене. Учешће активног становништва од 78,5% у укупном пољопривредном становништву указује на проблеме старења пољопривредне радне снаге и будућих активности на газдинствима.

Шуме и шумско земљиште

Око 43,5% укупног подручја Просторног плана налази се у категорији шума и шумског земљишта (око 17.400 ха). Државним шумама газдује Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме” (у даљем тексту: ЈП „Србијашуме”) на површини од 3.193,7 ха, и то у општини Бољевац – Газдинска јединица (у даљем тексту: ГЈ) „Марков камен – Мечји врх” (457,45 ха), у граду Зајечару ГЈ „Вршка чука 2 – Бабајона – Трећи врх” (1841,41 ха) и у општини

Књажевац – ГЈ „Тупижница“ (894,86 ha). Шуме сопственика чине око 80% подручја (10.221 ha).

На подручју Просторног плана доминантна је производно-заштитна функција државних шума, које су разврстане у три наменске целине: шуме производне намене, противерозивне заштитне шуме и стално заштитне шуме.

Шуме у функцији заштите заступљене су на површини од око 12,2 km² у функцији су заштите земљишта од ерозије. У односу на укупну површину у категорији шума и шумског земљишта на подручју Просторног плана то је око 7%.

Шуме сливног подручја акумулације „Грлиште“ припадају региону листопадних шума. Доминирају шуме сладуна и цера, односно варијанте ових шума. Земљиште везано за јужне експозиције и стрмије нагибе терена прекривено је шумом граба, док су влажнија станишта, као и земљиште на већим надморским висинама и падинама са северном експозицијом покривена брдском буковом шумом.

Ловна и риболовна подручја

На подручју Просторног плана регистрована су три ловачка удружења Ловачког савеза Србије: „Краљевица“ из Зајечара (обухвата КО Грлиште, Лесковац, Горња Бела Река, Леновац и Ласово); „Тимок“ из Малог Извора (обухвата КО Заграђе и Мариновац, где су формиран и узгојни резервати) и „Бољевац“ из Бољевца (обухвата КО Бачевица и Врбовац). Најпродуктивнији и највећи појас за лов је брдско-планински, где су зечеви најзаступљенија врста дивљачи, потом следе фазани, пољске јаребице и срне. Укупни бонитет ловних подручја креће се између II и III бонитетне класе. Ловишта у власништву ЈП „Србијашуме“ нису заступљена на подручју Просторног плана.

Ово подручје припада рибарском подручју „Србија – исток“. Сезона риболова траје током читаве године. Језеро је порибљено (богато је девериком, а такође има и шарана, сома, смућа, караша, клена, греча). Вода је бистра и провидна, па се на језеру окупља већи број пецароша. Риболовци су окупљени око Заједнице спортских риболоваца „Тимочка крајина“.

Минералне сировине

Према доступним подацима, на подручју Просторног плана и у његовом ближем окружењу врши се експлоатација у руднику каменог угља „Добра срећа“, чије контуре не задиру на подручје слива акумулације „Грлиште“. Истражна поља су следећа: Су, Аг, Ац (Савинац); Ац, Аг и др. (Градиште); племенити и обојени метали (Савинац), злато и пратећи метали (Градиште – Добро поље – Букова глава); злато и пратећи метали (Градиште – Добро поље – Букова глава); злато (Дубоки Поток) и гранодиорит (Земичка Коса – Врчин). На подручју Просторног плана извођење геолошких истраживања минералних ресурса одобрено је за истраживања нафте и гаса на локалитету Оснић, Леновац, Краљевица и Бачевица и геотермалног ресурса Тупижница у Зајечару, хидрокарбонатно-калцијумског типа, температуре 12,6 °C.

3.1.4. Привредни развој

Постојећу привредну структуру подручја одликују доминантне пољопривредне делатности и слабо развијене делатности терцијарног сектора (трговина и саобраћај) као и неразвијен сектор услужних и производних занатских и осталих услуга. Туристичка и рекреативна понуда није довољно развијена ни афирмисана, а још мање организована и повезана са окружењем. Привреда непосредног окружења подручја Просторног плана је дужи временски период у фази стагнације и проласка кроз процесе реструктурирања привреде и приватизације, при чему су поједина предузећа престала са радом. У целини посматрано, подручје Просторног плана са окружењем спада у економски недовољно развијено, чија је привреда ушла у фазу рецесије са вишеструким негативним резултатима: знатан пад друштвеног производа, незапосленост, неликвидност, ниска продуктивност, неефикасност и др.

3.1.5. Туризам

Туристичке активности и садржаји заступљени су у одређеној мери само на делу обухваћеног подручја града Зајечара, где

је око акумулације „Грлиште“ изграђен мањи број непланских викенд кућа у оквиру КО Грлиште и КО Лесковац, а у селу Горња Бела Река (КО Горња Бела Река) постојало је одмаралиште са 60 лежаја и спортским теренима. По процени, око 200 сеоских домаћинстава, посебно у Леновцу, Ласову и Горњој Белој Реци има услова да обезбеди смештај за 400 до 500 туриста. Међу видовима туризма заступљени су само облици излетничког, ловног и риболовног туризма. Главни туристички потенцијали подручја у оквиру града Зајечар – акумулација „Грлиште“ и северни део планине Тупижнице, недовољно су искоришћени за излетнички и друге видове туризма. Према Просторном плану града Зајечара, за подручје овог просторног плана релевантни су следећи видови туризма: излетнички туризам, спортско-рекреативни и омладински туризам (укључујући и ловни и риболовни туризам), сеоски туризам и транзитни туризам. Од пет туристичких зона града Зајечара (северна, средишња, југоисточна и јужна) подручје Просторног плана припада јужној зони (уз Бели Тимок).

На подручју Просторног плана, у оквиру општине Књажевац доминира већи део планине Тупижница, уз северни део Слеме планине. Тупижница се користи као излетиште, али је као и остали обухваћени простори, без садржаја.

На обухваћеном делу општине Бољевац нема туристичких садржаја, изузев ловишта којим газдује ловачко друштво „Бољевац“ из Бољевца.

3.1.6. Становништво, насеља и социјални развој

Становништво

На подручју Просторног плана слива акумулације „Грлиште“, према званичним подацима последњег пописа (2002. година) живело је 4.555 становника у 15 насеља. На основу првих резултата Пописа 2011. године, евидентиран је наставак интензивне депопулације, при чему се број становника смањило за око 30% у односу на 2002. годину, тј. на 3.197 лица. Овим се указује на наглашену демографску рецесију планског подручја. Од укупног броја становника, већина (60%) живи у насељима града Зајечара, 25% становништва живи у припадајућем делу општине Бољевац, а 15% у припадајућем делу општине Књажевац.

Просечна густина насељености планског подручја је у 2002. години износила око 12 ст./km², а најновији подаци сведоче о опадању и овако ниске насељености на око 8 ст./km² (Попис 2011. године).

Целокупно подручје је рурално и сва су насеља депопулациона у дугорочном периоду. Промене у утицају природне и механичке компоненте динамике становништва на подручју Просторног плана у последњем међупописном периоду указују на следеће: природна компонента учествује са преко 80% у смањењу укупног становништва, али смањење удела миграционе компоненте у демографском паду није резултат заустављања процеса иселавања становништва већ осетног смањења величине старосних контингената који највише учествују у миграцијама. Поједина насеља (Лесковац) у периоду 2002–2010. године нису имала ни једно новорођенче, а младих (до 19 година) има свега око 9% у укупној популацији на подручју Просторног плана. Насупрот томе, учешће лица која имају више од 65 година старости је чак 43% што утиче и на високу економску зависност становништва. Овакво стање представља озбиљан изазов за демографску перспективу планског подручја.

Доминира одрасло пољопривредно становништво са непотпуним основним образовањем или завршеном основном школом (око 60%), а удео неписменог одраслог становништва је око 4%.

Пратећи опадање популације, број домаћинстава на подручју Просторног плана се константно смањује, тако да је данас двоstrуко мањи у односу на 1948. годину. Према првим подацима Пописа 2011. године, укупан број домаћинстава је био 1.411.

Мрежа насеља

Мрежа насеља обухвата фрагменте формираних мрежа насеља на општинском нивоу, односно на нивоу града. Најјачи утицај остварују центри ван подручја Просторног плана, и то у првом реду град Зајечар.

Просторним планом није обухваћен ни један општински центар нити градско насеље.

Карактеристике овог руралног простора су: 1) депопулација и сенилација становништва; 2) развојна стагнација; 3) „унутрашња периферија” у односу на територије општина/града, регионални, субрегионални и општински центар; 4) изразито слаб интензитет коришћења простора (веома ниска насељеност), са релативним одступањем у случају насеља Грлиште; 5) неразвијена и слабо диференцирана мрежа сеоских насеља (готово сва припадају типу примарних сеоских насеља).

Величинска типологија сеоских насеља потврђује негативне и неповољне развојне тенденције. Само једно насеље (Грлиште) има више од 500 становника, тј. скоро сва насеља (12) се сврставају у категорију малих сеоских (од 101 до 500 становника), а два насеља припадају категорији изразито малих/патуљастих (до 100 становника). Такође, сва насеља карактерише константна депопулација, а у неким се становништво у последњем међупописном периоду смањило чак за 50% (Кожељ), односно за 40% (Лесковац).

Посматрајући просторно-функционалне односе међу насељима и миграторна кретања становништва унутар и изван граница подручја Просторног плана, издваја се неколико сеоских центара и један центар заједнице насеља са вишим нивоом опремљености услугама и јавним службама. То су: центар заједнице насеља Бучје на подручју општине Књажевац и сеоски центри: Грлиште, Мариновац и Ласово. Највећу групу насеља на подручју Просторног плана чине примарна сеоска насеља, која функционално гравитирају одговарајућим центрима у оквиру територија административних целина у чијем су обухвату.

Социјални развој

Јавне установе и службе на подручју Просторног плана:

– Основно образовање – на планском подручју постоје искључиво подручна одељења (укупно седам) матичних основних школа. У насељу Грлиште налази се подручно одељење (осморазредна школа) матичне Основне школе „Владислав Петковић Дис” – Грљан. Подручна одељења (четвороразредна) ове основне школе налазе се и у насељима Мариновац и Ласово. Четвороразредна подручна одељења су и у насељима Бучје (општина Књажевац), Бачевица, Врбовац и Добро Поље (општина Бољевац). Обавезни предшколски разреди су организовани у скоро свим сеоским школама.

На подручју Просторног плана не одвија се средњошколско образовање. Најближи центри за овај вид образовања су: у граду Зајечару (Гимназија, Економско-трговинска школа, Медицинска школа и Техничка школа), у Књажевцу (Гимназија и Техничка школа) и Бољевцу (Гимназија, Економска школа, Школа за прераду дрвета и метала). У Зајечару се налази Висока школа за менаџмент и бизнис и Факултет за менаџмент, а у Књажевцу је отворено истурено одељење високе школе „Мегатренд” из града Зајечара – одсек Биофарминг.

– Здравствена заштита – на подручју Просторног плана, у оквиру примарне здравствене заштите постоје само амбуланте. Здравствене амбуланте се налазе у селима: Грлиште, Леновац (пункт), Бучје, Врбовац (одсек), Добро Поље и Бачевица. Домови здравља налазе се у општинским/градским центрима административних целина чији су делови обухваћени Просторним планом. За више нивое здравствених услуга, становништво се упућује у Здравствени центар у граду Зајечару.

– Социјална заштита – нема главних носилаца и реализатора активности из делокруга социјалне заштите на подручју Просторног плана иако су потребе изражене, посебно узимајући у обзир неповољну старосну структуру становништва. Основне делатности социјалне заштите врше се ван подручја Просторног плана, у центрима за социјални рад у Зајечару, Књажевцу и Бољевцу.

– Култура – основна културна делатност се одвија у центрима ван подручја Просторног плана (домови културе, библиотеке, музеји и позориште у Зајечару, Књажевцу и Бољевцу). На самом планском подручју постоје домови културе у насељима Грлиште, Бачевица, Врбовац и Добро Поље.

3.1.7. Инфраструктурни системи

Саобраћај

Мрежу друмског саобраћаја на подручју Просторног плана чине државни путеви IБ реда око 2 km и II реда око 27 km, у

складу са Уредбом о категоризацији државних путева („Службени гласник РС”, бр. 105/13 и 119/13), као и око 39 km државних путева који су укинати новом категоризацијом. Категорисаних општинских путева на подручју Просторног плана има око 76 km. Заступљене су следеће деонице: (I) ДП IБ реда око 2 km и II реда око 66 km:

– ДП IБ реда бр. 35 (тј. P-25), деоница број 0307, од чвора број 0713 (Зајечар, km 119+404) до чвора број 0307 (Вратарница, km 131+868); укупне дужине 12,464 km од чега на подручју Просторног плана око 1,70 km на територији града Зајечара;

– ДП IIА реда бр. 219 (тј. P-247), деонице број 0865, 0866 и 0867 од чвора број 1336 (Бучје, km 35+109) до чвора број 0642 (Штипина, km 77+312); укупне дужине 42,203 km од чега на подручју Просторног плана око 27,06 km на територији града Зајечара и општина Бољевац и Књажевац;

– ДП IБ реда бр. 423 (тј. P-247б), непроходна деоница број 0874 од чвора број 0643 (Дебелица, km 10+000) до чвора број 0307 (Вратарница, km 36+000); укупне дужине 26,000 km од чега на подручју Просторног плана око 3,15 km на територији града Зајечара;

– ДП IIА реда бр. 169 (тј. P-248), деоница број 0877 од чвора број 0332 (Шљивар, km 59+957) до чвора број 0640 (Бучје, km 95+508); укупне дужине 35,551 km од чега на подручју Просторног плана око 24,60 km на територији града Зајечара и општине Књажевац;

– ДП IБ реда бр. 395 (тј. P-261), деоница број 0900 од чвора број 0135 (Лубница, km 0+000) до чвора број 1335 (Бољевац, km 29+003) укупне дужине 29,003 km од чега на подручју Просторног плана око 11,22 km на територији града Зајечара и општина Бољевац и Књажевац.

Промене у просечном годишњем дневном саобраћају (у даљем тексту: ПГДС) прате се на ДП IБ реда бр. 35 (P-25) и приказане су у Табели I-5, између 2005. и 2011. године. Оптерећење деонице у обухвату Просторног плана опало је по индексу од око 96. Оптерећење од тешких теретних возила је такође, у паду на овој деоници тако да је са 189 возила у 2005. опало на свега 75 у 2011. години.

Табела I-5: Промене у ПГДС на ДП IБ реда између 2005. и 2011* године

Број пута	Број деонице	Деоница	Дужина, km	ПГДС 2005.	ПГДС 2010.	Промена	Индекс раста
IБ-35	0307	Зајечар–Вратарница	12,4	3303	3178-	-125	96,2

* Подаци за 2011. годину су прелиминарни пре званичне публикације. Извор: <http://www.putevi-srbije.rs/sr/prosecan-godisnji-dnevni-saobraaj>

Постојећи општински пут Л-4 (Лесковац–Леновац) пролази кроз зону I (у укупној дужини од око 1,3 km, кроз насеље Лесковац) Такође, постојећи општински путеви пролазе кроз зону II акумулације у укупној дужини од око 5,7 km, и то: Л-4 (Лесковац–Леновац, у дужини од око 1,2 km), Л-5 (Лесковац – Горња Бела Река, у дужини од око 2,10 km) и Л-29 (Лубница–Лесковац, у дужини од око 2,4 km).

Једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга Црвени крст–Зајечар–Прахово пристаниште скоро да прати источну границу подручја Просторног плана. Кроз само подручје пролази у дужини од око 1,50 km, и то на територији КО Грлиште, град Зајечар.

Деонице државних путева нису реконструисане, а стање категорисаних општинских путева је генерално лоше, коловозни застор је често земљани/макадамски, а технички елементи (радијуси хоризонталних кривина, подужни и попречни нагиби коловоза, одводњавање) нису задовољавајући. Додатни проблем су немогућности локалних самоуправа да услед недостатка финансијских средстава одржавају општинске путеве. Пруга није одговарајуће технички опремљена и експлоатише се у режиму малих брзина, а неадекватан квалитет железничких возних средстава, депопулација и осиромашење овог подручја утицало је на изразито смањење удела железничког саобраћаја. Јавни саобраћај и алтернативни видови транспорта нису адекватно развијени.

Енергетика и енергетска инфраструктура

На подручју Просторног плана надлежност над електродистрибутивном мрежом имају Јавно предузеће „Електропривреда Србије”, Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток” д.о.о. Ниш, „Електротимок Зајечар”, и то у оквиру електродистрибутивних предузећа (у даљем тексту: ЕД): ЕД „Зајечар” и пословница „Бољевац” и ЕД „Књажевац”.

Кроз подручје Просторног плана пролазе далеководи већих напонских нивоа: ДВ 400 кV бр. 403 „Бор 2” – „Ниш 2”; 2 ДВ 110 кV – бр. 1157 „Зајечар 1” – „Књажевац” и бр. 1212 „Зајечар 2” – „Бољевац” (ради под напоном од 35 кV) и 1 ДВ 35 кV „Грљан” – „Минићево”.

На подручју Просторног плана електроенергетску дистрибутивну мрежу чине далеководи номиналног напона 10 и 0,4 кV. Мрежа 10 кV напада се из пет ТС 35/10 кV: „Грљан”, „Лубница” (град Зајечар), „Бољевац” (општина Бољевац), „Минићево” и „Вина” (општина Књажевац) – ван граница Просторног плана.

Електродистрибутивни систем на подручју Просторног плана одликује смањена сигурност и поузданост снабдевања потрошача електричном енергијом. Овакво стање последица је старости постојеће опреме. Мрежа и објекти нису одговарајућег квалитета и квантитета. Падови напона у електроенергетској мрежи већи су од дозвољених.

На подручју Просторног плана није изграђена гасоводна мрежа.

Електронске комуникације и поштански саобраћај

Подручје Просторног плана припада мрежним групама 019 Зајечар (територије града Зајечар и општине Књажевац) и 030 Бор (територија општине Бољевац). Већина насеља поседује инфраструктуру фиксне јавне телефонске мреже. Међутим, та инфраструктура је већим делом застарела. Постојеће телефонске централе су још увек аналогне или дигиталне старије генерације, које имају инсталиране двојничке прикључке и не подржавају услуге интернета и преноса података, што не задовољава садашње потребе становништва. На целом планском подручју, само у месту Грлиште инсталиран је савремени телекомуникациони мултисервисни приступни чвор (MSAN), који омогућава све телекомуникационе услуге.

Од битног утицаја на развој и квалитет електронске комуникационе мреже и услуга на овом подручју је постојећа мрежа телекомуникационих оптичких каблова.

У непосредном окружењу подручја постоје магистрални оптички кабови Ниш–Књажевац–Зајечар–Бор, Зајечар–Неготин–Кладово и Бор–Бољевац–Сокобања са привојима до знатног броја ближних телефонских централа. Ови оптички кабови омогућили су да се центри града/општина Зајечар, Бор, Књажевац и Бољевац повежу на телекомуникациону мрежу Србије, што обезбеђује даљи развој.

На подручју Просторног плана изграђен је само привод оптичког кабла до насеља Грлиште, што је омогућило уградњу савремене опреме. Да би се извршила модернизација електронске комуникационе мреже за остала насеља на подручју, потребно је изградити мрежу оптичких каблова.

На подручју Просторног плана заступљена су три оператора мобилне телефоније „Telenor Group”, „Телеком Србија” а.д. и VIP mobile d.o.o., са више базних станица. Покривеност сигналима није уједначена, али како је мобилна телефонија у сталној експанзији, стање се врло брзо поправља.

У непосредној близини подручја су постојеће емисионе станице за ТВ и FM радио пренос на локацијама Тупијница и Делу Јован, што обезбеђује добре услове за пријем радио-дифузије свих врста.

Тренутно су у раду поштанске јединице на три локације (Грлиште, Леновац и Бучје).

Остварена опслуженост подручја од 1.440 становника на поштанску јединицу је добра, али по просторној доступности стање није задовољавајуће.

Комунална инфраструктура

У сеоским насељима у сливу акумулације „Грлиште” налази се 37 несанитарних дивљих депонија (сметлишта)⁵, док се градска /општинске депоније Зајечара, Бољевца и Књажевца налазе ван граница Просторног плана. Несанитарна дивља сметлишта се привремено чисте у зонама I и II акумулације.

Највећи број села у зони III акумулације изостављен је из система организованог прикупљања отпада, што за последицу има постојање локалних сметлишта, односно дивљих депонија у близини путева, у долинама река и потока.

Будући да на простору зона I и II акумулације нема значајнијих објеката стамбене и туристичке намене, у зони I акумулације није присутна већа количина амбалажног отпада (пластике, стакла итд.).

Сеоске несанитарне депоније на које се одлаже отпад са подручја слива акумулације „Грлиште” нису у надлежности општинских/градских комуналних предузећа (Зајечара, Бољевца и Књажевца). Процедне депонијске воде са ових руралних сметлишта доспевају у слив и тиме посредно и непосредно загађују акумулацију „Грлиште”. Ове депоније се налазе у свим зонама санитарне заштите акумулације.

Полазећи од података Пописа становништва из 2002. године и апроксимација датих Стратегијом управљања отпадом за период 2010–2019. године, према којој је просек дневне створене количине отпада 0,6 kg/стан/дневно, процењено је да укупна годишња количина отпада који се продукује на подручју слива износи 37 t дневно. На подручју слива акумулације не врши се селективно уклањање отпада, нити се оно даље користи у пољопривреди. Кључни и животињски отпад, као и друге специфичне врсте отпада не складиште се у складу са основним мерама безбедности.

Општине и град у обухвату Просторног плана имају изражени проблем сахрањивања због попуњености и малог капацитета гробља. Посебан проблем представља чињеница да се на граници зоне II акумулације (на удаљености од 550 m од воденог огледала) налази старо сеоско гробље у близини села Лесковац које је и даље у функцији. Управљање гробљима на планском подручју представља значајан проблем. Општинска гробља су плански грађена и у надлежности јавних комуналних предузећа, док су сеоска гробља неадекватно комунално опремљена и уређена и углавном нису у надлежности јавних комуналних предузећа.

3.1.8. Заштита непокретних културних добара

Сливно подручје акумулације „Грлиште” одликује се већим бројем споменика културе, просторним и историјским целинама и већим бројем културних добара која уживају претходну заштиту. Изузетну културну вредност представља велики број археолошких локалитета. На подручју Просторног плана не налазе се непокретна културна добра од изузетног и великог значаја. Заштићена и евидентирана непокретна културна добра (у даљем тексту: НКД) су:

1) споменици културе:

– манастирска целина Грлиште са црквом Св. Петра и Павла (КО Грлиште, град Зајечар) (заштићено добро према одлуци Извршног савета Скупштине општине Зајечар, бр. 011 – 18 од 30. јануара 1985. године);

– зграда народног купатила у Планиници (КО Планиница, град Зајечар), (заштићено добро на основу одлуке Извршног савета Скупштине општине Зајечар, бр. 011 – 20 од 31. јануара 1985. године);

– зграда старе кафане у селу Заграђу (КО Заграђе, град Зајечар), (заштићено добро на основу одлуке Извршног савета Скупштине општине Зајечар, бр. 011 – 26 од 31. јануара 1985. године);

– Црква Св. Арханђела Гаврила и Црква Св. Кирика са темељима старијег објекта (КО Кожељ, општина Књажевац);

– Црква Св. Илије (КО Бучје, општина Књажевац),

2) просторно културно-историјске целине:

– две куће и Горњикрајска чесма у Горњој Белој Реци (КО Горња Бела Река, град Зајечар), (заштићено добро према одлуци Скупштине општине Зајечар, бр. 011 – 24 од 31. јануара 1985. године);

5 Према Националној бази података о депонијама на подручју Републике Србије (надлежна министарства и Агенција за заштиту животне средине).

– кућа Сергеја Пауловића, његов амбар и кош, „Видојина кућа” – Кућа Милорада Павловића и Кућа Стамена Нешића са амбаром у селу Ласову (КО Ласово, град Зајечар), (заштитоно добро према одлуци Скупштине општине Зајечар, бр. 011 – 25 од 31. јануара 1985. године),

3) археолошка налазишта са споменичким својствима:

– Латинско гробље; Пландиште; локалитет у дворишту куће бр. 223.; Суви пећ (КО Горња Бела Река, град Зајечар);

– локалитет Бањица (Црквиште Св. Арханђела); Пут Грлиште – Леновац; Застењ (КО Грлиште, град Зајечар);

– локалитет Црквиште (Манастириште), локалитет Градиште, локалитет Бачиште, локалитет Горње пољане (КО Заграђе, град Зајечар);

– Црквиште (Манастириште Св. Богородице); Пискавица; Пискавица клисура – Сињац; Латинска кула; Ђушина Падина (КО Ласово, град Зајечар);

– Градиште; Градиште II; Костановац; локалитет у селу Леновац; Јамине; Циганско гробље; Имање Зорка Илића „Пискавица клисура”; Арнаутско гробље (КО Леновац, град Зајечар);

– Градиште (Латински град); Црквиште (Деда Ванин манастир); Манастириште Св. Јован; Старо гробље; Стајковићи; Мрвило; у селу Лесковац (КО Лесковац, град Зајечар);

– локалитет Ливаде; локалитет Грабчина; локалитет Чука; на брду изнад села Планиница (КО Планиница, град Зајечар);

– локалитет Говедарник–Црквиште (КО Кожељ, општина Књажевац);

– локалитет Селиште; локалитет Милошева црква; локалитет Циганско гробље (КО Бучје, општина Књажевац),

4) историјски споменици:

– спомен-плоче погинулим борцима у НОР-у и учесницима Тимочке буне и споменик погинулим борцима у Првом светском рату (КО Горња Бела Река и град Зајечар);

– спомен-плоче погинулим борцима у НОР-у, жртвама фашистичког терора; споменик погинулим ратницима у Првом светском рату; спомен-чесме на месту где је одржана Окружна партијска конференција и Тодору Цветковићу Толчету (КО Грлиште, град Зајечар);

– спомен-пирамида на месту погибије Миодрага Станимировића; спомен-чесма погинулим борцима у Првом и Другом св. рату и жртвама фашистичког терора, споменик Петку Бимбаши (јунак из I српског устанка), (КО Заграђе, град Зајечар);

– споменик погинулим ратницима у I светском рату (КО Ласово, град Зајечар);

– споменик борцима I и II светског рата и жртвама фашистичког терора; спомен-пирамиде са плочама Ж. Милутиновићу и у част борби од I. октобра 1943. године (КО Лесковац, град Зајечар);

– спомен-чесма борцима погинулим у НОР-у и жртвама фашистичког терора; споменик палим борцима у I светском рату и спомен-плоча посвећена Хајдук Вељку (КО Леновац, град Зајечар);

– спомен-пирамида погинулим борцима у НОБ-у; споменик погинулим ратницима у I светском рату (КО Мариновац, град Зајечар);

– споменик погинулим ратницима у I светском рату (КО Планиница, град Зајечар);

– спомен-плоча НОО, спомен-плоча палим борцима 1941–1945. године (КО Кожељ, општина Књажевац);

– спомен-плоча палим ратницима у првом светском рату (КО Влашко поље, општина Књажевац);

– споменик палим ратницима у првом светском рату (КО Бучје, општина Књажевац).

Објекти народног градитељства обухватају крст запис у дворишту школе и куће са докатима у засеку Стубал (КО Мариновац, град Зајечар). С обзиром на изостанак систематских рекогносцирања ових објеката и ослањање на теренска истраживања из 1970. године, неки од објеката народног градитељства који се наводе вероватно више и не постоје.

У зони II акумулације „Грлиште” се налази једно НКД – Манастирска целина Грлиште са црквом Св. Петра и Павла (КО Грлиште, град Зајечар).

3.1.9. Заштита животне средине

Стање квалитета животне средине на подручју слива акумулације „Грлиште” процењено је у односу на потенцијалне

загађиваче у простору, а кроз анализу квалитета воде акумулације, квалитета површинских и подземних вода и квалитета земљишта и ваздуха. Том проценом утврђено је да се планско подручје може вратити у делимично угрожену, а на појединим локалитетима и неугрожену категорију квалитета животне средине. На подручју Просторног плана не налазе се већи загађивачи који би могли угрозити подручје слива изнад граница максимално дозвољених концентрација.

Квалитет вода акумулације и токова који је прихрањују водом (Грлишка река директно, а индиректно и Леновачка и Ласовачка река), као и воде у јавном водоводу је задовољавајући⁶. У води за пиће нема опасних материја изнад концентрација које су законски прописане као максималне. Вода акумулације и њених притока, у зависности од сезоне припада I и II категорији квалитета. Квалитет воде је нарушен током пролећних и летњих месеци, када се појачава еутрофикација језера. По показатељима садржаја фосфора, акумулација је у мезотрофном стању, али се уочава процес погоршања квалитета. У топлој делу године показатељи се све више приближавају показатељима почетка еутрофних стања.

Квалитет воде акумулације, притока и читавог слива нарушава се активностима у објектима насеља Лесковац, као и отпадним водама насеља Леновац (у зони I акумулације), Ласово и Горња Бела река (пуштање суспендованих органских материја и детергената у акумулацију и водотоке у сливу, у концентрацијама које су више од максимално дозвољених у води за пиће; непостојање система одвођења отпадних вода које фекалним бактеријама директно загађују акумулацију и цео слив); неадекватним одлагањем чврстог и кабастог отпада у зонама I и II акумулације; неконтролисаним туристичким и рекреативним коришћењем језера; непланском и недозвољеном изградњом мањег броја објеката у зонама I и II акумулације; пољопривредним активностима на сливу које за последицу имају прекомерни унос нутријената у акумулацију (штале, товилишта); постојећим сеоским гробљем у зони II акумулације (у селу Лесковац); привредним активностима у сливу акумулације; ерозивним процесима (на обрадивим површинама, храстовим шумама на јужној експозицији, пашњацима и шикарама, локацијама некадашњих винограда, и то код Мариновца, Горње Беле Реке и Леновца, као и на делу сипарског одсека Тупижице ка Ласову и др, тако да је 72% укупне подручја слива захваћено ерозијом III категорије).

И поред наведених видова загађивања, квалитет воде је у категорији за коју је довољан једноставан физички третман и дезинфекција у циљу снабдевања водом становника. Водотоци у сливу су предмет повремених физичко-хемијских, биолошких или микробиолошких контрола квалитета. Не постоје програми континуиране контроле квалитета река на основу којих би се могле предузети мере заштите или интервентне мере санације загађења.

Квалитет земљишта на подручју Просторног плана директно је угрожен недостатком водонепропусних сенгрупа у зонама I и II акумулације и на целом сливу. Земљиште се директно загађује хемијским средствима из пољопривреде (пестицидима и ђубривом). Земљиште није значајније контаминирано отпадом са депонија, будући да се у зонама I и II санитарне заштите акумулације углавном одлаже амбалажни отпад (пластика и стакло) који не може значајније утицати на директно загађење земљишта.

На подручју Просторног плана није повећан ниво аерозагађења ни буке, осим у коридорима државних путева.

На подручју Просторног плана се не налазе постројења која подлежу обавезама SEVESO II директиве.

3.1.10. Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље и у ванредним ситуацијама

На подручју Просторног плана нема објеката посебне намене од значаја за одбрану земље.

Кључни инфраструктурни објекат на подручју Просторног плана је акумулационо језеро „Грлиште” са браном, чије угрожавање је могуће ратним разарањима, природним катастрофама и елементарним непогодама са значајним последицама по становништво, насеља, инфраструктуру и стање животне средине. Плавни талас у случају пробијања бране је прописно обележен на

6 Подаци добијени анализама Завода за јавно здравље „Гимок”.

терену, а у обухвату овог просторног плана потенцијалним плавлеем директно је угрожено насеље Грлиште, док су у ближем окружењу Просторног плана угрожени инфраструктурни системи и супраструктура у долини Тимока, на подручју насеља Грљан и града Зајечара.

Највећу опасност представља могуће загађивање изворишта водоснабдевања токсичним и другим опасним материјама услед саобраћајних незгода, ратног дејства или терористичког напада и других спољних утицаја. Подручје је такође изложено потенцијалном хазарду од елементарних непогода, у првом реду, опасностима од поплава у горњем делу слива, атмосферских непогода, одроњавања и клизања земљишта, пожара, земљотреса и др. Потенцијална угроженост од сеизмичког хазарда је просечна с обзиром да интензитет на подручју Просторног плана, за повратни период од 100 година има средњу вредност од 6° MCS, са тенденцијом раста ка западном делу подручја.

3.2. ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА

3.2.1. Посебна намена подручја – Водопривреда

Основни потенцијали за коришћење и заштиту вода и развој водне инфраструктуре на подручју Просторног плана су: хидрографски систем на ширем подручју Просторног плана, са три већа водотока – Црни, Бели и Велики Тимок, са Грлишком реком као највећом притоком и са више мањих притока; већ реализован водоводни систем, који је израстао у Зајечарски супсистем у оквиру Тимчког регионалног система за снабдевање водом; акумулација „Грлиште“, која је реализована у фази 1 са запремином $12 \times 10^6 \text{ m}^3$, са браном која је диспозиционо тако решена да се може надвисити у фази 2, како би се повећао капацитет тог изворишта (омогућава спајање у технолошку целину три супсистема – Зајечарског, Црног Тимока и Књажевачког); акумулација „Боговина“ (заштита од поводања који настају на Црном Тимоку, побољшање квалитета воде у маловодним ситуацијама (оплеменавање малих вода), као и за најоперативније деловање у хаваријским ситуацијама и кризним еколошким стањима на Црном Тимоку и Тимоку); изворишта Књажевачког водоводног супсистема и планиране акумулације „Градеште“ на Алдиначкој реци, у општини Књажевац и „Околиште“ на Сврљешком Тимоку (побољшање режима малих вода и ублажавање поводања на делу тока Белог Тимока, на подручју града Зајечара и у зони деловања Грлишке акумулације); бројни мањи извори пукотинског типа издани у планинском подручју који, иако су малог капацитета, представљају вредан ресурс јер обезбеђују воду за мања планинска сеоска насеља на том подручју, чиме ова изворишта постају управљачки компатибилна са извориштем на Грлишкој реци, као главним извориштем садашњег водоводног супсистема Зајечара; потенцијали за коришћење река за рекреацију на води; за наводњавање околних површина применом метода „кап по кап“ за економски атрактивне културе које се све више траже (повртарске културе уз примену пластеника и стакленика, плантажни воћњаци и виногради).

Развој водне инфраструктуре на подручју Просторног плана подвргнут је бројним ограничењима, међу којима су најважнија следећа: велика временска неравномерност вода које се формирају на сливовима Црног, Белог и Великог Тимока, што отежава услове за уређење, коришћење и заштиту вода, а у неким околностима чак и онемогућава њихово коришћење. Посебно су неповољни велики односи између великих вода вероватноће 1% (са којима се планирају системи заштите од поплава) и месечних малих вода вероватноће 95% (меродавних за планирање мера заштите квалитета вода), који се крећу и преко 1:1000, као и врло дуга трајања малих вода; неодржавање водног земљишта и неконтролисана изградња; мале могућности за побољшање режима малих вода у маловодним периодима. Грлишка акумулација у овој фази развоја нема могућности коришћења у ту сврху, а неће бити много повољнија ситуација ни након реализације фазе 2, јер је водност слива Грлишке реке мала ($1,48 \text{ m}^3/\text{s}$) за побољшање режима малих вода. Ограничење је и у недостатку услова за отварање нових индустријских капацитета и лоша санитација насеља (постојање дивљих депонија на обалама и у коритима река, испуштање отпадних вода у водотоке).

3.2.2. Заштита природе, природних вредности и предела

Потенцијали заштите и одрживог коришћења природних доbara су: екосистемска и специјска разноврсност изражена кроз

присуство различитих типова станишта (ливадских, пашњачких, шумских, камењарских и др.); више биљних заједница међу којима су посебно значајне реликтне полидоминантне врсте, знатан број врста у главним таксономским категоријама биљног и животињског света (посебно виших биљака, инсеката у спелеолошким објектима и птица); респектабилан фонд гљива, јестивог и лековитог биља, сисарске и пернате ловне дивљачи; комплекси шумских састојина храстовог и буковог појаса; геоморфолошки, хидролошки и геолошки феномени геонаслеђа, чији су настанак и обележја највећим делом условљени карстним литолошким комплексом (Тупижничка леденица и други спелеолошки објекти, облици површинског карста и флувио-карста, извори и врела, кречњачки одсеци); атрактивни и живописни предели изванредне разноликости (дивљји кршевити и делом пасторални предели Тупижнице и клисурастих долина, питоми предели побрђа, акумулација и др.); опредељење да се Тупижница установи за заштићено подручје; природне вредности које представљају основу одрживог развоја, пре свега туризма, пољопривреде и органске производње хране, ограниченог коришћења минералних сировина, шума, дивљачи и др.

Ограничења заштите и одрживог коришћења природних доbara су: недовољна опремљеност подручја путевима, уређеним стазама, видиковцима, центрима за посетиоце и другим елементима и објектима за туристичку презентацију и интерпретацију природних вредности које се предлажу за заштиту; промене хидролошких функција и изгледа карстних врела и извора радовима на каптирању и одвођењу вода за потребе локалног водоснабдевања; недостатак капацитета и материјално-финансијских ресурса органа локалне самоуправе за учешће у успостављању и спровођењу заштите; незаинтересованост становништва за заштиту или сумњичавост у односу на циљеве и проklamоване корисне ефекте од заштите.

3.2.3. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште

Основни потенцијали пољопривреде и одрживог коришћења пољопривредног земљишта су: природни услови и расположиви пољопривредни ресурси, са значајним уделом природних и семиприродних система у укупној површини (нешто више од 50% подручја Просторног плана налази се под шумом, ливадама и пашњацима) погодним за производњу сточних производа и обнову пашњачког сточарства у летњем периоду, посебно оваца, коза и коња; незагађена животна средина која са осталим агроеколошким погодностима нуди могућност органске производње и пласмана пољопривредно-прехрамбених производа биљног и сточног порекла, насталих у режиму традиционалне производње и условима незагађене животне средине; могућност развоја недовољно заступљених производних програма, за којима постоји потражња, кави су пчеларство, производња и прерада козјег млека и јарећег меса, сакупљање печурака, лековитог биља и шумских плодова.

Основна ограничења везана за развој пољопривреде, односно очување, заштиту и адекватно коришћење пољопривредног земљишта проистичу из: сиромаштва сеоског становништва; уситњености породичних газдинстава на којима се пољопривредном производњом не могу обезбедити средства за улагање у развој, унапређивање и укрупњавање газдинстава; низак ниво опремљености пољопривредном механизацијом, неопходном чак и на малим поседима ради квалитетне и благовремене обраде земљишта, транспорта и складиштења; неповољна старосна и образовна структура пољопривредног становништва, посебно индивидуалних пољопривредника активних на сопственом газдинству; интензивно демографско пражњење сеоских насеља; висока заступљеност брдско-планинских предела са неповољним педолошким и климатским условима за обављање пољопривредне производње; слаба развијеност саобраћајне и комуналне инфраструктуре.

Шуме и шумско земљиште, ловна и риболовна подручја

Основни потенцијал за заштиту и уређење шума, шумског земљишта и лова јесу повољни услови за развој аутохтоних врста шума са приоритетно заштитном функцијом и задовољавајуће здравствено стање састојина на већем делу шумског подручја, као и присуство различитих врста фауне. Посебно је важно очување

и активирање потенцијала кроз: одрживу експлоатацију шумских производа; коришћење шума за научно-истраживачке и образовно-васпитне сврхе, организовано коришћење осталих шумских производа (јестивих гљива, лековитог биља, сакуљање и откуп шумских плодова, пужева и др.). Највећи брдско-планински део обухваћеног подручја Просторног плана у граду/општинама Зајечар, Бољевац и Књажевац погодан је за ловишта (између II и III бонитетне класе), посебно за зеца, затим за фазана, пољску јаребицу и срну, а на Тупижници има услова за узгој јелена и муфлона.

Ограничења која се намећу у овој области односе се на: недовољно регулисан правни статус површина под шумом; непознавање потпуног стања шума сопственика; недовољну институционалну и кадровску покривеност; недовољну активност у приступу одговарајућим фондовима развоја шумарства на међународном нивоу.

Минералне сировине

Основни потенцијали заштите и експлоатације геолошких ресурса су евидентирана лежишта и рудне појаве металних и неметалних сировина, локалног грађевинског камена и минералних вода.

Ограничење експлоатације минералних сировина неопходно је услед поштовања режима санитарне заштите изворишта водоснабдевања и поштовања режима заштите природе на подручју планираном за заштиту – планина Тупижница.

3.2.4. Привредни развој

Основни потенцијали за развој привреде су природни ресурси (за развој пољопривреде, шумарства и ловства и водопривреде), природне вредности и услови (за развој одређених видова туризма, пре свега сеоског, планинског и еко-туризма са пратећим услужним делатностима). Потенцијал представља могућност остваривања сарадње на локалном и регионалном нивоу, кроз изградњу инфраструктуре и других јавних садржаја на руралном подручју, улагање у туризам, заштиту изворишта, природе и културне баштине и др. У непосредном окружењу планског подручја, највећи потенцијал за развој привреде представља даљи развој малих и средњих предузећа (у даљем тексту: МСП – основни облик организовања фирми и генератор развоја, конкурентности и запошљавања, приоритетно у производњи и преради пољопривредних производа и сектору услуга) и постојећих успешних фирми у граду Зајечару као и развој туризма на примарној туристичкој дестинацији Стара планина.

Основна ограничења за привредни развој су: економска неразвијеност и слабо диверзификована привредна структура планског подручја, чију окосницу чине традиционалне делатности које саме не омогућавају егзистенцију и унапређење квалитета живота, нити повратак локалног становништва; недовољно афирмисан концепт одрживог туризма и његова интеграција са комплементарним делатностима и природном и културном баштином (посебно у погледу коришћења, презентације и финансирања заштите изворишта и природних добара од стране туризма); недовољно изграђена и развијена рурална инфраструктура; стање привреде у окружењу са високом стопом незапослености, ниским нивоом инвестирања и опремљености, неповољним условима финансирања и др.

3.2.5. Туризам

Потенцијали за развој туризма на подручју Просторног плана су везани за риболовни, а затим за ловни, излетнички, сеоски и манифестациони туризам, односно ограничени су на потенцијале за летњу понуду мотивисану језером Грлиште и већим рекама, Тупижницом и селима, као и на претежно зимску понуду ловишта. На овим мотивима има могућности за развој регионалног и локалног излетничког спортско-рекреативног туризма (из Зајечара, Бора, Бољевца, Књажевца), транзитног туризма (посета језеру и Тупижници са транзитног тимочког правца, посебно значајног за повезивање Ниша, ауто-путева Е-80 и Е-75, као и Старе планине са Дунавом), сеоског туризма, ловног и риболовног туризма, као и неких облика туризма посебних интереса (еко-туризам, геотуризам, спелеологија, алпинизам, слободно пењање, параглајдинг, змајарство и др.).

На постојећој акумулацији, а још више у оквиру реализације њене фазе 2, поред спортског риболова (спортско-рекреативног и такмичарског), на делу обале има релативно добрих услова за ограничене спортско-рекреативне садржаје активности на води – купање, спортско пливање, веслање, једрење, роњење и др, а у подбранском простору за садржаје аква-ситија, под условом да се уреде приступи, спортски полигони, риболовне стазе и ревири и др. На језеру такође постоје услови за узгој и лов пловуша. За спортски риболов су интересантни и токови Ласовачке и Леновачке реке, а клисура доњег тока Ласовачке реке представља атрактиван природни предео.

Тупижница, у целини предложена за заштиту, са својим геонаслеђем (профили са фауном из периода креде) и крашким облицима – западним одсеком висине до 470 m, преко 30 пећина и јама (међу њима посебно Тупижничка леденица предложена за заштиту као споменик природе), крашким врелима (посебно Леновачко врело и врело у Горњој Белој Реци), крашким платоом и др, погодна је за активности посебних интереса – спелеологију и друге облике истраживања краса, алпинизам и слободно пењање, параглајдинг, змајарство и др. Крашки плато је погодан за мале спортове, а већи део планине за уређење излетничко-планинарских стаза.

Од насеља у обухваћеном делу града Зајечара, за туризам је посебно погодно Грлиште, а затим Леновац и Ласово који су у близем саобраћајном контакту и са језером и са Тупижницом. Погодности постоје и у Горњој Белој Реци уз услов повезивања са Тупижницом и у Мариновцу уз услов повезивања са акумулацијом. У односу на приступачност са ДП ИБ-14 (прекатегорисан ДП I реда бр. 25) и положај ван слива акумулације (које ова насеља не угрожавају), истичу се посебно Грлиште, а затим Мариновац и Заграђе у граду Зајечару и донекле Кожељ у општини Књажевац. За туризам је делом интересантно и село Буџе испод Тупижнице у општини Књажевац, такође ван слива акумулације. НКД која повећавају привлачност села на подручју Просторног плана су: манастир Св. Петра и Павла у Грлишту, етно-целине стамбених и економских објеката у Ласову и Горњој Белој Реци, стара кафана у Заграђу, уз меморијалне споменике и др. Посебно је интересантан Леновац, родно место Хајдук Вељка, са његовим забраном, старим воденицама и др, уз могућност манифестација везаних за овог јунака.

У ближем окружењу подручја Просторног плана постоје следећи туристички ресурси, супраструктура и инфраструктура: Парк природе Стара планина, у коме су на територији града Зајечар у складу са Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја Парка природе и туристичке регије Стара планина из 2008. превиђене две зоне природних добара у II степену заштите – Суводол око истоименог манастира (у оквиру КО Селачка, град Зајечар) и Ново корито (мањи део у КО Селачка и већи део у КО Ошљане и Ново Корито, општина Књажевац), као и два сеоско-туристичка насеља (Селачка и Мали Извор у граду Зајечару), уз постојећу цркву у Минићеву, Бели Тимок и транзитни правац ДП ИБ реда бр. 5 (P-25), град Књажевац и др; град Зајечар са културном баштином, манифестацијама, јавним службама и сервисима, као и гранични прелаз Вршка Чука; Феликс Ромулијана и Гамзиградска Бања; Бољевац и Ртањ; Сокобања са Озреном и Девицом; транзитни правац Параћин–Зајечар–Бугарска и др.

Ограничења за развој туризма на подручју Просторног плана су и природна и антропогена, таква да се туризам не може уврстити у водеће развојне активности овог простора, већ пре као допуна активностима пољопривреде, шумарства и др. Ограничења су делом у географском и саобраћајном положају, а више у скромним туристичким ресурсима за једносезонско коришћење акумулације, ниске планине Тупижнице и неколико села у летњем и ловишта у зимском периоду, који дају подручју локални туристички ранг, са могућношћу да у транзитном и ловном туризму оствари регионални ранг. Одређена природна ограничења за развој туризма на подручју представљају природне појаве и процеси ерозије, бујица и поплава, временских непогода, биљних и животињских штеточина и др, које су делом изазване и утицајем антропогених фактора.

Акумулација „Грлиште”, иако највећа у граду Зајечару, има конкуренцију у две мање акумулације (Рготинска и Совинац – ван подручја Просторног плана) и њено коришћење је ограничено режимима санитарне заштите зона I и II акумулације.

За туристичко активирање села, највећа ограничења су у њиховој недовољној повезаности са главним саобраћајницама,

аккумуляцијом и Тупижницом. У фази 2 акумулације, потапа се приступни пут насељу Горња Бела Река; Мариновац нема саобраћајну везу са језером, а потпланинска села Тупижнице слабо су повезана са њеним крашким платоом. Такође, села су у израженом процесу депопулације, старења и сиромашења, што додатно ограничава њихове могућности да се укључе у развој туризма и других активности. У вези са овим, села су недовољно комунално опремљена и без основних јавних служби и сервиса.

Ловишта, као значајан туристички ресурс нису комерцијализована, те због недостатка средстава није остварен значајнији ниво њихове уређености и опремљености, као ни заступљености дивљачи. Такође недостају нови резервати за узгој дивљачи. На Тупижници нису урађене излетничко-планинарске стазе.

3.2.6. Становништво, насеља и социјални развој

Основни потенцијали за демографски, социјални и развој насеља на подручју Просторног плана су: јачање едукације становништва у области алтернативне сеоске економије, туристичке делатности, заштите природе и изворишта вода; могућности за веће запошљавање становништва и развој мултифункционалне пољопривреде; успостављање везе са дијаспором становништва пореклом из ових подручја у смислу преноса знања, технологија, радног искуства и улагања капитала; коришћење расположивих капацитета објеката јавних служби и вишка ненастањених објеката за вишенаменску функцију (амбуланта, дневни центар, просторија за културно-едукативне и забавне активности); значај културног богатства и природе у целини за одређене рекреативне садржаје (бициклизам, пешачење, туризам посебних интереса и др.).

Кључна ограничења су: изразита депопулација; доминација старог становништва и веома ослабљена могућност природног популационог обнављања; неповољна образовна структура; ниска густина насељености; повећање сиромаштва; неразвијеност и слаба диференцираност мреже насеља; потреба за пресељењем насеља Лесковац и дела насеља Леновац у случају стварања услова за изградњу фазе 2 акумулације „Грлиште“; запуштеност објеката јавних служби који су у функцији; недовољна доступност и ефикасност пружања услуга осетљивим и маргинализованим групама корисника, посебно старачким домаћинствима и деци; неприлагоденост услуга јавних служби специфичним потребама локалне заједнице.

3.2.7. Инфраструктурни системи

Саобраћај

Основни потенцијали саобраћајног развоја подручја Просторног плана су: релативно добро развијена мрежа ДП II реда; ДП IБ реда бр. 35 (Р-25 Зајечар–Ниш), (потенцијални коридор аутопута), те близина ДП IБ реда бр. 23 (М-5) (Е-761) Зајечар–Параћин; близина граничног прелаза Вршка чука; близина аеродрома Ниш, спортских аеродрома Бор и Параћин–Давидовац, аеродрома планираног у Минићеву; туристички потенцијали подручја и окружења који могу афирмисати развој друмског и других видова саобраћаја; развој бицикличких (Eurovelo 6 и 11), пешачких и риболовачких стаза.

Основна ограничења су: слаб квалитет ДП II реда; недовољна развијеност мреже општинских категорисаних путева; могућност промене режима саобраћаја на ДП IА реда бр. 169 (Р-248) и на делу мреже општинских путева, услед изградње II фазе акумулације „Грлиште“ и поштовања прописа о санитарној заштити изворишта водоснабдевања; пролазак ДП II реда кроз насеља чиме се смањује безбедност саобраћаја и повећава еколошко оптерећење у насељима; недовољна развијеност других видова саобраћаја – јавног, бицикличког и другог, посебно у циљу туристичке афирмације подручја и његовог окружења.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Кључни потенцијали енергетске инфраструктуре заснивају се на производњи енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ), нарочито енергије малих хидроелектрана (у даљем тексту: МХЕ), ветроенергије, геотермалне, биомасе и соларне енергије.

Основни проблеми и ограничења енергетске инфраструктуре огледају се у: старости енергетских објеката, опреме и мреже; техничким губицима у транспорту и дистрибуцији електричне енергије; веома ниском степену коришћења обновљивих енергетских извора, непотпуним финансијским инструментима за коришћење обновљивих извора енергије; неизграђеној гасоводној мрежи.

Електронске комуникације и поштански саобраћај

Основни потенцијал за развој електронских комуникација на подручју Просторног плана представља: постојећа магистрална мрежа оптичких каблова, интензиван развој мобилне телефоније и изградња првих руралних радио-телефонских система. Планираним развојем мобилне телефоније обезбедиће се квалитетно покривање подручја основним телефонским сигналом и обезбедити могућност коришћења свих савремених услуга преко GSM мреже. Постојећа мрежа емисионих станица обезбеђује добро покривање радиодифузним сигналом свих делова подручја. Оно што предстоји у овој области је дигитализација постојеће мреже, што ће да омогући знатно квалитетнији пријем свих врста радиодифузије.

Основно ограничење за развој електронских комуникација представља техничко-технолошко стање мреже: присуство великог броја аналогних централа (И-58 и И-500) и старијих дигиталних система (СИ2000), који морају хитно да се мењају, или паралелно монтирају нова чворишта. Поред тога, на целом подручју потребно је изградити велики број оптичких каблова (око 70 km). Ограничење за развој представља слаба изграђеност приступне мреже нарочито у брдско-планинским и периферним деловима подручја, ниске густине насељености на претежном делу подручја, релативно низак ниво економске развијености локалних заједница и сл.

Ограничење за развој поштанског саобраћаја представља неадекватан просторни размештај поштанских јединица, односно њихова удаљеност од руралних насеља.

Комунална инфраструктура

Потенцијали за развој објеката заједничке комуналне потрошње и комуналне инфраструктуре су повремено организовано чишћење привремених депонијских простора у зонама I и II акумулације „Грлиште“ (посебно у подручју непосредно уз брану и на импровизованим плажама које се користе за спорт и рекреацију грађана) и могућност за евакуацију отпада из сеоских домаћинстава у сливу акумулације путем мобилних трансфер станица.

Ограничења за развој објеката заједничке комуналне потрошње су: одлагање отпада у акумулацију и спирање дивљих депонија са падина у зонама I и II акумулације; депоновање комуналног отпада у зонама I и II акумулације као и на неуређеним и несанитарним депонијама у сливу акумулације, локација гробља у зони II акумулације; нерегулисано питање прикупљања и депоновања отпада са руралног подручја слива; незадовољавајући начин одржавања гробаља, нерегулисане надлежности јавног сектора за управљање сеоским гробљима, мали и незадовољавајући капацитет гробља; неадекватно одлагање животињских лешева и др.

3.2.8. Заштита НКД

Иако подручје не располаже са НКД од изузетног и великог значаја, постојећа НКД (споменици културе и просторно културно-историјске целине) и добра која уживају претходну заштиту имају широк хронолошки распон и представљају потенцијал за развој туристичке понуде.

Ограничења су: недовољан степен истражености и заштите, промена изгледа и функције објеката народног грађевинарства; успорено утврђивање статуса и категоризације непокретних културних добара и застој у стручном рекогносцирању недовољно истражених делова подручја Просторног плана; недовољна заштита, неадекватна презентација и интерпретација непокретних културних добара; непокретна културна добра још увек немају третман развојног ресурса и економског добра; неразвијеност стимулација за приватне власнике културних добара једна је од главних препрека за њихово адекватно одржавање и презентацију; идентификација и вредновање етнолошког наслеђа је у почетној фази

(израда Атласа народног градитељства); и непостојање планова управљања непокретним културним добрима којима би се прецизирали услови и подршке за њихово коришћење и презентацију.

3.2.9. Заштита животне средине

За афирмацију заштите и очување квалитета животне средине и одрживог развоја на подручју слива акумулације „Грлиште”, потенцијали у погледу квалитета параметара животне средине (вода, земљиште, ваздух и др.) огледају се у следећем: квалитет животне средине може се сматрати повољним (категорија незагађене и мање загађене животне средине) на већем делу подручја; квалитет воде у акумулацији је релативно очуван због малог броја објеката у зонама I и II акумулације; квалитет ваздуха на подручју Просторног плана је релативно очуван, будући да нема озбиљнијих привредних капацитета и индустријских загађивача; низак ниво комуналне буке, велике површине под шумама као потенцијал за развој здраве животне средине и очување биодиверзитета, предели и екосистеми које је неопходно валоризовати како би се проценио њихов еколошки потенцијал, подручје са мањим потенцијалним територијама за европску еколошку мрежу Натура 2000; делимична спремност структура локалних власти за решавање основних еколошких проблема.

Основна ограничења у погледу квалитета животне средине су: недозвољено депоновање комуналног, кабастог и опасног отпада у акумулацију, водотоке и подземне воде; неадекватно одвођење и одсуство третмана отпадних вода; непланска изградња у зонама I и II акумулације; неконтролисана активности у рибарству, спорту и рекреацији у зони I акумулације, коришћење моторних чамаца за превоз преко акваторије језера; ризици од изливања опасних материја на деоницама државних и општинских путева у зонама санитарне заштите акумулације; изражена ерозија земљишта на око 75% слива акумулације.

3.3. SWOT АНАЛИЗА

На основу анализе потенцијала и ограничења подручја Просторног плана и планираног развоја посебне намене, издвојене су основне снаге, слабости, могућности и претње развоју акумулације „Грлиште” (Табела I-6).

Табела I-6: SWOT анализа

СНАГЕ (постојеће)	СЛАБОСТИ (унутрашње)
<ul style="list-style-type: none"> – Извориште регионалног система водоснабдевања у оквиру Тимочког регионалног система који снабдева град Зајечар; – Реализовани водоводни систем – зајечарски супсистем у оквиру Тимочког регионалног система за снабдевање водом; – Релативно повољан геостратешки положај који обухвата брдско-планинско подручје Тупијнице у јужном делу и низијски део долине Белог Тимока и његових притока Грлишке реке са акумулацијом „Грлиште”; – Делимична развијеност МСП; – Погодности за пољопривредну производњу – могућности производње хране, традиција у производњи сточарских производа, вина, воћа и услови за развој органске производње; – Значајне минералне сировине (злато) и племенити метали на подручју Добро поље и Горња Бела Река и део рудника Добра Срећа); – Значајан туристички потенцијал – разноврсни туристички ресурси, еколошки очувано подручје, атрактивности културних и природних вредности у окружењу; – Шумско богатство подручја слива акумулације „Грлиште”; – Релативно добра саобраћајна повезаност подручја слива акумулације „Грлиште” са окружењем; – Израђене регионалне и локалне институције за подршку развоју и стратегије локалног развоја у Зајечару; – Преовлађујуће квалитетна животна средина. 	<ul style="list-style-type: none"> – Нереализован систем санитарне заштите акумулације, концентрисани загађивачи су канализације Лесковца, Леновца, Ласова и Горње Беле Реке и друга санитарно уређена сеоска насеља; – Велика временска неравномерност вода које се формирају на сливима Црног, Белог и Великог Тимока; неповољни велики односи између великих и месечних малих вода; – Неодржавање водног земљишта у законски прописаним условима; мања легална градња у зони II акумулације; – Непостојање услова за реализацију већих система за наводњавање у доста аридној долини Белог Тимока; – Почетак еутрофикације и погоршање квалитета воде у акумулацији у маловодним периодима; – Низак стандард становништва и релативно висока незапосленост; – Заостајање развоја у руралном подручју, уситњеност посела, застарелост механизације, слаба организованост пласмана пољопривредних производа; – Старење становништва и лоша старосна структура пољопривредног становништва, лоша едукација мештана; – Недовољна инфраструктурна опремљеност насеља и слабо одржавање инфраструктуре; – Недовољно развијени капацитети локалне самоуправе за подршку предузетништву; – Нерешен проблем комуналних депонија и управљања отпадом (у зонама I и II акумулације); – Недовољно коришћење подстицајних средстава из домаћих и страних фондова.

МОГУЋНОСТИ (развијени потенцијали)	ПРЕТЊЕ (развоју)
<ul style="list-style-type: none"> – Могућност да се у II фази надвиси Грлишка акумулација, како би се повећао капацитет тог изворишта и спајање у технолошку целину три супсистема – Зајечарског, Црног Тимока и Белог Тимока (Књажевачког), што би тај део Србије учинило једним од најфункционалнијих и водом најпоузданијих обезбеђених подручја Србије; – Могућности очувања пољопривредног и шумског земљишта рестриктивним коришћењем агрохемијских средстава и реализацијом антиерозивних радова на целом подручју слива; – Спречавање засипања акумулације путем противерозивних радова на сливном подручју; – Развој туристичких активности базираних на постојећим подручјима заштите природе и непокретних културних добара, без угрожавања зона санитарне заштите; – Могућности за унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености (посебно санитација насеља и реализација ППОВ), остварење функционалне целивости подручја и уређење грађевинског земљишта у насељима и зонама планираним за развој; – Адаптација управљачког механизма акумулацијом као инструмента за превазилажење супротности између управљача изворишта и интереса локалне заједнице; – Могућност развоја МСП – производних и пратећих услужних делатности у складу са режимима санитарне заштите акумулације и уз испуњавање прописаних еколошких критеријума; – Развој еколошки прикладне мултифункционалне пољопривреде, у складу са режимима санитарне заштите акумулације која доприноси очувању природне средине, руралног наслеђа, пејзажних вредности и других локално специфичних агроэколошких добара, могућност развоја ратарства, виноградарства и воћарства; – Могућност побољшања квалитета животне средине успостављањем режима санитарне заштите акумулације на целом подручју слива и дефинисањем система мониторинга воде, ваздуха и земљишта на целом подручју слива. 	<ul style="list-style-type: none"> – Даља неконтролисана изградња нових објеката у зони II акумулације; – Даље несанитарно депоновање отпада и неадекватна евакуација отпадних вода из постојећих објеката у акумулацију или из зона I и II акумулације; – Неплански развој туристичко-рекреативних активности (купалишног туризма, риболова); – Даља еутрофикација језера која настаје као резултат ерозивних процеса и наливања, као и одлагања органских материја у језеро; – Алтернативе привредног развоја које нису засноване на принципима одрживог развоја и строге заштите акумулације „Грлиште”; – Даље угрожавање животне средине у зонама заштите језера и у сливу Грлишке реке и њених притока; – Ограничени финансијски ресурси, неразвијени модалитети јавно-приватног партнерства у активирању и коришћењу ресурса и инвестицијама; – Неповољни демографски процеси у руралним срединама и пораст сиромаштва.

II. ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни принципи заштите, уређења и одрживог развоја подручја Просторног плана које располаже значајним, али недовољно заштићеним и активираним природним потенцијалима и територијалним капиталом, јесу:

- заштита и унапређење животне средине посебно квалитета изворишта вода акумулације „Грлиште”;
- заштита и одрживо коришћење водног, пољопривредног и шумског земљишта, посебно од непланске изградње у зонама I и II акумулације;
- повећање уређености, конкурентности и ефикасности територијалног развоја; просторно-функционална интегрисаност и усклађен интегрисан развој и заштита изворишта са припадајућим, суседном и осталим јединицама локалне самоуправе у окружењу;
- унапређење територијалне кохезије, капацитета подручја и полицентричан територијални развој (посебно јачање везе урбаних и сеоских насеља), унапређење саобраћајне приступачности и уређење површина за потребе развоја стимулативног послужног окружења;
- развој културног и регионалног идентитета; перманентна едукација грађана и администрације и учешће јавности у одлучивању;
- принцип супсидијарности и јавно-приватног партнерства; принцип веће транспарентности у доношењу одлука;

– заштита јавног интереса, јавних добара и добара у општој употреби (приоритетно изворишта акумулације „Грлиште”); релативизација конфликта у коришћењу изворишта и одрживом развоју локалних заједница;

– ублажавање и спречавање депопулације и побољшање старосне структуре становништва мерама економске, социјалне и других политика којима се утиче на бржи економски просперитет и развој села, јачање економске позиције пољопривреде и пољопривредних произвођача, развој инфраструктурног и подизање комуналног и јавног стандарда у малим насељима.

2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Полазећи од одредби ППРС, ВОС и посебних намена подручја Просторног плана (извориште вода, пољопривредно-сточарско и шумско подручје, природне и туристичке вредности и др.), а имајући у виду препоруке и стандарде Европске уније о одрживом развоју у области политике вода⁷ и заштићеним подручјима⁸, утврђују се следећи општи циљеви заштите, уређења и одрживог развоја подручја:

1) одрживо коришћење водних ресурса, обезбеђење трајне и интегрисане заштите и унапређења квалитета вода регионалног изворишта, те стварање услова за изградњу II фазе акумулације „Грлиште” – као важног објекта у сливу Тимока, и то: Тимочког регионалног система за снабдевање насеља водом (са три супсистема – Зајечарског, Књажевачког и Црног Тимока – Бор и Бољевац, који ће се током времена магистралним доводима спојити у једну функционално-управљачку целину у циљу повећања поузданости и функционалности); Тимочког речног система за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода Белог Тимока и Тимока (заштита од поплава, заштита квалитета вода, вишенаменско коришћење вода);

2) очување и обезбеђење простора за функционисање и изградњу водопривредне инфраструктуре и објеката; успостављање зона санитарне заштите акумулације и утврђивање режима заштите, коришћења и уређења тих простора; успостављање ефикасније контроле заштите, коришћења и изградње простора у зонама заштите изворишта акумулације;

3) стварање услова за правовремено пресељење становништва, измештање сакралних, комуналних, инфраструктурних и других објеката из зоне потапања и зоне I акумулације у случају активирања друге фазе развоја акумулације „Грлиште”;

4) усклађивање размештаја активности и физичких структура са режимима заштите акумулације, природних и културних добара, односно обезбеђивање услова за даље функционисање постојећих и планираних привредних активности, насеља и инфраструктурних система, као и обезбеђење услова за њихово измештање уколико се њихова функција не може ускладити са функцијом акумулације и режимима заштите вода, природних и културних добара;

5) заштита, очување, унапређење и одрживо коришћење природних вредности, односно интегритета, лепоте и разноликости предела;

6) усмеравање демографских процеса у правцу ублажавања депопулационих трендова и повећања удела млађих контингентата становништва диверзификацијом економских активности, стварањем услова за запошљавање и радно ангажовање, ревитализацијом сеоских насеља, повећањем саобраћајне доступности и квалитета живљења;

7) стварање услова за реализацију компензација локалном становништву у складу са ограничењима режима заштите вода, кроз развој инфраструктуре и објеката, активности и функција јавног значаја повећањем запослености и доходака сеоског становништва, паралелном подршком аграрном реструктурирању и

7 Directive of the European Parliament and of the Council 2000/60/EC – Establishing Framework for Community Action in the Field of Water Policy.

8 „Европска повеља за одрживи туризам у заштићеним подручјима”, „Стратегија одрживог туризма у европским националним и парковима природе”, „Европске перспективе просторног планирања”, смернице Међународне уније за заштиту природе, Светске туристичке организације и Програма Уједињених нација за животну средину и др.

диверзификацији економских активности на селу, посебно у области еколошки прихватљивог туризма и других комплементарних делатности, које су примерене функцијама изворишта и просторно дистрибуираних у складу са режимима зона санитарне заштите акумулације „Грлиште” (алтернативна сеоска економија, развој туризма, развој МСП и др.);

8) стварање услова за одмор, рекреацију и едукацију посетилаца о природним и културним вредностима подручја, организовањем садржајно заокружене туристичко-рекреативне понуде усклађене са режимима заштите акумулације и интегрисане у понуду туристичке дестинације Стара планина, града Зајечара и др;

9) одговорно управљање просторним развојем, уређењем и заштитом изворишта акумулације „Грлиште” у складу са реалним потенцијалима и ограничењима природних и створених вредности и утврђивање елемената за интегрално (вишенаменско) коришћење и заштиту водних ресурса на основу праведне и избалансиране политике усклађивања националних/регионалних интереса за коришћење вода с дугорочним интересима и потребама економског и социјалног развоја локалних заједница.

2.2. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Оперативни циљеви заштите и коришћења вода и развоја водопривредне инфраструктуре су:

– заштита слива изворишта воде регионалног значаја акумулације „Грлиште” применом мера уређења и заштите простора; побољшање параметара квалитета воде у акумулацији трајним обезбеђењем I и II класе квалитета свих водотока у сливу и притокама сва три Тимока (према ВОС, односно низводно ван слива и подручја Просторног плана у IIa класи квалитета за Бели Тимок и Црни Тимок и Тимок у класи IIa или IIb у екстремним маловодним ситуацијама);

– снабдевање водом града Зајечара и осталих насеља у општини, са обезбеђеношћу већом од 97%, уз обавезност испоруке воде од минимум 70% у односу на тражене количине и у периодима неопходних редуција (са планираним бруто нормама потрошње од 300 L/корисник на дан, колико се сада планира и у најразвијенијим водоводима, што подразумева обавезу да губици у мрежи не прелазе 15÷18%);

– повећање поузданости локалних водовода за снабдевање села ван домаћаја регионалног система и заштита локалних изворишта;

– уређење водних режима и заштита од поплава у долини Тимока, и то са степеном од $Q_{v1\%}$, тј. од стогодишњих великих вода за град Зајечар, а мањих насеља у долини и на притокама са степеном од $Q_{v2\%}$, тј. од педесетогодишњих великих вода (према ППРС); побољшање режима малих вода и остваривање пуне еколошке заштите водотока испуштањем минималног одрживог протока воде из акумулације;

– санитација насеља која се налазе у сливу акумулације „Грлиште” и изградња заједничког ППОВ општег типа за Зајечар и околна насеља (Звездан, Грљан);

– антиерозиона заштита слива применом: биолошких мера заштите (пошумљавање, мелиорација пашњака) и техничких мера; реализација планираних радова на заштити акумулације од еутрофикације;

– стварање услова за развој система за наводњавање и интензивну производњу економски профитабилних повртарских култура у долини сва три Тимока.

Оперативни циљеви заштите природе, природних вредности и предела су:

– одржање специјске разноврсности дивље флоре и фауне;

– идентификација станишта која чине основу за функционално заснивање националне еколошке мреже и управљање том мрежом; очување станишта, јачање, бројчано снажење и просторно ширење популација заштићених, односно ретких, угрожених и критично угрожених биљних и животињских врста;

– идентификација међународно значајних еколошких подручја, односно станишта од значаја за заштиту европске дивље флоре и фауне по програму Натура 2000;

– одржање екосистемске разноврсности и заштита природних и агроекосистема од инвазивних врста биљака и животиња, као и од других врста, сорти и раса које уносе непожељне промене у природни и агробиодиверзитет;

– управљање развојем и уређењем предела интегрисано са заштитом природних и културних вредности и одрживим развојем подручја;

– конзервација делова подручја у затеченом, приближно изворном стању ради заштите интегритета и спонтаног функционисања њиховог укупног природног комплекса (као строге резервате за научне, образовне и културне потребе, нарочито резервате шумске вегетације, станишта значајних биљних заједница и популација биљака и животиња, посебно на планинским деловима подручја) за научне, образовне и културне потребе;

– очување старих, по димензијама и врсти репрезентативних и у другом погледу значајних стабала дрвећа и њихових групација;

– проглашавање већих заштићених подручја природних добара, успостављање режима и спровођење мера заштите и организовање управљања тим подручјима;

– истраживање, очување, презентација и одрживо коришћење локалитета, природних објеката и појава који својим геолошким, геоморфолошким, хидрографским или другим обележјима представљају истакнуте, ретке и привлачне вредности геонаслеђа.

Оперативни циљеви развоја привреде су:

– заштита егзистенцијалних интереса локалног становништва обезбеђењем допунских и алтернативних извора прихода становништва у туризму, услугама и другим економским активностима и повећање доступности и уређености простора: дисперзија МСП и микробизниса у насељима у складу са расположивим ресурсима, ограничењима и условима заштите изворишта;

– подршка развоју предузетништва и МСП у производњи и услугама; економско-еколошка рехабилитација прерађивачких капацитета, применом еколошки ефикасних технологија, штедњом сировина, енергената и воде, смањењем индустријског отпада и транспорта;

– обезбеђивање прихватљивих и повољних извора кредитирања, уз стварање предузетничке и динамичке пословне климе;

– подршка развоју мултифункционалне пољопривреде засноване на традиционалној производњи високовредних локалних производа и пружању агроеколошких услуга; повећање физичког обима укупне и тржишне производње јагњећег, јунећег и коњског меса, крављег и овчијег млека и њихових прерађевина, аутохтоних врста коштичавог и бобичавог воћа, лековитог и ароматичног биља, шумских плодова, рибе и др.;

– јачање политике запошљавања, едукације, преквалификације и креирање промена на тржишту рада; едукација становништва у области алтернативне сеоске економије, туристичке делатности (култура становања, неговање пејсажа и окућнице, кулинарство, маркетинг, комуникација, културни амбијент и сл.), заштите природе и изворишта вода.

Оперативни циљеви коришћења и заштите природних ресурса су:

– уређење и газдовање пољопривредним и шумским земљиштем према режимима и условима заштите изворишта;

– спречавање непланског заузимања пољопривредног земљишта у непољопривредне намене и предузимање мера за: очување или сукцесивно повећање његове природне плодности; планско уређење и ефикаснију контролу изградње, нарочито у зони II акумулације и у рубним зонама насеља; обезбеђење регионалне аграрне политике за укрупњавање пољопривредних газдинстава и формирање мањег броја савремено опремљених фарми уз економску валоризацију агроеколошких погодности за производњу и прераду пољопривредних производа;

– заустављање процеса деградације педолошког слоја предузимањем комплексних мера заштите од ерозије;

– побољшање општих услова живљења на селу: унапређивањем производње (органске тј. биолошке или еколошке) хране, прераде и пласмана традиционалних пољопривредно-прехранбених производа, препознатљивог географског порекла и квалитета (регионално брендирање), у садејству са развојем туризма, домаће радности, занатства и трговине, обновом и уређењем села;

– заштита, очување и унапређење стања шума и шумске инфраструктуре на подручју слива;

– повећање степена шумовитости пошумљавањем аутохтоним врстама дрвећа сливног подручја у оквиру биолошких антиерозивних радова и вансливног подручја на шумском земљишту VI, VII и VIII бонитетне класе;

– вишенаменско рекреативно коришћење укупних потенцијала шумског подручја; усаглашавање интереса шумарства и ловства са развојем туризма; превентивна заштита шума од различитих угрожавајућих фактора, а нарочито од пожара;

– заштита, гајење и рационално коришћење дивљачи, постижање оптималне бројности и густине популације; побољшање природних услова станишта за све врсте дивљачи и заштита ретких и проређених врста (трајно заштићене врсте);

– санација и рекултивација делова подручја где се одвија, односно где је завршена експлоатација минералних сировина; истраживање и утврђивање могућности експлоатације економски интересантних резерви минералних сировина у складу са режимима заштите изворишта.

Оперативни циљеви развоја туризма су:

– развој интегрисане туристичке понуде подручја усклађене с режимима и мерама заштите квалитета воде, природних и културних вредности;

– стварање услова за задовољавање целогодишње, првенствено излетничке тражње урбаног становништва ближих већих градова за специјализованим спортско-рекреативним, здравствено-рекреативним и културолошким и забавним активностима и садржајима понуде у простору;

– развој туризма и рекреације на води, обалама акумулације и њених већих притока (у складу са режимима санитарне заштите изворишта), сеоског, еколошког, ловног, планинског и транзитног туризма;

– модернизација, комунално опремање и комерцијализација постојећих и потенцијалних смештајних капацитета, посебно у сеоским домаћинствима, као и викенд кућама;

– побољшање ефикасности управљања развојем туризма, приоритетно координацијом активности и усклађивањем интереса заштите акумулације и природе и развоја туризма;

Оперативни циљеви развоја становништва, мреже насеља и социјалног развоја су:

– смањење емиграционих кретања, побољшање економске структуре становништва и повећање просторне покретљивости становништва;

– задржавање и насељавање контингената млађег, посебно женског становништва стимулацијом локалног запошљавања и samozapošljavanja и увођењем програма формалног и неформалног образовања којима би се омогућила преквалификација, доквалификација и други облици усавршавања радне снаге, тј. развој система сталне обуке на раду и образовања за рад;

– унапређење саобраћајне доступности, инфраструктурне и комуналне опремљености центара заједнице села, насеља у зони II акумулације, насеља са туристичким и другим специфичним функцијама, развојем и ревитализацијом водопривредне инфраструктуре и комуналне опреме до нивоа квалитета који обезбеђује заштиту изворишта, животне средине, природних и културних добара и вредности и омогућава побољшање услова живљења;

– повећање доступности и квалитета услуга јавних служби, флексибилнијом организацијом, развојем мобилних служби и специјализованих програма дечје, здравствене и социјалне заштите и културе.

Оперативни циљеви развоја саобраћајне, енергетске инфраструктуре, електронских комуникација и комуналне инфраструктуре су:

– побољшање квалитета и развој мреже државних и општинских путева као и других техничких система у складу са успостављеним режимима заштите изворишта, природних и културних добара, са циљем рационалније организације простора, интегралног развоја и уређење подручја;

– развој саобраћајне и рекреативне инфраструктуре у функцији туризма (бициклических, пешачких, риболовних стаза и др.);

– обезбеђење довољног, сигурног, квалитетног и економичног снабдевања електричном енергијом свих потрошача;

– реализација електронских комуникација и информационог система у функцији акумулације;

– техничко осавремењавање постојеће и изградња квалитетне и поуздане електронске комуникационе мреже и уједначавање доступности поштанског саобраћаја, нарочито за слабо насељени део подручја;

– затварање и санација постојећих депонија и рекултивација земљишта уз усмеравање отпада ка трансфер станици (ван сливног подручја), односно ка регионалној санитарној депонији;

- установљивање децентрализованог система управљања отпадом у сеоским насељима системом мобилних центара;
- сакупљање опасног отпада из домаћинства и његово усмеравање ка регионалном складишту/центру за опасан отпад.

Оперативни циљеви заштите НКД су:

- заштита, уређење и презентација НКД која су установљена и предвиђена за заштиту;
- очување аутентичности и уређење заштићене околине НКД и њиховог природног окружења;
- туристичка интерпретација непокретног и нематеријалног културног наслеђа;

- укључивање културног наслеђа у путеве културе.

Оперативни циљеви заштите животне средине су:

- санација и рекултивација зоне II акумулације и других површина у сливу деградираних људским активностима;
- утврђивање система мера за ограничавање утицаја активности које су у конфликту са заштитом слива акумулације, природе и животне средине (активности експлоатације минералних силовина, развој појединих видова туризма и индустријских погона, депоније и др.);

- развој интегралног катастра загађивача на територији слива;

- повећање обима инвестиција за заштиту животне средине;

- интегрална заштита вода, ваздуха и земљишта спречавањем инцидентних неконтролисаних испуштања загађујућих материја, контролисаним и санитарно безбедним прикупљањем и пречишћавањем отпадних вода, прикупљањем и евакуацијом чврстог отпада и развојем система мониторинга квалитета животне средине;

- унапређење чистоће приобаља акумулације и окружења насеља, саобраћајних коридора и зона рекреације;

- побољшање информисања и примарна едукација становништва и посетилаца о заштити акумулације и животне средине;

- повећање учешћа јавности у доношењу одлука које могу имати утицаја на квалитет акумулације и животне средине.

3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

Подручје Просторног плана налази се у Тимочној крајини у региону Источне Србије. У обухвату је Зајечарског административно-управног округа: делови града Зајечара и општина Књажевац и Бољевац.

Везе са другим деловима Републике Србије остварују се првенствено државним путевима I реда ДП IБ реда бр. 35 (P-25 Зајечар–Ниш), односно преко ДП IБ реда бр. 23 (M-5) (E-761) Зајечар–Параћин, који се пружају ка аутопуту E-75 (Коридору X) интегришући подручје Просторног плана са Зајечаром, Књажевцем и Нишем и правцем ка Дунаву. Ово је Тимочка развојна осовина (као регионални функционално-урбани систем), којој значај даје и планирани аутопут од Ниша према Кладову (између паневропских инфраструктурних коридора X на југу и VII на северу), којом се остварује веза са моравском и дунавском развојном осовином.

За просторно-функцијску трансформацију подручја Просторног плана најзначајнији су утицаји следећих центара у окружењу: Зајечара (градског центра, регионалног значаја) и Књажевца (општинског центра субрегионалног значаја), у великој мери града Ниша (центра државног и макрорегионалног значаја), као урбаних агломерација са концентрацијом капитала и радних места, сектора услуга, којима се у претходном периоду вршио утицај на демографску и социо-економску трансформацију подручја Просторног плана.

Развој и заштита подручја посебне намене је од изузетног регионалног значаја имајући у виду да је акумулација „Грлиште” један од кључних објеката у саставу два водопривредна регионална система на сливу Тимока, и то Тимочног регионалног система за снабдевање насеља водом и Тимочног речног система за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода Белог Тимока и Тимока. Од посебне важности је место акумулације у регионалном систему за снабдевање насеља водом, који се поред Зајечарског система састоји из Књажевачког и Црног Тимока – Бор и Бољевац, који ће се током времена магистралним доводима спојити у једну функционално-управљачку целину у циљу повећања поузданости и функционалности водопривредног система.

Управљање водним ресурсима и заштита вода у сливу акумулације обезбедиће се координацијом активности кључних актера из домена водопривреде на републичком и локалном нивоу управљања и унапређењем сарадње обухваћених и других заинтересованих јединица локалне самоуправе.

Поред тога, регионална сарадња ће се односити и на очување природе, природних ресурса и животне средине, одрживи развој руралних подручја, туризма и инфраструктурних система, као и заједнички наступање код републичких фондова, претприступног ИПА фонда и других релевантних међународних асоцијација за реализацију развојних програма у заштићеним подручјима, привредне и друге сарадње и јачање партнерства на нивоу локалних самоуправа.

Успостављање структурно квалитетнијих регионалних веза може се остварити повезивањем урбаних центара у шире урбане асоцијације, пре свега синхронизованим развојем комплементарних делатности из области рада (комплементарна привреда – усаглашавање производних програма и привредних капацитета и интегрисање туристичке понуде, рационално коришћење природних и социјалних ресурса, слободно кретање радне снаге, заједничко наступање на тржишту и др.), услуга и јавно-социјалне инфраструктуре (саобраћај, здравство, високо образовање, информације и др.).

4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА СЛИВА АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ”

Стратешко опредељење је да се обезбеде услови за трајну заштиту и коришћење изворишта републичког значаја и за одрживи развој подручја слива акумулације „Грлиште”.

Основне концепцијске поставке и опредељења заштите, уређења и одрживог развоја подручја Просторног плана јесу:

- заштита слива акумулације „Грлиште” оствариваће се успостављањем и поштовањем режима зона I, II и III акумулације на око 46% површине подручја, очувањем и унапређењем квалитета вода притока и акумулације у I и II/III класи. Приоритет је успостављање ефикасније контроле заштите, коришћења и изградње простора у зонама санитарне заштите акумулације уз обезбеђење институционално-организационе подршке и умрежавање свих релевантних актера којим се обезбеђује јавни интерес заштите вода и омогућава развој локалних заједница. Предвиђено је активирање друге фазе развоја акумулације „Грлиште” доградњом постојеће бране уколико се укаже потреба у развоју Тимочног регионалног система за снабдевање насеља водом и одговарајућом студијском документацијом докаже економска оправданост и прихватљивост утицаја на окружење;

- заштита природних вредности и добара оствариваће се формирањем и функцијама мреже заштићених и еколошки значајних подручја, очувањем заштићених и строго заштићених врста дивље флоре и фауне, феномена геонаслеђа и кључних обележја предела;

- подручје Просторног плана налази се у непосредном контакту са примарном туристичком дестинацијом Стара планина. Туристичка понуда биће техничко-технолошки и организационо унапређена и функционално заокружена, посебно у погледу уређења, опремања села и коришћења садржаја понуде у приобаљу акумулације „Грлиште” и интегрисана са понудом непосредног окружења, брдско-планинског појаса Старе планине и Тупижнице, градом Зајечаром и др. Планско опредељење је да ће туризам представљати алтернативну делатност и вид компензације локалном становништву за различита ограничења у развоју која намећу режими заштите изворишта и природног наслеђа и ресурса. Активираће развој комплементарних активности и структура (посебно у производњи органске хране, аутентичних етно-производа, традиционалних заната, јавних служби, инфраструктуре и др.) и подржати заштиту и презентацију природних и културних вредности;

- привредни развој подручја оствариваће се стимулисањем привредног раста у делатностима комплементарним заштити изворишта и природних вредности. Приоритет има развој водопривреде и комплементарне делатности: одрживог туризма, органске пољопривреде, шумарства и услуга. Остваривање ових опредељења подразумева примену европских директива о водама и принципа одрживог развоја у заштићеним подручјима, који може да активира територијални капитал подручја, ефикасно спровођење реформских процеса и да допринесе јачању конкурентности

привреде. Подстицање развоја конкурентне и одрживе пољопривреде и руралног туризма омогућиће побољшање квалитета живљења сеоског становништва и остваривање заштите и одрживог коришћења пољопривредног земљишта и предела. Приоритет је развој пољопривредних производа посебних одлика квалитета до нивоа препознатљивог географског имена порекла (сточарски производи, воће) и јачање веза пољопривреде и комплементарних делатности (туризам, угоститељство и сл.);

– виши квалитет доступности и интегрисаности подручја Просторног плана са окружењем оствариће се: осавременавањем и рехабилитацијом државних путева, посебно: ДП ИБ реда бр. 35 (Р-25 Зајечар–Ниш) и ДП ИБ реда бр. 23 (Р-5, Е-761 Зајечар–Параћин) како би се омогућила боља веза са аутопутем Е-75 и „Дунавском магистралом” и железничке пруге, развојем јавног саобраћаја, уређењем бицикличких, пешачких и риболовних стаза. За боље повезивање подручја са окружењем, перспективно ће важну улогу имати и реализација: планираног тимочког аутопута (приближно у коридору постојећег ДП ИБ реда бр. 35, ван подручја слива), изградња и уређење аеродрома Бор за прихват средњих и мањих летелица и др. Подједнако је значаја развој и виши квалитет локалне мреже путева (укључујући и панорамске путеве), која омогућава приступ и повезивање руралних, туристичких, заштитених и недовољно активираних брдско-планинских подручја, са државним путевима и центрима у мрежи насеља;

– будући развој насеља биће у великој мери опредељен просторно-функцијским односима и везама са окружењем подручја Просторног плана. Боља конституција и функцијско умрежавање система урбаних и микроразвојних центара оствариваће се јачањем и развојем функција градског и општинских центара и микроразвојних центара, приоритетно на Тимочкој развојној осовини (у ширем коридору ДП ИБ реда бр. 35) и у брдско-планинској зони;

– побољшање енергетске инфраструктуре и електронских комуникација имаће посебан значај не само за подизање стандарда становништва, већ и за развој мреже насеља и туризма и комплементарних делатности на руралном подручју. Приоритет у решавању комуналних проблема има успостављање система управљања отпадом, затварање свих постојећих несанитарних депонија и сметлишта, чишћење речних корита и инфраструктурних коридора (у првом реду на подручју слива) од неадекватно и непрописно одложеног комуналног отпада и преусмеравање укупних токова отпада ка планираној регионалној депонији за Зајечарски управни округ;

– основно концепцијско опредељење јесте очување квалитетне и претежно квалитетне животне средине на подручју слива акумулације и виши квалитет животне средине на преосталим деловима подручја Просторног плана, успостављањем и функционисањем мониторинга параметара животне средине, ограничавањем и елиминисањем могућих негативних утицаја и ризика од загађивања и деградације изворишта и простора. Приоритет има успостављање институционално-организационих решења за координацију активности и обједињено предузимање акција на остваривању Просторног плана између овлашћених предузећа за управљање и коришћење акумулације, заштиту природе, газдовање државним шумама, управљање туристичким просторима, с једне стране и са друге стране, обезбеђења сарадње и укључивања локалног нивоа управљања, регионалних институција/организација, приватног и трећег сектора у имплементацију планских решења. Значајним се сматра функцијско повезивање и јачање капацитета и партнерстава града Зајечара и општина региона и укључивање локалног становништва у активности управљања коришћењем, заштитом, уређењем и одрживим развојем слива акумулације и подручја природних и културних вредности. Очекује се да ће подстицајну улогу имати остваривање добити за локалне заједнице по основу остваривања посебне намене подручја.

4.1. ПОЛАЗИШТА И ПРИНЦИПИ ЗА РЕЛАТИВИЗАЦИЈУ КОНФЛИКТНИХ ИНТЕРЕСА

Експлоатација акумулације „Грлиште” изазвала је одређене конфликте у простору између развојних интереса водопривреде, с једне стране, и интереса развоја привреде и локалних заједница, с друге, због ограничења која производе режими санитарне заштите изворишта. Промењени су услови привређивања, egzистенција и перспективност живљења и рада локалног становништва. Због тога је за планирање и спровођење заштите и развоја подручја

Просторног плана неопходно утврдити стратегију релативизације супротних интереса коришћења и заштите водних ресурса у односу на социо-економски развој.

Конфликтни интереси су:

- Конфликт 1 – између изградње (мањег броја викенд објеката, стамбених и економских објеката домаћинства) ван постојећих грађевинских подручја насеља, посебно у деловима зоне II акумулације; неуређеност насеља и непостојање планске документације условило је лоше стање санитације насеља, појаве несанитарног депоновања отпада што је директно довело до загађења водоотокова и акумулације; између постојећих општинских путева кроз зоне I и II акумулације и заштите акумулације од испирања коловоза изван банкина у правцу језера;
- Конфликт 2 – између интереса заштите изворишта и коришћења пољопривредног и шумског земљишта; значајан допринос у производњи загађења потиче од пољопривредне производње употребом вештачких ђубрива и пестицида, који површинским сливањем или подземним токовима доспевају у акумулацију изазивајући њену еутрофикацију; засипање акумулације услед ерозионих процеса различитог интензитета;
- Конфликт 3 – између непланског развоја спортско-рекреативних активности и заштите акумулације;
- Конфликт 4 – између потенцијалне изградње планираног термоенергетског објекта у граду Зајечару, на угаљ (према ППРС) и заштите акумулације (утврђивање приоритета између експлоатације угља и регионалног водоснабдевања);
- Конфликт 5 – између управљача заштитом и коришћењем изворишта и интереса локалне заједнице за социо-економски развој.

Планирање намене површина у сливу акумулације „Грлиште” треба да помири интересе санитарне заштите акумулације која служи за снабдевање водом насеља и привреде Зајечара и других насеља, али и да омогући несметан развој насеља на сливном подручју. Тај задатак је сада сложенији него што је био на почетку формирања акумулације, јер су због нерелизованих мера заштите у језеру започели процеси еутрофикације. Кључни предуслови за побољшање стања квалитета изворишта су: успостављање прописаних зона санитарне заштите и стриктно поштовање њихових режима заштите, неутралисање свих концентрисаних загађења и смањење уноса нутријената из расутих загађивача, пре свега пољопривреде. У таквим околностима се могу помирити интереси свих корисника простора у сливу, без већих рестрикција које би имале негативан ефекат на развојне компоненте тог брдско-планинског подручја.

Полазишта за релативизацију испољених и потенцијалних конфликтних интереса између посебних намена и у односу на одрживи развој подручја и локалних заједница су:

– обезбеђење одговарајућих компензација локалном становништву на име ограничења у производњи насталих успостављањем режима заштите изворишта, спровођење мера заштите простора и изворишта вода и реализације нових развојних еколошки прихватљивих активности, са непосредном материјалном подршком, у оквиру инвестиционих и експлоатационих трошкова изворишта (потенцијално и електропривреде);

– уклањање објеката који нису у функцији водопривреде из зоне I акумулације, неодобравање легализације постојећих и забрана изградње нових који нису у функцији водопривреде, а у зони II акумулације неодобравање легализације постојећих и забрана изградње објеката који угрожавају здравствену исправност воде на изворишту, као и утврђивање и поштовање услова и правила изградње и реконструкције објеката у складу са режимима заштите;

– плански развој туризма и алтернативне сеоске економије, усклађених са режимима заштите акумулације и природе, едукација и информисање локалног становништва и посетилаца о вредностима и циљевима заштите изворишта и одрживог развоја подручја;

– унапређење инфраструктурне и комуналне опремљености (посебно санитација насеља и реализација ППОВ) и уређење грађевинског земљишта у насељима и зонама планираним за развој; рестриктиван приступ у планирању проширења постојећих индустријских зона и локалитета у границама слива изворишта; стриктно поштовање прописа који се односе на заштиту изворишта и животне средине у свим индустријским постројењима;

– спречавање засипања акумулације на основу противерозионних радова на сливном подручју;

– израда студијске документације економске оправданости и прихватљивости утицаја на окружење активирања II фазе развоја акумулације „Грлиште“; израда претходне студије оправданости и стратешке процене утицаја потенцијалне изградње термоенергетског објекта на угаљ у граду Зајечару, на извориште акумулације, предео и животну средину;

– превазилажење супротности између управљача изворишта и интереса локалне заједнице: путем адаптације управљачког механизма; спровођење одредаба Просторног плана; подршком локалним акционим групама за развој туризма, пољопривреде и других активности усклађених са режимима санитарне заштите акумулације.

III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА

1. РАЗВОЈ ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Акумулација „Грлиште“ је кључни објекат у сливу Тимока који омогућава да се поступно, по фазама, на том подручју реализују два велика система који су планирани у ППРС и ВОС:

1) Тимочки регионални систем за снабдевање насеља водом највишег квалитета;

2) Тимочки речни систем за коришћење, заштиту вода, уређење водних режима и заштиту од поплава, у оквиру кога се реализује вишенаменски систем за испуњење тих функција.

Ова два система су међусобно компатибилна, тако да представљају интегрални развојни пројекат у области вода. Развијају се поступно, по подсистемима и супсистемима који се реализују по фазама, при чему је зајечарски супсистем, захваљујући акумулацији „Грлиште“, добио основну конфигурацију.

1.1. ТИМОЧКИ РЕГИОНАЛНИ СИСТЕМ ЗА СНАБДЕВАЊЕ НАСЕЉА ВОДОМ

Тимочки регионални систем за снабдевање насеља водом имаће два важна подсистема: подсистем Црног Тимока и подсистем Белог Тимока. За оба подсистема, акумулација „Грлиште“ је важно извориште, како за прелазне периоде, тако и у каснијим фазама. Акумулација „Грлиште“ и ППВ „Краљевица“ имају могућност комплементарног рада са осталим подсистемима и извориштима у Тимочком регионалном систему.

У оквиру подсистема Црног Тимока већ се успоставља конфигурација два водоводна супсистема: Борски супсистем и супсистем Бољевца⁹. Оба супсистема се сада наслањају на прелазно решење, које се заснива на коришћењу локалних карстних извора и на допремању недостајуће количине воде са каптираног врела „Мрљиш“, које се налази на простору будуће акумулације „Боговина“. Имајући у виду снажну функционалну и управљачку интеракцију акумулације „Грлиште“ са тим супсистемима и њиховим извориштима, њихова улога се сагледава овим просторним планом.

⁹ Супсистем Бољевца ослања се на постојеће извориште променљивог капацитета „Мирошница“, из кога се довољно поуздано може захватити око 50 L/s. Вода је доброг квалитета па се без пречишћавања, само уз дезинфекцију хлором уводи у систем. Водовод Бољевца је реализован магистралним цевоводом дужине 17 km, на правцу Мирошница–Бољевац–Боговина, који је од азбестно-цементних цеви. Водовод Бољевца је повезан на реализовану I фазу система „Боговина“ каптирањем врела „Мрљиш“, из кога добија око 20 L/s, посебно у маловодном периоду, док се у будућности предвиђа могућност преузимања око 90-100 L/s из ППВ „Боговина“.

Супсистем Бора се ослања на карстна изворишта у широј околини (Злот – Селиште, Злот-село, Сурдуп и Кривељ) чији су капацитети врло променљиви и у маловодним периодима се спуштају укупно на мање од 100 L/s. Због тога је као међуфаза у развоју тог супсистема, али и подсистема Црног Тимока, реализовано каптирање изворишта „Мрљиш“, из кога се у супсистем Бора уводи 105-145 L/s што је око 50% од садашње потрошње у том супсистему. Међутим и карстно извориште „Мрљиш“ има врло променљив капацитет (80 L/s – 1000 L/s), због чега се реализација акумулације „Боговина“ намеће као све ургентнија потреба. Концепција развоја подсистема Црног Тимока предвиђа, да се након изградње акумулације „Боговина“ и ППВ „Боговина“ вода магистралним цевоводом дуж долине Црног Тимока допрема до града Зајечара.

У оквиру подсистема Белог Тимока до сада су се развила два супсистема: Зајечарски и Књажевачки¹⁰. Ови системи су сада независни, али се у даљим фазама предвиђа њихово спајање у један функционални и управљачки повезан систем, који би имао изворишта различитих карактеристика (подземна карстна врела и акумулације), која се могу складно функционално допуњавати зависно од стања водности на њима.

Зајечарски супсистем задржава своју садашњу основну конфигурацију, са сва три изворишта. Извориште у алувиону Белог Тимока, извориште „Тупијница“, удаљено око 26 km југоисточно од града, где је каптирано карстно врело врло променљиве издатности (25–2.500 L/s) и изворишта на Грлишкој реци. У условима недовољно поузданог снабдевања, због веома променљивих издатности два изворишта подземних вода, град Зајечар је проблем морао да решава ургентно укључивањем у систем и изворишта на Грлишкој реци. Због хитности решења, тада тешког стања у водоснабдевању насеља пијаћом водом, одлучено је да се систем реализује у две фазе. У првој фази је изграђена брана „Грлиште“¹¹ са КНУ=194,6 mnm, запремине акумулације 12×10⁶ m³ и површине од око 110 ha. Максимални бруто капацитет прераде сирове воде на постројењу је 700 L/s, односно 600 L/s колико се може упитати према систему. Неповољно је што је акумулација доста плитка, што је чини погодном за развој процеса еутрофикације. Дубина воде у горњем делу акумулације је мала (3÷4 m), док се тек у најниводнијем делу у зони бране повећава до око 20 m. Водозахват је решен у виду селективног захвата на котам 178, 183 и 188 mnm, чиме се омогућава да се вода захвата из слоја акумулације који показује најповољније биолошке и хемијске карактеристике воде и која је у одређеном моменту најпогоднија за прераду по пројектованом технолошком поступку на постројењу за пречишћавање. Вода захваћена из акумулације „Грлиште“ транспортује се до ППВ „Краљевица“ (ван подручја Просторног плана) цевоводом¹² дужине око 12,6 km. Траса укопаног цевовода не представља просторно ограничење, али се мора обезбедити слободан коридор по 2,5 m са обе стране, како би се могло несметано приступити цевоводу у фази одржавања и поправке кварова.

1.2. РАЗВОЈ И УРЕЂЕЊЕ СЛИВА АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ“

Основна функција, кључног објекта прелазног система у процесу реализације регионалног система за снабдевање водом, акумулације „Грлиште“ фаза I је да у високом проценту (већем од 97%), задовољи потребе у оквиру зајечарског супсистема, посебно у маловодним периодима када протоци на два изворишта подземних вода спадну на мале вредности (мање од око 60 L/s). У оваквим околностима акумулација је од велике важности, јер успева да преко ППВ „Краљевица“ покрије све недостајуће количине воде.

¹⁰ Књажевачки супсистем има реализовану основну конфигурацију у виду супсистема. Поред поузданог снабдевања Књажевца подмирује потребе и 22 долинска насеља дуж Белог Тимока, као и нека насеља у доњем делу слива Трговишког Тимока (Трговиште, Берчиновац). Водовод Књажевца има два изворишта: главно извориште „Сињи Вир“ и извориште „Језава“ Основно извориште „Сињи Вир“ је каптажна грађевина којом је захваћено карстно врело у кориту Сврљишког Тимока, око 2 km узводно од Подвиса. Хидрогеолошким студијама процењена је издатност врела на 180-350 L/s, а каптирано је око 230 L/s. Вода је одличног квалитета и не захтева никакав третман осим уобичајене дезинфекције. Друго извориште, из кога се Књажевац најпре снабдевао је „Језава“, у алувиону Грезанске реке. Извориште се састоји од копаног бунара, међусобно повезаних натегама, из којих се вода пумпама упуњује у мрежу и резервоар. Након задње реконструкције тог изворишта (1970.) са њега је добијено око 35 L/s. Има променљив капацитет, који варира од 8-35 L/s. Алувион је врло погодан, са три слоја, од којих је средњи водоносни одличне гранулометрије (шљунак), добро заштићен са обе стране. Оба изворишта су важна за Књажевачки супсистем, али и будући подсистем Белог Тимока, јер се планира његово повезивање са Зајечарским супсистемом, цевоводом који би пролазио долином Белог Тимока, поуздано снабдевајући пут свих долинских насеља у обе општине.

¹¹ Брана је тако диспозиционо решена да се може надвисити у другој фази реализације до коте 214 mnm, при чему би се добила акумулација од 40×10⁶ m³, чиме би се у периодима максималне потрошње омогућила прерада бруто 1.400 L/s сирове воде захваћене из акумулације, односно 1.200 L/s пречишћене воде која се може упитати према водоводном систему.

¹² Цевовод је од челичних изолираних цеви пречника 914/7,92 mnm, који је укопан на дубини до 2 m. Димензионисан је за потребе I фазе тј. за производњу 700 L/s сирове воде. Вода захваћена у акумулацији доводи се у расподелни комору, на коту 165,0 mnm. На улазу у ППВ „Краљевица“ налази се регулациони блок са мерачем протока, којим се регулише количина захватања воде из акумулације. ППВ се налази на источном делу брда Краљевица, изнад пута Зајечар – Књажевац. Фабрика је решена у виду блокова, при чему је свака јединица независан објекат, а све су међусобно повезане. Капацитет прерађене воде за пиће је 600 L/s. Разлика је у количини воде која се троши у технолошком процесу пречишћавања.

Планске пропозиције развоја Тимочког регионалног система за снабдевање насеља водом, заштите и уређења изворишта водоснабдевања „Грлиште” су:

– даљи развој супсистема и формирање Тимочког регионалног система за снабдевање насеља водом. Иако се у догледној будућности не може очекивати реализација нових изворишта у оквиру Тимочког система, биће неопходно његово даље проширивање. Изградњом акумулације „Градиште” на Алдиначкој/Жуковској реци, затим магистралног цевовода долином Белог Тимока и повезивање супсистема Зајечара и Књажевца, ови супсистеми би управљачки и функционално прерасли у јединствен подсистем Белог Тимока. Тако повезани супсистеми имали би највишу могућу поузданост и управљачки би се допуњавали, односно изворишта „Сињи Вир”, „Градиште” и „Грлиште” радили би на оптималан начин, тј. према стању водности у њима¹³. На њих би се надовезала и акумулација „Боговина” на Црном Тимоку, чијом би се реализацијом створио поуздан Тимочки регионални систем за снабдевање водом насеља;

– заштита акумулације „Грлиште”, спровођењем свих планираних и законских мера заштите акумулације „Грлиште”, у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС”, број 92/08), како би се очувао квалитет воде. Имајући у виду неизвесност реализације фазе 2 ове акумулације, простор могућег проширења плавне зоне у фази 2 развоја се третира као зона II акумулације. Сви објекти у насељу Лесковац се санитарно уређују према режимима који важе за зону II акумулације;

– реализација ППОВ, санитација насеља и уређење слива, у функцији заштите акумулације и стварања услова за знатно повољнији развој сеоског туризма и модерне пољопривреде. У местима где је то могуће, планира се канализација и реализација компактних (терцијарних) ППОВ са биодискovima. Размотриће се могућност за обједињавање два или више оближњих насеља у исти систем, са заједничким ППОВ. С обзиром да су већи концентрисани загађивачи насеља Лесковац, Леновац и Горња Бела Река, та насеља треба да буду повезана у систем на заједничком ППОВ или да свако насеље има своје ППОВ. Имајући у виду смањење броја становника у насељима непосредно уз акумулацију, подручје слива, као и Просторног плана уопште, проблем санитације се може успешно решити изградом прописаних, вододрживих сенгрупа и резервоара за сакупљање отпадних вода, који се контролисано празне и односе у централно ППОВ;

– смањење губитака воде у систему, мерама обнове делова мреже са највећим губицима и са највећим ризиком од кварова цевовода. Овим мерама се губици могу смањити на око 18% (граница дефинисана у ВОС). У циљу смањења специфичне потрошње треба укинути паушална плаћања и увести обавезу да сви потрошачи морају имати уграђене и уредно баждарене и одржаване водомере;

– снабдевање водом сеоских насеља из система „Грлиште”, појачано одржавање и контрола квалитета локалних водовода који треба да се повери стручним организацијама. Уколико се неки од локалних водовода прикључује на зајечарски супсистем треба да буду задовољени следећи услови: постављање водомера у свим домаћинствима (без паушалних плаћања које доводи до крајње нерационалне потрошње воде), успостављање мерног система на улазу у локални водовод како би се контролисали биланси доведене воде и потрошње, смањење губитака у локалним водоводима на мање од 20% и др.;

– достизање реалне специфичне потрошње¹⁴ (брuto специфична потрошња од 300 L/корисник/дан), коју треба примењивати за дугорочне билансне анализе потрошње, за сва насеља прикључена на зајечарски супсистем, али и за локалне водоводе сеоских

13 У периоду када на изворишту „Сињи Вир” и „Градиште” има довољно воде, вода би се упућивала према Зајечарском супсистему, чиме би се штедела вода из Грлишке акумулације, а у маловодним периодима део воде би се преко бајласа на коме је пумпна станица упућивала из ППВ „Краљевина” према Књажевицу.

14 Коefицијенти неравномерности, са којима се разматрају преносни системи и резервоарски простори су: дневни 1,6 и за град Зајечар и за села; часовни 1,7. Дати су исти коefицијенти за сва насеља имајући у виду карактер овог супсистема, који подмирује и сеоска насеља, на којима су доста концентрисаније активности у појединим деловима године и у току дана. Коefицијенти су нешто повећани (1,6 дневни, 1,7 часовни) јер је повећање оба вида неравномерности потрошње једна од тенденција у свим водоводима у будућности. Капацитети изворишта треба да задовоље конзум у дане највећег отпређења, док се часовне неравномерности покривају из резервоара. Специфична запремина резервоара не треба да буде мања од 300 L/корисник, а препоручује се да се у каснијим фазама подигне на 400 L/корисник.

насеља. Ово је реална специфична потрошња у условима рационализације потрошње и смањење губитака на око 15÷18%. Изузетак ће бити већа газдинства са сточним фармама која имају већи број грла стоке, која ће се третирати као посебни потрошачи и за које ће се посебно рачунати потрошња на бази реалних захтева, тј. на основу усвојене производне технологије. Оквирно се може рачунати са око 60 L/е.г. стоке на дан (е.г. – еквивалентно грло = 1 крава = 4 свиње = 30 комада живине). Планиране потребе за водом у насељима у обухвату зајечарског супсистема дате су у сумарном износу за цело конзумно подручје супсистема (Табела III-1), уз специфичну бруто потрошњу од 300 L/становник на дан и уз чињеницу да губици у мрежи не прелазе 18%.

Табела III-1: Просечне потребе за водом високог квалитета и технолошке потребе у супсистему Зајечара у условима највеће потрошње – укупно (10⁶ m³/год.)

Потрошачко подручје	Вода високог квалитета за снабдевања насеља – просечно	Вода високог квалитета за сточне фарме и прехранбену производњу	Индустрија – вода за технолошке потребе	Укупно x10 ⁶ m ³ /год.
Град Зајечар	7,22	3,50*	4,50*	15,22

Напомена: величине означене са * дате су само на нивоу процене, ради сагледавања билансних могућности изворишта за подмирења и тих потреба у најудаљенијим временским пресецима, уколико се појаве као захтев за водом.

– формирање мерно-информационог система, који је важан предуслов за све активности на рационализацији потрошње воде и свођење специфичне потрошње на прихватљив ниво (300 L/корисник/дан) чиме систем постаје управљачки потпуно осмотрив. Улагање у мерно-информатичко осавремењавање водовода је инвестиција која се најбрже исплати уштедама у експлоатацији и смањењем губитака воде у систему;

– успостављање реалне цене воде, како би се реализовале наведене планске пропозиције, а која поред свих трошкова производње, обухвата и трошкове инвестиционог и текућег одржавања, заштите изворишта и слива, трошкове канализационог система и др.

1.3. ТИМОЧКИ РЕЧНИ СИСТЕМ ЗА ИНТЕГРАЛНО КОРИШЋЕЊЕ, УРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ВОДА БЕЛОГ ТИМОКА И ТИМОКА

У оквиру овог речног система (заштита од поплава, заштита квалитета вода и вишенаменско коришћење вода) Грлишка акумулација је један од објеката који ће управљачки деловати у оквиру система од више будућих акумулација у сливу Тимока: акумулације „Боговина” на Црном Тимоку, акумулације „Градиште” на Алдиначкој реци и акумулација „Околиште” на Сврљишком Тимоку. Њима ће се управљати у оквиру јединственог речног система, а у функционалној и управљачкој интеракцији са Грлишком акумулацијом. Ове акумулације обезбедиће следеће вишенаменске ефекте:

– регулацију водних режима, тако што се деловањем акумулационог простора ублажавају поплавни таласи (тзв. активне мере заштите од поплава предвиђене ППРС). У том погледу највећи ефекат ће имати акумулација „Боговина”, док се ефекат акумулације „Грлиште” своди на уобичајену трансформацију таласа велике воде без посебно резервисаног простора за ту сврху, која није велика, али је важна јер се сам врх поводања ублажава за око 10% (зависно од тренутног стања нивоа акумулације);

– спровођења водопривредних мера заштите квалитета вода Белог Тимока (акумулације „Грлиште” и „Околиште”), Црног Тимока („Боговина”) и Великог Тимока низводно од Зајечара, тако што се у кризним маловодним периодима у топлој делу године наменски испушта вода, чиме се значајно побољшавају показатељи квалитета и штите водени екосистеми, пре свега ихтиофауна. Акумулација „Грлиште” нема довољну запремину да дугорочније служи за ту сврху, али је веома корисна за интервентна деловања у кризним еколошким стањима, а посебно у случају неопходности брзог противхаваријског деловања, у случају акцидента који би довели до загађења вода Белог Тимока и Тимока;

– омогућавају вишенаменско коришћење вода (наводњавање мањих површина, рибарство, МХЕ, туристичка валоризација акумулација и низводних делова сва три Тимока (Бели Тимок, Црни Тимок и Велики Тимок), са уређеним коритом и стабилизираним нивоима на најатрактивнијим деловима тока).

Акумулација „Грлиште“ може да има извесне, корисне ефекте на ублажавање поплавних таласа и у овој фази I реализације, али у случају погрешног управљања евакуаторима може и да озбиљно погорша стање у периодима поводња. Разлог је неуобичајена диспозиција прелива: шахтни прелив димензионисан на максимални капацитет евакуације рачунске велике воде од 900 m³/s опремљен је уставама. Таква диспозиција је овде одабрана да би се у условима фазне градње остварила што већа запремина акумулације већ у фази I. Таква диспозиција је веома осетљива са становишта поузданости и захтева веома брижљиво управљање, јер се погрешним маневром отварања може, вештачки, изазвати поплавни талас близак хиљадугодишњој великој води ($Q_{0,1\%} = 264 \text{ m}^3/\text{s}$). Да би се елиминисала оваква опасност корисник бране и акумулације је обавезан да:

- успостави модел оперативног управљања акумулацијом, који би био заснован на одговарајућем мониторингу који омогућава прогнозу формирања таласа великих вода и одређује у реалном времену оперативно најбољи маневар уставама којима се ублажава талас;

- пројектом управљања дефинише јасне безбедносне процедуре управљања евакуаторима како би се избегле људске грешке које могу да погоршају режиме великих вода;

- командне преклопнике за управљање евакуаторима посебно заштити (нпр. поклопцима), да нису доступни без кључа, уз обезбеђење посебне безбедносне и стручне провере оних који имају право да реализују ту деликатну операцију;

- угради физичке и управљачке граничне, који неће дозволити да се операција отварања устава обави брзо и преко неке вредности која је још увек поуздана за низводна подручја;

- маневре отварања устава у периоду поводња контролише рачунарским програмом који упозорава на погрешно донету одлуку и да спроводи по посебној процедури, коју обављају истовремено две особе у командном центру, искључиво на основу априорне провере такве операције у посебном пројекту управљања.

Имајући у виду сезонски карактер регулисања протока, са дужим периодима када акумулација није испуњена, као и диспозицију евакуационих органа, са темељним испустом великог капацитета (188 m³/s) који омогућава ефикасно претпращање акумулације, уз одговарајући мониторинг у сливу и примену модела оперативног управљања акумулацијом могу се остварити ефекти ублажавања поплавних таласа, као вид активне заштите од великих вода.

Минимални одрживи проток који је дефинисан на само 57 L/s је мали, тако да се не може говорити о улози акумулације у побољшању режима малих вода. С обзиром, да је одрживи проток мали (износи само 3,8% од средњег вишегодишњег просека, док се бар 10% сматра најнижом границом прихватљивости), неопходно је његово значајно повећање како би се уклопио у критеријуме који се захтевају на деоницама река низводно од брана. Вода која се испушта из бране може се успешно искористити за реализацију МХЕ, која би обезбеђивала енергију за властите потребе водовода. Међутим, диспозиција бране, са снажним испустом, омогућава да се у кризним хаваријским ситуацијама на Белом и Великом Тимоку наменским испуштањем воде из акумулације санира и/или ублажи еколошко стање.

Због ерозионих процеса у сливу, акумулација је подвргнута процесима засипања. Инвеститор је у обавези да те процесе прати систематским мерењима, сваких пет година.

2. РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Просторним планом се утврђује простор за брану и акумулацију „Грлиште“, површине око 1,41 km² (Фаза I) у оквиру зајечарског водоводног супсистема, на подручју следећих КО: Грлиште – 0,79 km² и Лесковац – 0,62 km², све на територији града Зајечара.

У Просторном плану, у глави I. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ, одељак ПОЛОЖАЈ, ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ И ГРАНИЦЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, пододељак 1.4. ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОТЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, успостављене су зоне санитарне заштите акумулације „Грлиште“ (Фаза I) као изворишта Тимочког регионалног система за снабдевање водом, тј. зајечарског водоводног супсистема, и то: зона I, зона II и зона III акумулације „Грлиште“.

Режими санитарног надзора утврђени су у складу са Решењем о одређивању зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште“ (бр. 530-01-84/2013-10 од 18. марта 2013. године) и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

Просторним планом се за све три зоне успостављају режими заштите и коришћења простора. У случају преклапања зона санитарне заштите акумулације „Грлиште“ и зона заштите и резервисања простора, установљених за посебне намене по различитим основама, примењује се строжи режим заштите и коришћења простора.

2.1. ЗОНА I АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ“

У зони I акумулације „Грлиште“ (укупне површине око 1,4 km²) успоставља се режим строгог санитарног надзора са забраном изградње нових објеката и постројења који нису у функцији водопривреде, чувања и одржавања објеката бране и акумулације. Сви објекти који су нелегално саграђени у зони I акумулације биће уклоњени о трошку власника, а терен санитарно саниран и затрављен. Депоније шљунка, песка и земље из ископа које се сада налазе у овој зони биће уклоњене, а терен саниран и затрављен. Постојеће дивље депоније отпада ће се уклонити и земљиште санирати. Забрањује се одлагање свих врста отпада у овој зони санитарне заштите акумулације. Домаћинства у насељу Лесковац која се налазе непосредно крај језера (зона I), биће пресељена на нову локацију, ван зоне I акумулације.

Изузетно, задржава се постојећи општински пут Л-4 (Лесковац–Леновац) кроз зону I акумулације у укупној дужини од око 1,3 km кроз насеље Лесковац. Због претње од хаварије возила и доспећа штетних материја са коловоза у језеро, на овим деоницама пута успоставља се строг режим заштите, уређења и коришћења, који поред организационих и физичких мера против исклизнућа возила подразумева и одвођења отпадних вода до таложника (сепаратора).

Дозвољава се уређење приобаља за планиране пешачке и бициклическе стазе, купалишта и пристане, одморишта и видиковце за потребе туристичко-рекреативног коришћења акумулације, уз претходно прибављање мишљења надлежних министарстава односно јавног водопривредног предузећа (водни услови) и управљача водоводног система (ЈКП „Водовод“, Зајечар), у координацији са осталим корисницима акумулације (надлежним органом јединице локалне самоуправе и др.) за санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање отпадних вода и уз обезбеђење организованог прикупљања и одвођења отпада. На акумулацији се могу користити пловила на електрични погон, весла и једра и одвијати рекреативни риболов (уз строго ограничено коришћење хране за примамљивање рибе). Забрањен је кавезни узгој рибе и риболов мрежама, а порибљавање акумулације се може обављати искључиво на основу ихиолошких студија и пројеката урађених од стране за то лиценциране институције. Није дозвољен прилаз моторним возилима, напајање стоке и сл.

2.2. ЗОНА II АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ“

На простору зоне II акумулације „Грлиште“ (укупне површине око 7 km²), успоставља се режим контролисаног коришћења простора и сталног санитарног надзора са забраном изградње објеката који угрожавају здравствену исправност воде на изворишту.

Задржавају се постојећи стамбени и економски објекти домаћинства (са сталним пребивалиштем), који су постојали пре изградње акумулације, уз обавезу управљача водоводног система да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе обезбеди санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање свих отпадних вода на грађевинској (катастарској) парцели (водонепропусне септичке јаме са две или три коморе, које ће празнити јавно комунално предузеће по аутоматизму, без утицаја власника, као и под условом безбедног прикупљања осоке из штала како не би неконтролисано истицала у окружење, односно њеним коришћењем ван зоне II на санитарно безбедан начин) у ком случају се омогућава и реконструкција или замена постојећих стамбених и економских објеката за сопствене потребе домаћинства новим објектима истих габарита.

Задржавају се и остали постојећи објекти (куће за одмор и други објекти) саграђени у зони II након формирања акумулације: (а) са уредним дозволама под условом да имају обезбеђено санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање свих отпадних вода на грађевинској (катастарској) парцели; (б) под условом да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе Просторног плана власници/корисници тих објеката обезбеде санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање свих отпадних вода на грађевинској (катастарској) парцели и уз обезбеђење организованог прикупљања и одвожења отпада.

Изузетно, задржавају се постојећи општински путеви Л-4 (Лесковац–Леновац), Л-5 (Лесковац–Горња Бела Река) и Л-29 (Лубница–Лесковац) кроз зону II акумулације у дужини од око 5,7 km. Због претње од хаварије возила и доспећа штетних материја са коловоза у језеро (загађене нафтним дериватима, тешким металима и др.), на овим деоницама путева успоставља се режим заштите, уређења и коришћења: који дозвољава моторни саобраћај и теретни транспорт (искључиво под пратњом и уз ограничења брзине); са одбојницима и повишеним ивичњацима пута за заштиту од могућих хаваријских исклизућа возила, спречавање испирање коловоза изван банкина у правцу језера; одвођење отпадних вода до таложника (сепаратора).

Изградња нових саобраћајница ограничава се на категорију јавних, пољских и шумских путева. Дуж свих постојећих и планираних путева обезбеђује се инфраструктура за прикупљање атмосферских вода са сепараторима нафтних деривата.

У складу са сагласношћу (које је пројектанту и инвеститору гасовода дало ЈКП „Водовод”, Зајечар, овим просторним планом омогућава се да коридор и дефинисано техничко решење транснационалног гасовода пролази кроз зону II акумулације „Грлиште” у дужини од око 500 m. При реализацији изградње гасовода примениће се посебне мере заштите које подразумевају појачану изолацију у односу на стандардне техничке перформансе гасовода (челичне цеви са полиетиленском изолацијом, укопане на 1 m дубине) како се не би угрозио квалитет воде на изворишту. У постпланском периоду (у случају реализације фазе 2 акумулације „Грлиште”) преиспитаће се траса гасовода, тј. потреба да се уради бајпас гасовода на делу зоне II акумулације.

Изградња дистрибутивне електроенергетске, електронске комуникационе мреже, локалне водоводне и канализационе инфраструктуре се усклађује са режимом заштите акумулације.

Задржава се постојећа структура пољопривредних површина, уз поштовање принципа обраде и сетве према нагибу и типу земљишта и примену одговарајућих мелиоративних и агротехничких мера (мелиорација зеолитом и/или доломитом, према степеној киселости земљишта). У погледу врста култура предност имају пашњака и ливаде са племенитим травама, лековитим биљем, махунаркама и др. Забрањена је употреба агрохемикалија, течног и чврстог стајњака. Употреба средстава за заштиту биља и минералних ђубрива мора бити усаглашена, по врсти и количини, са агропедолошким условима и могућностима заштите вода. Коришћење шума је у функцији антиерозивне заштите, те је дозвољена само санитарна сеча, уз очување основне структуре шумске масе као заштитног елемента терена у овој зони заштите.

Забрањено је формирање депонија комуналног отпада, проширење и формирање нових гробаља. Затвориће се постојећа локална гробља без измештања гробница. Забрањена је испаша стоке закопавање угинуле стоке, формирање сточних пијаца и вашаришта.

Дозвољава се уређење пешачко-излетничких, бицикlistичких и риболовних стаза и планирано уређење приобаља акумулације (за прилаз плажама, реверима за спортски риболов, отворени спортски терени, одморишта и видиковци, еколошки пунктови у функцији заштите изворишта и туристичко-рекреативне презентације акумулације) уз претходно прибављање мишљења јавног водопривредног предузећа и водних услова, сагласности и дозволе надлежног органа јединице локалне самоуправе за санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање отпадних вода и уз обезбеђење организованог прикупљања и одвожења отпада.

Забрањена је експлоатација камена, шљунка, песка и сви други рударски радови.

2.3. ЗОНА III АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ”

У зони III акумулације „Грлиште” (површине око 175 km²) успоставља се режим контролисаних изградње и коришћења простора

који обезбеђује заштиту квалитета вода и здравствену исправност воде изворишта. Ради се само о појачаним мерама санитације, а не о рестрикцији која би угрожавала развој насеља. У овој зони није дозвољено неконтролисано депоновање комуналног и другог отпада, лоцирање и уређење депонија чврстог отпада, депоновање, складиштење и транспорт опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде.

Омогућава се да коридор и дефинисано техничко решење транснационалног гасовода кроз Србију пролази кроз зону III акумулације „Грлиште” у дужини од око 15,5 km. Поред ценовода, дозвољена је и изградња објеката у функцији гасовода: блок станице (БС-2) и пријемног чистачког места (у даљем тексту: ПЧМ, првог лупинга гасовода), оба у КО Бачевица. При реализацији гасовода примениће се посебне мере заштите које подразумевају појачану изолацију у односу на стандардне техничке перформансе гасовода (челичне цеви са полиетиленском изолацијом, укопане на 1m дубине) како се не би угрозио квалитет воде на изворишту.

Није дозвољено грађење производних погона, термоенергетских и других објеката, као ни обављање рударских и других радова чије отпадне воде садрже загађујуће материје или на било који начин угрожавају квалитет и режим вода. Дозвољена је реализација објеката виших нивоа финализације са „чистим” технологијама које немају чврсте или течне отпадне и опасне материје. Дозвољено је градити мале занатско-индустријске погоне (објекти за прераду пољопривредних производа, мини-хладњаче, сушаре, млинове и сл.), уз обавезу да се отпадне воде пречисте до прописане класе квалитета пре испуштања у реципијент. У случају постојања каменолома, предузеће се техничке мере које спречавају да отпадне материје доспеју у водоток било у расутом (материјал откривке, ситне фракције из сепарација) или у течном стању (суспендован нанос настао испирањем фракција).

Коришћење и уређење пољопривредног и шумског земљишта засниваће се на програму уређења тих земљишта у зонама заштите изворишта вода. Није дозвољена интензивна употреба пестицида, хербицида и вештачких ђубрива на земљишту које се користи у пољопривредне сврхе.

У насељима и зонама са стамбеним, туристичким и економским објектима, код којих се на било који начин могу угрозити изданске, површинске воде и акумулација, обезбедиће се санитарно безбедно прикупљање и пречишћавање или одвођење отпадних вода ван слива акумулације, што условљава реализацију канализационих система и одговарајућих ППОВ. За насеља, у којима због конфигурације терена и разуђености, реализација канализационог система није реална – примењује се санитација на нивоу домаћинства или групе кућа, путем прописних сенгрупа и резервоара/таложница за сакупљање отпадних вода. Спровестиће се комплетна санитација насеља уз забрану депоновања комуналног и другог отпада, те материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде. Извршиће се лоцирање и уређење депонија чврстог отпада, као и санација постојећих мини фарми, тако да испуњавају све санитарно-техничке услове који обезбеђују потпуну сигурност од загађивања вода и тла. Транспорт опасних материја дозвољен је искључиво уз контролисани превоз и под пратњом. Развој и уређење локалне саобраћајне и техничке инфраструктуре реализоваће се без посебних захтева у погледу заштите акумулације.

За потребе туристичко-рекреативног коришћења слива акумулације „Грлиште”, дозвољава се реализација излетничких, риболовних, пешачких и бицикlistичких стаза са мањим објектима за информисање и предаха туриста (информативни пунктови, одморишта, видиковци, надстрешнице за склањање од невремена) и зона туристичке изградње, под условом санитарно безбедног прикупљања и пречишћавања отпадних вода, а тамо где је могуће и одвођења отпадних вода ван слива акумулације.

2.4. ПОДРУЧЈЕ ИЗВАН ЗОНА САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ АКУМУЛАЦИЈЕ „ГРЛИШТЕ”

Подручје Просторног плана изван зона санитарне заштите акумулације „Грлиште” (око 217 km²) обухвата простор вансливних површина, и то:

1) КО низводно од бране, на којима се налазе: (а) део зоне под утицајем поплавног таласа из акумулације „Грлиште” у случају пробијања бране (са грађевинским подручјем, пољопривредним и шумским површинама КО Грлиште; деоницом општинског

пута Грлиште – ДП ИБ реда бр. 35. Зајечар–Књажевац, магистрални цевовод сирове воде, магистрални и приводни оптички кабл; далеководи 400 kV, 110 kV, 35 kV и 10 kV; планирани подбрански аква-пункт. У делу зоне под утицајем поплавног таласа налази се и коридор транснационалног гасовода;

2) дела КО Влашко Поље (општина Књажевац), који је ван слива акумулације „Грлиште”, а који је обухваћен сливом акумулације „Бован” (за коју је урађен Просторни план подручја посебне намене);

3) делова КО (на подручју града Зајечар и општине Бољевац), које су ван слива акумулације „Грлиште”, а преко којих пролази коридор транснационалног гасовода кроз Србију и које су обухваћене одговарајућим Просторним планом подручја посебне намене.

Ван зона санитарне заштите акумулације „Грлиште”, односно на вансливним површинама подручја Просторног плана, спроводе се планска решења одговарајућих просторних планова подручја посебне намене, односно просторних планова јединица локалне самоуправе.

3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ

3.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА

3.1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде

Коришћење и заштита пољопривредног земљишта на подручју Просторног плана заснива се на интегралном управљању природним ресурсима, уз поштовање принципа одрживости пољопривредног и руралног развоја, а у циљу општег побољшања стања животне средине, рехабилитације тла, воде, ваздуха и природних предела, као и очувања флоре и фауне и њихових станишта. Овакав концепт остварује се међусобним усклађивањем мера које се односе на: повећање конкурентности, подршку реструктурирању пољопривредног сектора, побољшање стања животне средине и природних предела, подршку управљању пољопривредним и шумским земљиштем, диверзификацију руралне економије и унапређење квалитета живљења у руралним областима.

Одрживо коришћење пољопривредног земљишта на сливном подручју акумулације „Грлиште” остварује се у систему традиционалне пољопривреде, насталом у заједничком дејству локалног социјалног и еколошког система. Тиме се обезбеђује висок степен еколошке рационалности производње коришћењем локалних природних ресурса и знања, укључујући управљање агробиодиверзитетом. Ово се конкретно односи на прихватање конзервационих техника обраде земљишта и производних пракси ниског интензитета, уз контролисану употребу хемијских средстава, усклађену са еколошким захтевима подручја, очување и обнављање аутохтоних сорти и раса, узгој стоке на традиционални начин и производњу локалних пољопривредних производа, типичних за ову област. Посебне мере се захтевају и за очување традиционалних пољопривредних газдинстава и руралне архитектуре, употреба традиционалних грађевинских материјала и стилова градње, очување културне баштине и традиционалног знања локалног становништва и промоција локалних производа.

Традиционална пољопривреда, као мултифункционална делатност, обезбеђује одрживо коришћење и заштиту пољопривредног земљишта, успешну примену интегралног и органског система производње, штити биодиверзитет (укључујући агробиодиверзитет), негује и промовише производњу и пласман традиционалних локалних производа и осигурава приходе малих произвођача.

У складу са природним условима и ресурсним и агроеколошким капацитетом простора, као и са техничко-технолошким и социоекономским обележјима подручја Просторног плана, могу се издвојити следећи пољопривредни рејони:

– Тимочки виноградарски рејон – обухвата делове јужног – књажевачког подрејона, са зајечарским, врбичким и бољевачким виногорјем. Рејон се одликује изузетно повољним микроклиматским, педолошким и конфигурацијским условима за гајење винове лозе и вишевековном традицијом у производњи квалитетних вина. Успешно прилагођавање производње грожђа и вина захтевима

тржишне конкурентности је условљено осавремењавањем сорти-мента гајене винове лозе и унапређењем техничко-технолошких услова производње и прераде грожђа.

– Полиморфни рејон – обухвата брдске атаре, лоциране доминантним делом у висинском појасу 350–600 m н.в. Основне карактеристике овог рејона су: високо учешће домаћинства са газдинством; поливалентна структура и традиционална технологија пољопривредне производње; мали број млађих пољопривредника и недовољна инфраструктурна опремљеност села. Главна развојна ограничења представљају уситњени земљишни поседи у неповољним педолошким условима. У развојном погледу, приоритетно је повећање локалне запослености, обезбеђењем подршке млађем, предузетничко оријентисаном становништву. У пољопривредној производњи треба, у првом реду, подржавати оснивање комерцијалних воћњака и сточних фарми, у складу са локалним погодностима и традицијом, уз обезбеђење услова за производњу широког асортимана одговарајућих прерађевина заштићеног имена географског порекла, ослањајући се при томе на примену метода интегралне заштите и прихрањивања биљака, односно промовисање органске производње, као и на технолошко иновирање традиционалних поступака у преради, сходно обичајима села и краја, у спреси с развојем сеоског и еко туризма. Упоредо с тим, треба подржавати изградњу и/или реновирање одговарајућих капацитета за прикупљање, складиштење, чување, прераду и паковање локалних сточних и биљних производа, посебно обнову и интензивирање традиционалног мешовитог (говедарство-овчарство-козарство) сточарства, млечно-месног типа, с говедарством као водећом граном, уз искоришћавање хетерогених погодности за узгој коња у туристичке и рекреативне сврхе, развој пчеларства и проширење асортимана пчелињих производа, оснивање рибањака, фармерско гајење дивљачи и сл. То подразумева и унапређење крмне базе, пре свега, мелиорацијама локалних ливада и лашњака, унапређењем технологије производње и конзервирања сточне хране, организовањем заједничког летњег изгона/уздига стоке на оближње планинске пашњаке и сл.

– Рејон пашњачког сточарства – обухвата атаре који се доминантним делом простире на теренима изнад 600 m н.в. Сходно геоморфолошким условима, одликује се високом заступљеношћу травних екосистема у структури коришћења укупног простора и пољопривредног земљишта, а већим делом и знатним природним ограничењима за вођење интензивне пољопривредне производње. Његов највећи потенцијал чине природни пашњаци, који се већином простире на повољном рељефу, богати су водом и погодни за испашу. Основно ограничење за одрживо коришћење ових потенцијала, а тиме и за очување биодиверзитета и других локалних природних вредности, представљају далеко померени процеси депопулације планинских села, које потенцира неразвијена саобраћајна инфраструктура, слаба доступност здравственој заштити и другим садржајима друштвеног стандарда. Са развојног становиштва, приоритети су: подршка младим пољопривредницима у преузимању старачких газдинстава; обнову пашњачког сточарења; побољшање нивоа техничке опремљености, посебно у погледу сакупљања, транспорта и чувања сена и других врста кабасте сточне хране; субвенционисање газдинстава која су суочена с тежим природним, инфраструктурним и другим условима за одржавање пољопривредног земљишта у његовој намени; промовисање система органске производње, посебно овчијег меса и млека и њихових прерађевина, уз истовремено предузимање активности за добијање ознаке хране дефинисаног географског порекла. У тим оквирима се могу искористити и локално хетерогене погодности за узгајивање коња, производњу ретких врста жита (раж, просо, хељда и др.), плантажно гајење лековитог биља, сакупљање шумских плодова и сл.

Поред режима заштите и коришћења простора из главе III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 2. РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА овог просторног плана, дају се следеће препоруке коришћења и уређења пољопривредног земљишта:

– У зони I око акумулације земљиште се може ограничено користити у пољопривреди, у складу са предвиђеним антиерозивним мерама (за сенокос, оснивање вишегодишњих засада одређених врста воћа и лековитог биља). Забрањује се примена минералних ђубрива, пестицида, осоке и стајњака. Дозвољено је површинско ђубрење компостом.

– У зони II акумулације земљиште ће се користити према условима микрорејонизације у складу са програмом уређења и коришћења пољопривредног земљишта.

– У зони III акумулације примењују се принципи рационалног коришћења пољопривредног земљишта. Пошумиће се пољопривредне површине које су склоне ерозији и које покривају нископродуктивни пашњаци (најчешће ранкери и смеђа кисела земљишта на нагибима већим од 30%). Пољопривредне површине на нагибима између 20% и 30%, ће се мелиорисати зеолитом и/или доломитом, у зависности од киселости реакције земљишта (уз претходно педолошко картирање земљишта). Након мелиорација, ова земљишта је потребно затравити смешом трава (чије је семе претходно инокулирано микроорганизмима азото-фиксатора, фосфо-фиксатора и других фиксатора) или их терасирањем претворити у површине за засад воћа. Пољопривредне површине ван речних заравни, са нагибом до 20% могу се несметано обрађивати као оранице, искључиво по изохипсама. На овим површинама, такође, треба користити зеолит, а по потреби и доломит, као и семе пилирано микроорганизмима. Заштиту биља вршити еколошким микробиолошким препаратима и физичким помагалима. Земљиште речних тераса може се користити за пољопривредну производњу без ограничења у обради тла и заштити усева, с тим што их треба ђубрити зеолитом. Сејање усева вршити микробиолошки пилираним семеном, а штитити микробиолошким и физичким препаратима.

Заштита и одрживо коришћење пољопривредног земљишта у наведеним руралним рејонима засниваће се на примени постојећих и развоју нових мера и инструмената аграрне политике и политике руралног развоја, као и на међународним и европским програмима.

Средствима из аграрног буџета би приоритетно требало обухватити спровођење следећих мера заштите, уређења и унапређења продуктивности пољопривредног земљишта на подручју Просторног плана:

- антиерозионе мере и радове;
- затрављивање и пошумљавање маргиналних ораница;
- мелиорацију ливада и пашњака на претежно брдско-планинском терену и њихово коришћење одређивањем одговарајућег броја грла на испашаи.

За остваривање одрживог руралног развоја значајно је обезбеђење подршке буџетских средстава ресорног министарства за повећање конкурентности (субвенционисање набавке пољопривредне механизације, опреме и увођења стандарда и подизање дуггодишњих засада), подршку заштити животне средине и руралних предела (узгој аутохтоних раса стоке, органску производњу и шумарство), диверсификацију активности у руралној економији (брендирање пољопривредних производа, рурални туризам, домаћу радност, старе занате, обнову аутентичне архитектуре, организовање и јачање капацитета мреже за рурални развој) и тржишне мере подршке (генетско унапређење сточарства, премије за откуп млека, подстицаји пчеларској производњи, инвестиције у модернизацију производње и прераде пољопривредних производа). Због великог броја газдинстава са ситним поседима и незадовољавајућом старослом структуром, од посебног је значаја и обезбеђење доходне подршке некоммерцијалним газдинствима.

3.1.2. Заштита и коришћење шума и шумског земљишта и развој ловства

Планске активности активности у оквиру газдовања шумама су:

- антиерозиони радови на подручју слива акумулације „Грлиште“, који укупно обухватају око 2.400 ha биолошких радова (пошумљавање и мелиорација ливада и пашњака) и око 12.600 m³ грађевинских радова у бујичним водотоцима, при чему је приоритетно пошумљавање површине од око 11,44 km²;
- природна обнова, очување и заштита постојећих површина под шумама;
- заштита и неговање високог узгојног облика, пре свега шуме букве;
- реконструкција високих разређених састојина букве на местима где су оне услед сече претворене у неуредне пребирне шуме или у случају подмлађиваних састојина које нису обновљене;
- нега очуваних изданаčkih шума букве, китњака и цера, који би се превели у високи узгојни облик у наредних 40 година;

– мелиорација изданаčkih крајње деградираних шума, потпуном заменом састојине вештачким уношењем исте врсте;

– мелиорација шикара и шибљака њиховим уклањањем и вештачким пошумљавањем станишта одговарајућом врстом.

Успостављају се следећи режими коришћења и уређења шума и шумског земљишта:

– коришћење и уређење шума и шумског земљишта у зони I акумулације имаће искључиво функцију заштите;

– у зони II акумулације предвиђена је обнова деградираних шума и мелиорација пашњака. Коришћење и уређење шума и шумског земљишта ускладиће се са мерама антиерозивне заштите и очувања водног режима и такође ће имати приоритетну функцију заштитне шуме;

– земљишта у зони III акумулације користитиће се уз поштовање општих принципа заштите од ерозије и рационалног газдовања.

Спровођење планских пропозиција коришћења и заштите шума подразумева претходну:

1) израду основа за газдовање шумама за газдинске јединице са аспеката водозаштитне улоге ових шума;

2) израду програма газдовања за приватне шуме, којим би се поузданије утврдило стање ових шума, а планови газдовања урадили уважавајући опште (водозаштитне) и посебне поседничке интересе за сваки део шуме;

3) израду плана детаљне намене површина полазећи од бонитета основне намене за сваку катастарску парцелу појединачно.

Шуме у функцији заштите заступљене су на површини од око 12,2 km² и у функцији заштите земљишта од ерозије. У односу на укупну површину под шумама на подручју Просторног плана то је око 7%.

Табела III-2: Шуме у функцији заштите земљишта од ерозије

	Општина/град	Подручје зоне III акумулације	Подручје ван слива	km ²
1.	Бољевац	0,35	1,38	1,73
2.	Зајечар	5,41	1,57	6,98
3.	Књажевац	0,43	3,01	3,44
	Укупно	6,19	5,96	12,15

У Табели III-2 дат је приказ заступљености ових шума по јединицама локалне самоуправе у односу на зоне санитарне заштите акумулације. У зонама I и II акумулације нема заштитних шума, док је у зони III акумулације заступљено око 51% свих заштитних шума на подручју просторног плана.

Шуме заштите земљишта од ерозије у зони III акумулације заступљене су на простору општине Бољевац, у оквиру КО Бачевица на подручју Мечији врх, око изворишта Бачевићке реке. На простору града Зајечара налазе се највише на подручју планине Тупијница, у оквиру следећих КО: Горња Бела Река, Ласово, Леновац, Лесковац и Мариновац. На територији општине Књажевац, заштитне шуме налазе се такође на подручју Тупијнице, у оквиру КО Бучје и КО Кожељ.

На подручју Просторног плана, ван слива акумулације (планина Тупијница), заступљене су шуме у функцији заштите од ерозије на подручју КО: Бучје и Кожељ (општина Књажевац), те Мариновац (град Зајечар), на површи од око 4 km². На мањим локалитетима ових шума има у оквиру КО Добрујевац (Дубоки поток, притока Арнауце, општина Бољевац), КО Добро Поље у подручју Прекостенске реке, општина Бољевац и КО Влашко Поље (изворишни део Лукине и Влашкопољске реке, општина Књажевац).

Развој ловног подручја подразумева:

– повећање бројности популације ситне и пернате дивљачи (зец, фазан, полска јаребича), као и крупне дивљачи (срна) у складу са бонитетом станишта;

– побољшање структуре (полне и старосне) популације крупне дивљачи;

– очување ретких и угрожених врста ловне дивљачи и остале фауне;

– предузимање мера у циљу обезбеђивања услова за опстанак и развој популације одређене врсте дивљачи, као и цену заштиту од противзаконитог коришћења.

Развој геолошког наслеђа спроводиће се:

– заштитом и туристичком презентацијом објеката геонаслеђа на Тупијници.

3.1.3. Заштита и коришћење минералних сировина

Коришћење и заштита геолошких ресурса спроводиће се:

- могућом експлоатацијом геотермалних и минералних вода;
- интензивирањем геолошких истраживања у перспективним подручјима експлоатације ван слива акумулације: бабра, сребра, злата и других племенитих метала, диорита и гранодиорита;
- стимулисањем рударства малих капацитета којим се не угрожава здравствена исправност воде на изворишту (у зони III акумулације у складу са режимима заштите и ван слива акумулације) и оптималног коришћења малих лежишта, што је посебно интересантно код племенитих метала и квалитетнијег грађевинско-техничког камена, у складу са режимима заштите акумулације „Грлиште”.

3.2. ЕКОНОМИЈА И ПРИВРЕДНИ СИСТЕМИ

3.2.1. Развој и размештај привредних активности

У непосредном окружењу подручја Просторног плана, привреда ће се развијати под предусловима: даљег реструктурирања и прилагођавања привредне структуре тржишним условима привређивања, следећи потенцијале и ограничења за развој појединих привредних и услужних делатности; равномернијег размештаја капацитета, сходно локационо-развојном потенцијалу и ограничењима простора, уз стављање акцента на развој МСП која су флексибилнија и ефикаснија од великих фирми које је тешко реструктурирати (осим оних које су успешно приватизоване); побољшања технолошког нивоа привреде, лобирања и повећања улагања на републичком нивоу, како би се активирали постојећи потенцијали и зауставили досадашњи негативни трендови, изградила неопходна инфраструктура и побољшали социјални услови живота; спровођења политике запошљавања, едукације, преквалификације и др.

1) Под претпоставком да ће постепено бити испуњени предуслови привредног развоја подручја Просторног плана и окружења, који се односе на реализацију неопходне инфраструктуре (посебно путне и руралне) и стварање динамичног пословног амбијента (сходно потенцијалима, ограничењима и могућностима града Зајечара), могу се дефинисати приоритетне развојне делатности:

– пољопривреда, заснована на унапређеним традиционалним видовима, уз стварање услова за ефикаснију производњу, формирање микропогона за прераду пољопривредних производа, пласман производа, развој сточарства – повећањем просечне величине поседа и брендирањем сточног фонда и производа, удруживањем произвођача и др. Најзначајнију шансу оваквог развоја пољопривреде представљаће њена интеграција са туризмом кроз директан пласман производа, ангажовање у сеоском туризму, мотивисање младих за повратак и др.;

– туризам, са потенцијалима базираним на очуваној природној средини и повољним условима за развој еко-туризма, културолошког, сеоског и осталих видова туризма, уз интегрисање са понудом непосредног окружења (Старом планином, градом Зајечаром и др.). Активирање туризма ће допринети развоју комплементарних делатности (са пратећим услугама за подмиривање потреба туриста и излетника) и побољшавању стандарда и запослености локалног становништва, истовремено доприносећи решавању појединих развојних проблема, подизању атрактивности подручја за инвестирање и побољшање демографске структуре становништва, као и мотивисању младих за останак и повратак на рурално подручје;

– МСП, као основни облик организовања фирми и генератор развоја, конкурентности и запошљавања (приоритетно у производњи и преради пољопривредних производа, туризму, трговини и сектору услуга); посебно је битно активирати микро-бизнисе и тзв. породичне фирме (домаће радиности и др.) као основне карике у привредном ланцу;

– остале делатности: водопривреда и шумарство и ловство;

– у окружењу подручја Просторног плана, биће посебно важан рад постојећих успешних фирми.

Основни облик будуће алокације привредних делатности представљаће дисперзија туристичких и услужних капацитета МСП у оквиру насеља на руралном подручју. Основни критеријуми за усмеравање размештаја привредних делатности су:

просторно-еколошка прихватљивост (уз селективан размештај у складу са режимима заштите изворишта и природе); повезивање са системима у производно-услугном ланцу; подизање нивоа техничко-технолошке опремљености; интензивирање сарадње између привреда града, општина и региона; инфраструктурно опремање насеља; економско-програмска валоризација простора, односно идентификација потенцијалних профитабилних инвестиционих програма на нивоу појединих делатности и/или насеља у складу са расположивим потенцијалима.

Интерес за развојем МСП на руралном подручју биће реализован: изградњом микро погона у оквиру постојећег стамбеног ткива сеоских насеља, у складу са режимима заштите, поштовањем правила изградње и уређења простора и услова заштите животне средине; активирањем и побољшањем инфраструктурне опремљености постојећих локација и напуштених објеката (нпр. сушара, откупних станица, земљорадничких задруга, складишта и др.).

Планске пропозиције подршке развоју алтернативне економије сеоског домаћинства јесу:

– избор програма и организације производње (који омогућавају да се допунским ангажовањем оствари додатни приход без ометања основне делатности домаћинства или да у одређеној фази развоја постану базно одређене домаћинства);

– квалитету организационе и логистичке подршке који обезбеђује реализатор програма (иницијални капитал за кредитирање производње, откуп и пласман на тржишту).

Основни актери развоја алтернативне економије сеоског домаћинства биће:

– сеоска домаћинства, као мале самосталне производно-пословне јединице/погони за производњу, лоциране у насељима и за сеосцима на планском подручју;

– прерађивачке јединице (финална прерада, паковање и складиштење) лоциране на погодним локацијама у зони III акумулације;

– организационе јединице као носиоци интеграције и заједничких функција (едукација домаћинства, комерцијала, технологија, контрола квалитета, пласман производа, маркетинг, организација посла и др.), лоциране у насељима са потенцијалном функцијом двојних комплементарних центара за пољопривредну производњу и организовано снабдевање пољопривредним производима туристичких насеља.

Кооперација и координација актера у развоју алтернативне сеоске економије засниваће се на следећим принципима: свако домаћинство је самостални економски ентитет који сноси део ризика пословања на тржишту; финални производи са којима се домаћинства појављују на тржишту имају заједничке технолошке (јединствен технолошки процес и квалитет производа у потпуности контролисан од организационе јединице) и тржишне карактеристике (заједнички наступ на тржишту преко организационе јединице); систем представља специфичну форму интегрисања малих економских јединица (домаћинства/предузећа) у тржишно релевантно и конкурентног субјекта.

3.3. ТУРИЗАМ И РЕКРЕАЦИЈА

Планске пропозиције организација просторног развоја туризма на подручју Просторног плана су:

1) Подручје акумулације Грлиште у оквиру града Зајечара – ово подручје предвиђа се као излетнички и транзитни спортско-рекреативни аква-стадион, намењен локалним излетницима из Зајечара, Бора, Књажевца и Болевца, односно из сеоско-туристичких насеља подручја, као и транзитним туристима на правцу ДП IB реда бр. 35, уз могућност да прерасте у регионални спортско-рекреативни комплекс на средокраћу овог транзитног правца између Ниша, Старе планине и Дунава (са главним воденим и копненим садржајима у подбранском делу језера). На акумулацији су предвиђена два спортско-рекреативна пункта, и то:

– спортско-рекреативни пункт на јужној обали средњег дела акумулације у оквиру КО Лесковац и КО Грлиште, у склопу зоне I и II акумулације, капацитета до 1.000 једновремених посетилаца (у зони I и делу зоне II – са плажом за купање, полигонима за спортско пливање, веслање, једрење на једрилици и дасци, роњење и др., без употребе моторних возила и пловила (изузев на

електрични погон); у већем делу зоне II – са кампом капацитета 100 корисника у шаторима и теренима за мале спортове, без употребе моторних возила (изузев на електрични погон) и неопходним угоститељским, сервисним и санитарним садржајима, чије отпадне воде се евакуишу ван слива); ван пункта, дуж обале, предвиђене су уређене риболовне стазе и ревири; пункту се приступа новим путем – планираном јужном обилазницом акумулације из правца Грлишта и Леноваца, са локалним одвојком до паркинга на граници зоне II, а одатле пешице; део гостију пункта користеће смештај у насељима Грлиште, Горња Бела Река и Леновац;

– подбрански аква-пункт капацитета до 2.000 једновремених посетилаца између насеља Грлиште и бране у оквиру КО Грлиште, уз јужну обилазницу акумулације, ван слива (са могућим садржајима за купање, пливање, ватерполо, скокове у воду, рекреативно-забавним програмом аквагана, кану спуста и др., дечијим програмом, теренима за мале спортове и др., са кампом за ауто-приколице и шаторе капацитета до 500 корисника, уз одговарајуће забавне, угоститељске и сервисне објекте, паркинг и др.); део гостију пункта користеће смештај у насељима Грлиште и Горња Бела Река;

Одрживи туризам и заштита акумулације „Грлиште” захтевају ригорозне мере према објектима у зонама заштите (уклањање свих туристичких објеката из зоне I, а за објекте у зони II изградити заједничке, непропусне сенгрупе и систематски их чистити, у организацији комуналних служби града, о трошку власника), уз спречавање даље изградње свих објеката (укључујући и објекте сталних становника) док се не изгради канализација у плански регулисаном грађевинском подручју, а остали објекти не обезбеде се сенгрупима на претходно наведеним начин.

2) Туристичка и сеоско-туристичка насеља у оквиру града Зајечара и општине Књажевац – у овим насељима на подручју Просторног плана предвиђено је укупно 1.000 лежаја, и то: (а) у Грлишту као главном туристичком месту подручја 450 лежаја у туристичким апартманима, пансионима и приватном смештају; (б) у Леновцу и Горњој Белој Реци по 100 лежаја у пансионима и приватном смештају, уз услов претходног прописног регулисања отпадних вода; (в) у Ласову и Мариновцу по 100 лежаја у пансионима и приватном смештају; (д) у Заграђу 50 лежаја у приватном смештају; (г) у општини Књажевац укупно 100 лежаја на мотивима Тупижнице и ловишта – у Бучју и Кожељу по 50 лежаја.

Насеља ће бити повезана следећим новим путевима: Горња Бела Река са Грлиштем и Леновцем новом јужном обилазницом акумулације; нови локални гребенски пут (макадамски, првенствено за летње коришћење) источним и југоисточним развојем слива повезиваће јужну обилазницу (од одвојка за пункт на језеру) са Мариновцем и платоом Тупижнице у оквиру града Зајечара и општине Књажевац, као и са Бучјем у општини Књажевац.

У Грлишту су предвиђени комплетни, а у осталим сеоско-туристичким насељима неопходни садржаји јавних служби и сервиса, као и терени за мале спортове (сем у Грлишту, где су спортски објекти садржани у подбранском аква-пункту).

3) Подручје Тупижнице у оквиру града Зајечар и општине Књажевац – На платоу Тупижнице у оквиру града Зајечара и општине Књажевац предвиђен је летњи спортско-рекреативни пункт капацитета до 1.000 једновремених корисника (терен за фудбал/атлету и терени за мале спортове, трим стазе, полигони за паралајдинг и змајарство и др, као и садржаји угоститељства, сервис пункта, паркинг и др.), а на ширем планинском простору мрежа излетничко-планинарских стаза за пешаке, јахаче и планинске бициклисте, са видиковцима, одмористима, склоништима и др. У зимском периоду, на платоу Тупижнице, у повољним снежним условима, може се организирати нордијско скијање. Пункт је намењен дневним излетницима из сеоско-туристичких насеља и оближњих градова, а делом и транзитним туристима на ДП IБ реда бр. 35. Могућ је и развој новог правца туризма – геотуризма са циљем промовисања знања о геообјектима (објектима геонаслеђа).

4) Ловишта у оквиру града Зајечара и општине Бољевац и Књажевац – Ловишта Ловачког савеза, организована по ловачким друштвима у Зајечару, Бољевцу и Књажевцу, биће делом комерцијализована, уз уређење и одржавање загворених ловних простора, а отворена ловишта ће се боље уредити и опремити и уз њих ће се обезбедити проширивање резервата за узгој дивљачи и др.

3.4. ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ И МРЕЖА НАСЕЉА

3.4.1. Становништво и социјални развој

Становништво

Кад је реч о будућем демографском развоју малих популација које су суочене са дуготрајним и континуираним демографским нарушавањем, а управо је таква карактеристика становништва на подручју Просторног плана, може се очекивати да ће у будућности ендегени фактори имати кључну улогу у формирању демографске слике и наставку процеса депопулације. При том ће негативан природни прираштај остварити још наглашенији утицај на укупан ток кретања становништва, док ће се темпо иселавања смањити, али првенствено због смањивања величине контингента потенцијално емиграционог становништва. Под претпоставком изостанка значајнијих утицаја фактора егзогеног карактера, Пројекцијом становништва до 2025. године, на подручју Просторног плана предвиђа укупно смањење на око 2.000 становника (Табела III-3).

Пројекција не узима у обзир евентуално пресељење становништва из насеља Лесковац и дела насеља Леновац у случају да се створе услови за изградњу фазе II акумулације „Грлиште”, што би у погледу промене величине укупне популације на подручју Просторног плана имало мали утицај уколико би се становништво ова два насеља преселило ван сливног подручја акумулације „Грлиште”.

Табела III-3: Пројекција становништва до 2025. године

Насеље/град/општина/подручје Просторног плана	Попис 2002. године	Попис 2011. године (први подаци)	Пројек- ција ст. 2017. године	Пројек- ција ст. 2025. године	Индекс промене ст. 2025/11 године
Бачевница	409	345	287	238	69,0
Врбовац	190	118	93	67	56,8
Добро Поље	415	306	280	225	73,6
Добрујевац	236	158	150	140	88,6
општина Бољевац (део)	1.250	927	810	670	72,3
Горња Бела Река	185	121	82	54	44,5
Грлиште	857	667	583	488	73,1
Заграђе	241	166	137	107	64,2
Ласово	358	240	184	131	54,7
Леновац	204	145	68	37	25,2
Лесковац	128	74	56	36	48,3
Мариновац	305	211	119	90	42,7
Планиница	305	202	151	108	53,5
град Зајечар (део)	2.583	1.826	1.380	1.050	57,5
Бучје	369	246	207	151	61,4
Влашко Поље	172	108	116	95	88,0
Кожељ	181	90	77	44	48,9
општина Књажевац (део)	722	444	400	290	65,3
Укупно подручје Просторног плана	4.555	3.197	2.591	2.010	62,9

Социјални развој

Планске пропозиције развоја мреже јавних служби засноване су на постојећој мрежи јавних служби, очекиваним демографским променама и функцијама центара у мрежи насеља. Потенцира се већа доступност и квалитет услуга увођењем нових форми пружања услуга прилагођених потребама корисника (формирање мобилних служби, организовање специјализованог превоза за децу предшколског и школског узраста, мобилна културна понуда и др.). Услов за већу доступност и покривање свих насеља планског подручја основним услугама јавних служби је побољшање међунасељске саобраћајне мреже.

У погледу социјалне заштите, акценат је на развоју мреже која омогућава већу територијалну и функционалну доступност услуга, подржава живот у заједници и обезбеђује интегралну и неодложну социјалну заштиту корисника, а нарочито старачких пољопривредних домаћинстава којима је овај вид помоћи од изузетног значаја. С тим у вези, у насељима која имају улогу сеоских центара планира се обезбеђење простора за организовање дневних центара за пружање разноврсних услуга нестационарног типа као облик основне услуге социјалне заштите на сеоском подручју.

Организација објеката основног образовања засниваће се на подручним школама са осморазредном и четвороразредном наставом у сеоским центрима и на повећању квалитета њихове опремљености и доступности. Препоручује се вишенаменско коришћење постојећих објеката за мобилне екипе дечјих вртића, образовање одраслих, установе културе и друго, као и да се у појединим подручним школама уведу нови програми и обезбеде мобилне наставне екипе, како би се ученицима ових основних школа приближили нови облици наставе и знања који су приступачни у матичним основним школама.

Организација објеката примарне здравствене заштите и обезбеђење њихове доступности за све становнике како би се смањиле неједнакости између корисника на планском (руралном) подручју и оних у општинским центрима и градовима, обезбеђује се кроз задржавање свих постојећих амбуланти и ангажовање мобилних здравствених тимова за пружање квалитетне превентивне и прехоспиталне хитне медицинске помоћи.

3.4.2. Развој и уређење мреже насеља и рурални развој

Град Зајечар, као регионални центар у близини подручја Просторног плана, имаће и у будућности највећи утицај на развој мреже насеља на подручју Просторног плана.

У постојећој мрежи насеља, за подршку руралном развоју значајан је развој функција сеоских центара, тј. развијенијих сеоских насеља: Грлиште, Ласово, Добро Поље и Бучје. Развој сеоских насеља, неговање и промовисање вредности руралних подручја (природних вредности, културно-историјског идентитета и др.) уз јачање економске снаге сеоских домаћинстава представља важно питање будућег развоја планског подручја. Све концепције и планска решења која воде ка развоју села и руралних подручја, усмераваће се на решавање питања задржавања становништва и побољшања услова живљења на селу у промовисање мултифункционалне пољопривреде, усклађено са режимима и мерама заштите изворишта водоснабдевања.

У условима урбане поларизације и депопулације руралних подручја и константне економске кризе, постојећи стамбени фонд треба третирати као један од развојних ресурса насеља. Сеоском становништву је потребно омогућити квалитетну изградњу или реконструкцију стамбених и објеката сеоске економије, уз поштовање услова санитарне заштите акумулације „Грлиште”, традиционалних образаца уређења предела, организације и биоклиматске изградње објеката и увођење савремених технологија грађења (повећање енергетске ефикасности).

У случају да се створе услови за изградњу фазе 2 акумулације „Грлиште”, потребно је измештање насеља Лесковац и дела насеља Леновац за које ће се радити посебан план пресељења.

3.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

3.5.1. Саобраћај

Развој саобраћаја на подручју Просторног плана подразумева стварање услова за његово безбедно одвијање и потпуну функционалност, у складу са режимима и мерама заштите изворишта водоснабдевања:

- изградњу општинског пута Грлиште – Горња Бела Река – Леновац, у функцији јужне обилазнице акумулације, највећим делом у коридорима постојећих некатегорисаних путева, на правцу: општински пут за Грлиште – Деда Рашино брдо – Осене – Липак – Чука – Вртача – Горња Бела Река – низ Горњу реку – кога 328 – Рељево брдо – Жучковац – кога 372 – Хајдук Вељков забран – ДП ПА реда бр. 169;

- даљу модернизацију, појачано одржавање, рехабилитацију и реконструкцију постојећих ДП II реда;

- модернизацију, реконструкцију и доградњу постојећих општинских путева, а нарочито пута Грлиште – Лесковац;

- формирање бидиклистичких и пешачких стаза на правцу Тупијжница – језеро „Грлиште” и по ободу слива;

- изградњу инфраструктуре за спречавање испирања коловоза изван банкина у правцу језера и одвођење отпадних вода до таложника (сепаратора) за општинске путеве Л-4 (Лесковац–Леновац) кроз зоне I и II акумулације „Грлиште” и Л-5 (Лесковац – Горња Бела Река) и Л-29 (Лубница–Лесковац) кроз зону II акумулације „Грлиште”.

3.5.2. Електроенергетска инфраструктура и обновљиви извори енергије

Развој енергетске инфраструктуре засниваће се на успостављању ефикасног система управљања и коришћења енергетских објеката и мреже, као и на коришћењу алтернативних извора енергије.

Развој електроенергетске мреже и објеката (по напонским нивоима) обухвата:

- реконструкцију постојећих ДВ 10/0,4 kV;
- реконструкцију постојећих ТС 10/0,4 kV;
- измештање и изградњу нових ДВ 10/0,4 kV и ТС 10/0,4 kV.

У постпланском периоду предвиђа се измештање постојећих и изградња нових електроенергетских капацитета, односно демонтажа и укидање електроенергетских објеката који губе сврху исељавањем потрошача електричне енергије због изградње фазе 2 акумулације „Грлиште” (насеље Лесковац и део насеља Леновац), како би се омогућило несметано и уредно напајање електричном енергијом потрошача у ширем обухвату Просторног плана.

Предвиђена је изградња транснационалног гасовода, која ће кроз подручје Просторног плана проћи цевоводом у дужини од око 28 km (од чега кроз зону III акумулације око 15,5 km и кроз зону II око 500 m), како је приказано на Рефералној карти 2. На подручју Просторног плана, поред цевовода, у КО Бачевица планирана је изградња блок станице (БС-2) и ПЧМ (првог лупинга гасовода). За сада није планирано директно снабдевање Тимочке крајине из транснационалног гасовода.

Концепцијом развоја националне гасоводне мреже, подручје Просторног плана (као дела Тимочке крајине), снабдевање се гасом из планираног гасовода (Ниш) Нишка Бања – Књажевац – Зајечар и даље ка Бору и ка Неготину (Прахову). Једна од главних мерно-регулационих станица (у даљем тексту: ГМРС) овог гасовода планирана је у граду Зајечару.

Перспективно, према ППРС и РППТК дата је могућност изградње термоелектране – топлане (у даљем тексту: ТЕТО) у Зајечару. Према Просторном плану града Зајечара, овај објекат је лоциран у зони села Грљан у оквиру будуће индустријске зоне града Зајечара. Изградња овог објекта и планираних индустријских објекта мора бити условљена израдом одговарајуће документације и процене утицаја на постојећу акумулацију Грлиште и Тимочки регионални систем водоснабдевања у целини.

Предвиђено је коришћење обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ), у првом реду хидроенергије изградњом МХЕ, као и осталих видова енергије (енергија ветра, геотермална енергија, сунчева енергија, биомаса и др.).

Предвиђене су потенцијалне локације за три МХЕ укупне снаге од око 1 MW и укупне производње од око 2.350 MWh (Табела III-4). Просторним планом оставља се могућност провере потенцијала и будуће изградње МХЕ, у складу са ППРС и важећим прописима. Изградња МХЕ је планирана искључиво за коришћење хидропотенцијала са малим улагањима, према планској документацији, тако да не угрожавају еколошку равнотежу, а да буду од користи за повећање сигурности снабдевања електричном енергијом. Димензионасање МХЕ ће стриктно бити у складу са природним процијама и падовима водотока. Изградња МХЕ према утврђеним потенцијалима повећаће сигурност у напајању електричном енергијом насеља и алтернативне сеоске економије на подручју Просторног плана. Повезивање планираних МХЕ на електроенергетски систем генерално ће се вршити ваздушним или кабловским ДВ на постојећу или планирану ДВ 10(20) kV мрежу и објекте. Детаљнији услови изградње и повезивања МХЕ са електроенергетском мрежом (траса цевовода, напонски ниво и место повезивања) утврдиће се са надлежним електродистрибутивним предузећем и предузећем надлежним за газдовање објектима водопривредних система, те условима завода надлежних за заштиту природних и културних добара.

Табела III-4: Потенцијалне МХЕ на подручју Просторног плана

Назив	Водоток	V, hm ³	Инсталисана снага, kW	Годишња производња, MWh
Грлиште	Грлишка река	41.2	600	1.600
Горња Бела Река	Горња река	/	168	260
Леновац	Негалица	2.1	255	490
Укупно			1023	2.350

Приказани подаци подложни су променама и биће проверени израдом одговарајуће инвестиционо-техничке документације

Поред производње електричне енергије из МХЕ, предвиђа се и коришћење других ОИЕ, и то:

- енергије ветра, изградњом ветроелектрана одговарајуће снаге у потенцијалним зонама ширег подручја слива, у оквиру којих ће се детаљније извршити избор микролокација;

- геотермалне енергије, путем искоришћења нискотемпературних термалних вода, коришћењем топлотних пумпи за потребе грејања и балнеолошко-рекреативних потреба, али и за топлотне потребе града и општинских центара, као и насеља која су повољно лоцирана са становишта могућности увођења централизованог коришћења геотермалне енергије;

- соларне енергије, применом разних врста пасивних соларних система (у којима објекат представља пријемник који захвата и чува највећи део енергије) и активних соларних система (који захватају енергију инсталисањем посебне опреме), који би се користили само у оквиру грађевинских подручја насеља;

- биомасе, као ОИЕ, која нема негативан утицај на природну средину уколико се правилно експлоатише (нпр. коришћење дрвних отпадака из шумарства и прераде дрвета), односно ако се шумама прописно газдује и ако се плански поступа са изворима биомасе.

ОИЕ се могу реализовати уколико нису у супротности са режимима и мерама санитарне заштите акумулације „Грлиште”, заштите природних и непокретних културних добара.

3.5.3. Електронске комуникације и поштански саобраћај

Планирани развој фиксне телефонске мреже и мобилне телефоније заснива се на:

- побољшању постојећег стања телекомуникационе мреже осавремењавањем приступних мрежа, као и заменом постојећих аналогних и застарелих дигиталних комуникација (централи), односно паралелно увођење нових мултисервисних чворова (МСАН) у Леновцу, Бучју, Добром пољу и Оснићу (централи на граници подручја која опслужује његов део). Тиме ће се омогућити укидање двојника, побољшавање приступа интернету и мрежи за пренос података у свим местима у којима постоји телефонска мрежа;

- изградњи нових комуникационих објеката у следећим насељима и деловима насеља: Врбовца, Бачевица, Ласово, Лесковац; Горња Бела Река, Заграђе, Мариновац и Влашко поље;

- изградњи оптичких каблова за насеља у којима се граде комуникације, као и за постојеће комуникације које немају оптичке каблове;

- изградњи руралног радиотелефонског система (CDMA) за насеља за која се не граде комуникације и ређе насељене делове осталих насеља;

- изградњи планираних базних станица мобилних оператера „Телеком Србија” а.д. – MTS, VIP mobile d.o.o. и „Telenor Group”;
- дигитализацији радио дифузне мреже.

У циљу побољшања постојећег стања поштанског саобраћаја, потребно је:

- увођење мобилних поштанских шалтера који би по одређеном распореду, обилазили удаљена села;

- увођење свих нових поштанских услуга у поштанском саобраћају.

3.5.4. Управљање чврстим отпадом и комунална инфраструктура

У зонама I и II акумулације планска одређења у погледу управљања комуналним отпадом су: затварање, чишћење, ремедијација и рекултивација свих сметлишта (посебно у зонама које су коришћене у спортско-рекреативне и туристичке сврхе), забрана отварања нових депонијских простора и санкција спонтаног нагомиланања комуналног отпада (у приобаљу, речним коритима, коридорима путне инфраструктуре) у овим зонама и систематско прикупљање отпада који се таложи у акваторији и његова безбедна евакуација ван зона I и II санитарне водозаштите. Приоритет има и детаљно геолошко и хидротехничко истраживање и анализа квалитета подземних вода у непосредној близини свих сметлишта, због процене еколошке угрожености вода акумулације.

У зони III акумулације препоручује се изградња мањег броја рециклажних дворишта у којима ће депоновање отпада бити строго контролисано. У рециклажним двориштима би се обављало

сакупљање и сепарација отпада на органске и неорганске компоненте (са кратким временом складиштења). Из рециклажних дворишта би органске компоненте биле даље одвожене на компостирање док би се неорганске компоненте балирале и возиле до места коначне прераде или одлагања ван подручја слива акумулације, тј. преусмераваће се укупни токови отпада на регионални систем прикупљања и прераде у граду Зајечару (на регионалну депонију за Зајечарски округ – Халово или друга алтернативна локација).

Локације рециклажних дворишта у зони III акумулације морају да задовољавају следеће основне услове: да се налазе на ободима насеља, са приступом на јавну саобраћајницу; да се налазе на постојећим локацијама дивљих сметлишта, уколико оне задовољавају критеријуме прописане овим правилима; да су удаљена најмање 500 m од зона заштите културно-историјских споменика или зона заштите природе; да се налазе ван токова површинских или подземних вода, на сувом и оцедитом терену ван депресија, заштитних и поплавних подручја, као и шумских подручја у експлоатацији; да је капацитет димензионисан у односу на број становника сеоског насеља, количину отпада по становнику и фреквенцију одношења комуналног отпада, уз услов да је за 1.000 становника укупна површина платоа не мања од 5 ари (девет контејнера од 1,1 m²); да у случају линијски диспергованог сеоског насеља или ако је удаљеност рециклажног дворишта од крајњих корисника већа од 1.000 m могуће предвидети и две или више локација.

У случајевима када због неприступачности сеоског насеља или неекономичности изградње у неким селима није могуће изградити рециклажно двориште, отпад је могуће евакуисати путем мобилних трансфер станица (камионети мање запремине са могућношћу селектовања комуналног отпада у оквиру самог возила) који би обилазили удаљена сеоска насеља. Мобилне трансфер станице могу обилазити и постојећа насеља или групације кућа у зони II акумулације.

У зони III акумулације, органски отпад могуће је прерађивати на парцели домаћинства његовим одлагањем у засебне рупе у земљи, ограђивањем и прекривањем ради добијања компоста. Отпад пореклом из сточарске производње, уколико има карактеристике органског отпада неопходно је засебно транспортовати ван граница слива на сабирне станице за опасни отпад (Нишки округ). Отпад пореклом из пољопривредне производње који садржи трагове хемијских препарата мора бити евакуисан ван граница сливног подручја.

Проширење постојећих гробља могуће је само у зони III акумулације, и то у складу са прописима заштите акумулације (уз поштовање санитарних стандарда). Постојеће сеоско гробље у насељу Лесковац, које је делом у зони II санитарне заштите неопходно је конзервирати и обезбедити у складу са режимима заштите. Забрањује се проширење овог гробља.

Безбедно уклањање животињског отпада обављаће се ван слива акумулације, у регионалном центру за прераду и спаљивање у Нишу.

3.6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ

3.6.1. Заштита животне средине

Планско одређење заснива се на комплементарности заштите животне средине и посебне намене подручја (слив акумулације) и интегрисању аспекта животне средине у планска решења у вези са заштитом и коришћењем природних ресурса, наменом, уређењем и изградњом простора, привредним и туристичким развојем и размештајем инфраструктурних система и насеља, управљањем отпадом.

Категоризација квалитета животне средине

Просторним планом утврђује се категоризација животне средине на основу стања квалитета животне средине на подручју

слива акумулације „Грлиште”, а према раније дефинисаној категорији у ППРС и РППТК, и то:

1) потенцијално загађена подручја (подручја потенцијално квалитетне животне средине)¹⁵ су подручја и локалитети са потенцијално неизмењеном животном средином и природним ресурсима, са ризиком појаве елементарних непогода и то зона I акумулације (непосредна зона заштите);

2) загађена подручја (подручја квалитетне животне средине) су подручја и локалитети са скоро неизмењеном или неизмењеном природном средином, уз извесни ризик од појаве елементарних непогода – подручја која се предлажу за заштиту, и то: планина Тупижница, подручје Марков камен, Тупижничка леденица и комплекси шума у руралном залеђу подручја слива и др.;

3) мали степен загађености (подручје претежно квалитетне животне средине) имају делови подручја и локалитети у зони II акумулације¹⁶, са релативно неизмењеном природном средином, руралне средине у зони III заштите и ван слива акумулације са појавама неадекватне употребе агрохемијских средстава која проузрокује загађивање земљишта; подручје низводно од бране које је у зони могућег поплавног таласа из акумулације „Грлиште” услед евентуалне хаварије бране;

4) средњи степен загађености (подручје угрожене животне средине) са средњим утицајем на загађење животне средине, постојећи објекти у руралним насељима (Лесковац и Барановац) са нерешеним питањем одвођења и пречишћавања отпадних вода, постојећи депонијски простори, локални (јавни и некатегорисани) путеви у зонама I и II акумулације; локација постојећег гробља у зони II акумулације; постојећи привредни капацитети на територији слива;

5) виши степен загађености (подручје загађене и деградиране животне средине) – локације са епизодним загађењима животне средине (ваздуха, земљишта и река, са могућношћу угрожавања буком и непријатним мирисима), у овој категорији загађености налазе се коридори ДП IБ реда бр. 35 и ДП IIА реда бр. 169 (са могућношћу инцидентног изливања штетних материја директно у акумулацију, као и неадекватним одвођењем вода са коловоза које се изливају директно у акумулацију); мањи привредни капацитети у сливу.

У односу на систематизацију дату кроз ППРС, као и стање на терену, на подручју Просторног плана не налазе се територије које имају висок степен загађености (подручје изузетне загађености животне средине).

Успостављањем зона са режимима заштите акумулације и њеног слива тј. применом и ефикасном контролом спровођења успостављених ограничења за развој специфичних активности на овом подручју, као и објеката и радова који могу имати утицаја на загађивање воде акумулације, обезбедиће се и виши квалитет животне средине и директно смањити ризик од загађивања и деградације акумулације „Грлиште” као и њеног непосредног слива.

За подручја са незнатним степеном загађености предвиђа се одржавање постојећег стања квалитета животне средине, док је за остале категорије неопходна примена планских мера заштите животне средине усмерених ка смањењу или потпуној неутрализацији ефеката људских активности у зони I и II заштите слива акумулације.

Интегрална заштита природних ресурса и животне средине биће заснована на спровођењу следећих мера:

1) Мере заштите подземних и површинских вода

Спровођењем режима заштите по зонама обезбедиће се заустављање садашњег процеса еутрофикације и стабилизовање квалитета воде на нивоу умерене мезотрофије, као и довођење квалитета воде у акумулацији у прописану I класу квалитета. На целом сливу предузимаће се следеће мере:

– утврђивања и координације мера за површинске и подземне воде које припадају истом еколошком, хидролошком и хидрогеолошком сливу (сливу Грлишке реке); спречавања или смањења утицаја незгода код којих долази до изненадног загађивања вода;

– извештавање о планираним мерама заштите животне средине и напредовању њиховог спровођења, ради укључивања јавности у процес доношења и остваривања управљања речним сливовима;

– систематско праћење квалитета вода: редовно праћење вредности показатеља квалитета вода и редовно праћење састава отпадних вода пре испуштања у акумулацију;

– строга контрола постојећих извора загађења из привредних капацитета; препознавање и уклањање извора загађивања река које прихрањују акумулацију: испитивањем квалитета отпадних вода и праћењем хаваријских загађења: испитивањем квалитета отпадних вода и праћењем хаваријских загађења (према члану 106. Закона о водама);

– утврђивање узрока, врсте и опсега загађивања, оцена степена угрожености еколошке функције вода, здравља и живота људи, као и могућности ширења загађења; израда катастра загађивача.

2) Мере заштите квалитета ваздуха

Мере заштите квалитета ваздуха обухватају:

– смањење емисија загађујућих материја из постојећих извора загађивања (привреде, саобраћаја), претежно у окружењу подручја Просторног плана, прописивањем и строгом контролом граничних вредности емисија загађујућих материја од стране локалних јединица управе из стационарних и покретних извора загађивања, на основу утврђених европских и националних стандарда, и то: (а) развојем и имплементацијом савременијих мера заштите у оквиру привредних постројења; (б) применом еколошки повољније технологије и система за пречишћавање ваздуха у привреди у циљу задовољења граничних вредности емисије; (в) смањењем емисије угљен монооксида као продукта непотпуног сагоревања фосилних горива у зони ДП IБ реда бр. 35 и прекатегорисани ДП IIА реда бр. 169; (г) затварањем и санацијом постојећих сметлишта; све наведене интервенције позитивно ће утицати и на квалитет воде у акумулацији која се посредно загађује;

– праћење квалитета ваздуха контролом његовом квалитета на више мерних места на подручју Просторног плана у складу са Европском директивом о процени и управљању квалитетом амбијенталног ваздуха (96/62/EC)¹⁷, Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);

– израду катастра загађивача ваздуха за све општине у сливу акумулације, којој ће претходити пописивање постојећих извора загађења и вредности емисије.

3) Мере заштите земљишта

Мере заштите земљишта реализоваће се кроз:

– систематско праћење квалитета земљишта на целом сливу, посебно у зони I и II заштите акумулације;

– очување економских и екосистемских функција земљишта спровођењем техничких и биолошких радова и мера заштите на евидентираним ерозионим теренима;

– забрана примене азотних ђубрива и пестицида, посебно у зонама I и II заштите акумулације;

– спречавање загађења токсичним материјама које се користе у пољопривреди: лекови, боје, пестициди, минерална ђубрива;

– припрема превентивних и оперативних мера заштите, реаговања и поступака санације земљишта у случају хаваријског изливања опасних материја у околину из возила која врше транспорт у инфраструктурним коридорима;

– предузимање антиерозионих мера у деловима насеља на падинама које су угрожене од ерозија и поплава – техничких радова са циљем спречавања наглог отицања воде, заустављања њеног ерозионог дејства и припреме терена за подизање шумских или пољопривредних култура, биолошких радова са циљем сузбијања ерозије земљишта и повећања способности земљишта за пошумљавање, мелиорацију шума и шикара; на бујичним водотоцима у горњим деловима слива заштита ће се вршити активним мерама ублажавања поплавних таласа.

Основна мера коју треба спроводити на целом подручју Просторног плана јесте успостављање и функционисање мониторинга параметара животне средине.

15 Иако наведена категорија не постоји у оквиру систематизације категорија дата кроз ППРС и РППТК овде је уведена због чињенице да постојеће стање на терену значајно одступа од планске категорије загађености. У случају доследног спровођења мера заштите животне средине, категорије потенцијално загађене и загађене животне средине могу се објединити.

16 Ова подручја могу се сврстати и у зону потенцијално малог степена загађености у случају неспровођења мера датих овим просторним планом.

17 Council Directive 96/62/EC of 27 September 1996 on ambient air quality assessment and management, Official Journal L 296, 21/11/1996

3.6.2. Заштита природних вредности

Заштита природних вредности и добара заснива се на резервисању простора планираних за заштиту природе и за утврђивање еколошки значајних подручја националне и европске еколошке мреже.

За планирану заштиту подручја природних вредности резервише се простор:

1) планине Тупижнице, површине око 6.707 ha на територији града Зајечара и општине Књажевац, који обухвата подручје ове планине у целости, од подножја западног одсека изнад изворишног дела Ласовачке реке, до горње линије насеља у подгорини на југу и истоку (Бучје, Кожел, Мариновац, Горња Бела Река) и левог развоја Ласовачке реке, на северу;

2) подручја Марков камен – Буково у селу Врбовцу, површине око 1.457 ha на територији општине Бољевац, које обухвата узвишење Марков камен на развоју слива, шумски комплекс Буково и благо нагнуте површине култивисаног пољопривредног земљишта изнад села Врбовац и представља изванредан репрезент привлачних шумско-пасторалних и ратарских предела подручја Просторног плана;

3) Тупижничке леденице, површине 5 ha на територији општине Књажевац, у КО Кожел, који обухвата тај спелеолошки објект и његову ближу околину.

На подручју Просторног плана укупно се резервише простор од 8.169 ha за подручја планирана за заштиту природних добара, што чини око 20,5% подручја Просторног плана. Наведени простор се резервише као подручје планирано за заштиту, до доношења акта о његовом проглашењу за заштићено подручје и зонирању режима заштите (у складу са чланом 35. ст. 7, 8. и 9. Закона о заштити природе). Истовремено ће се поштовати потенцијали постојећих и будућих геолошких истраживања, као и постојеће и могуће експлоатације минералних сировина и геотермалних ресурса.

Обухват и границе зона са режимима заштите су овим просторним планом оквирно дате за простор који се резервише за планирану заштиту подручја природних добара. Обухват и границе зона са одговарајућим режимом заштите биће прецизиране актом о проглашењу ових заштићених подручја. Акти о проглашењу заштићених подручја ће се, према члану 42. Закона о заштити природе, донети у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, будућим управљачем заштићених природних добара и локалним самоуправама (које ће учествовати у припреми предлога коначне границе заштићених подручја на њиховој територији), уз планску препоруку – правило да граница, где је могуће, прати парцеле у државном власништву, не дели парцеле, односно да се на терену што јасније може уочити пратећи маркантне физичко-географске објекте и појаве (водоток, одсек и сл.) или инфраструктурне садржаје (пут и сл.).

Врсте дивље флоре и фауне које имају посебан заштитни статус на националном нивоу утврђене су Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/10 и 47/11). Процењује се да се на подручју Просторног плана налази строго заштићених око 20 врста биљака (укључујући и гљиве, лишајеви и маховине) и око 45 врста животиња из наведеног правилника, највише птица (око 20 врста), затим сисара (око 15 врста, укључујући следеће мишове) и гмизаваца и водоземаца (пет врста). Заштита се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања активности којима се могу угрозити врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера на управљању популацијама. Изузетно, те врсте могу се користити под условима и на начин прописан Законом о заштити природе и на основу дозволе министарства надлежног за послове заштите природе.

На подручју Просторног плана налази се и око 70 заштићених врста биљака и преко 50 заштићених врста животиња, највише птица, инсеката и сисара. Заштићене врсте могу се користити под условима и на начин прописан Законом о заштити природе и на основу дозволе министарства. Коришћење неких заштићених врста уређено је додатно и Законом о дивљачи и ловству („Службени гласник РС”, број 18/10) и Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 128/14) и прописана донетим на основу тих закона.

Уз источну границу подручја Просторног плана, издвојено је међународно значајно подручје – подручје за дневне лептире (РВА Стара планина 36).

Процењује се да се на подручју Просторног плана налазе мања потенцијална подручја европске еколошке мреже Natura 2000 која ће се у Републици Србији засновати до приступања Републике Србије Европској унији, и то на основу Директиве о стаништима (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora).

3.6.3. Заштита НКД

Планско одређење је очување и заштита свих добара са споменичким вредностима, независно од њиховог формалног статуса (категорисано, евидентирано, регистровано и идентификовано), због њихове будуће заштите и коришћења за развој туризма и других активности. За сва НКД на подручју Просторног плана треба утврдити статус њихове заштите и категоризацију, док на недовољно истраженим деловима подручја треба наставити континуирано рекогносцирање и истраживање материјалног и нематеријалног наслеђа.

Заштита и презентација НКД мора бити у функцији посебне намене овог простора и на начин који неће директно угрожавати зоне заштите акумулације. У складу с тим, приоритет има предузимање мера техничке заштите и реконструкција НКД, презентација и интерпретација културног наслеђа.

Приоритет има истраживање и заштита народног градитељства у сливу акумулације „Грлиште”, које би требало очувати у изворној намени. Приоритет би требало да има очување, обнова и уређење традиционалних сеоских насеља и целина (села, заселака и издвојених склопова), народног градитељства и традиционалних облика привређивања у руралном пределу, ради повећања њихове атрактивности за развој и укључивања у туристичку понуду.

Основно планско одређење стога јесте одрживо коришћење културних добара као развојног ресурса и економског добра, што се посебно односи на манастирску целину Грлиште са црквом Св. Петра и Павла (КО Грлиште, град Зајечар), у зони II акумулације „Грлиште”. Предуслов за остваривање овог одређења је стручна оцена која културна добра могу бити у режиму економског коришћења, на који начин (капитализација објекта, издавање и сл.) и под којим економским и конзерваторским условима. Овај приступ омогућава да се историјске целине и амбијенти, као и појединачне грађевине са споменичким обележјима, заједно са својим окружењем на адекватан начин (тј. у складу са њиховим просторним, архитектонским, етнолошким и историјским обележјима) укључују у будући развој. Најпожељније је одрживо коришћење културног наслеђа за развој културног туризма који не нарушава зоне заштите акумулације, ради остваривања очекиваног доприноса туризма заштити и очувању наслеђа и развоју локалних заједница, без нарушавања статуса заштите акумулације.

Мере и услови заштите и коришћења НКД и њихове заштићене околине

НКД и њихова заштићена околина утврђена овим просторним планом, до утврђивања њиховог статуса заштите и категоризације, штите се и уређују у складу са следећим општим мерама заштите и услова чувања:

1) мере техничке заштите и други радови на споменицима културе и њиховој заштићеној околини могу да се изводе само под условима и на начин утврђен Законом о заштити културних добара;

2) неопходно је створити оптималне услове за чување и трајну заштиту и презентацију добра која уживају претходну заштиту, која се не смеју користити у сврхе које нису у складу са њиховом природом, наменом и значајем или на начин који може довести до њиховог оштећења или угрозити њихова споменичка својства;

3) изградња инфраструктурних, стамбених и других објеката предвиђених овим просторним планом и одговарајућим урбанистичким планом у заштићеној околини НКД врши се под условима који ће се утврђивати по сваком појединачном захтеву од стране надлежног завода за заштиту споменика културе (у Нишу) сходно законским овлашћењима;

4) забрањује се превођење свих надземних инсталација у заштићеној околини НКД;

5) ако се приликом пољопривредних или других радова наиђе на материјалне остатке прошлости – добра која уживају претходну заштиту према Закону о културним добрима, радови се морају

прекинути како би се добро сачувало од евентуалног оштећења и о томе обавестити надлежни завод за заштиту споменика културе (Ниш).

Поред општих мера из претходног става, утврђују се следеће посебне мере заштите и услови чувања археолошких локалитета и њихове заштићене околине утврђене овим просторним планом, до утврђивања њиховог статуса заштите и категоризације, и то:

1) сакрална здања у рушевинама, где за то постоје могућности, пожељно је у целости обновити, према подацима о првобитном изгледу или аналогијама, а у складу са условима надлежног завода за заштиту споменика културе;

2) цркве у археолошким остацима – црквине, потребно је након истраживања рестаурирати или конзервирати, ради очувања дигнитета некадашњег сакралног простора;

3) конзервација и презентација археолошких остатака на отвореном простору мора бити таква да обезбеди потпуну сигурност од пропадања, а евентуална презентација остатака евидентираних археолошких локалитета или оних које ће се открити током будућих истраживања могућа је уз заштитна надзиђивања. Посебно треба водити рачуна да презентација сакралних грађевина не утиче на режиме заштите акумулације;

4) археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена прекопавања, ископавања и дубока заоравања (преко 30 см);

5) за положај трасе и извођење подземних електричних водова и других инсталација (водовода, канализације, оптичких каблова) прибављају се услови и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе и обезбеђује стални археолошки надзор у току извођења радова;

6) у непосредној околини овим просторним планом дефинисане или утврђене заштићене околине археолошких локалитета инвестициони радови спроводе се уз повећане мере опреза и обезбеђење археолошког надзора;

7) дозвољава се инфраструктурно опремање и уређење овим просторним планом дефинисане или утврђене заштићене околине археолошких локалитета према посебним условима и уз сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;

8) забрањује се неовлашћено прикупљање покретних археолошких површинских налаза.

3.6.4. Заштита од акцидентата, елементарних непогода и обезбеђење интереса за одбрану земље

План коришћења и уређења простора у ванредним ситуацијама заснива се на примени следећих пропозиција:

– успоставља се режим ограничене градње на делу постојећег грађевинског подручја у насељу Грлиште (КО Грлиште) које је у зони под утицајем поплавног таласа услед пробијања бране. У делу грађевинске зоне која је под могућим утицајем поплавног таласа изградња нових објеката могућа је искључиво као замена постојећих објеката, односно као реконструкција и адаптација објеката у габаритима постојећих објеката. Забрањује се проширење грађевинског подручја у зони под могућим утицајем поплавног таласа. Дозвољава се изградња туристичких, спортско-рекреативних и инфраструктурних објеката у овој зони;

– смањење ризика од поплава обезбедиће се мерама адекватног управљања евакуаторима (утврђеним у глави III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 1. РАЗВОЈ ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, пододеољак 1.3. ТИМОЧКИ РЕЧНИ СИСТЕМ ЗА ИНТЕГРАЛНО КОРИШЋЕЊЕ, УРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ВОДА БЕЛОГ ТИМОКА И ТИМОКА овог просторног плана), а од поплавног таласа у случају рушења бране обезбедиће се: оскултационим осматрањем и систематском контролом водозахватних објеката и бране, израдом студије ризика са анализама могућих сезимичких деформација терена и унапређењем инфраструктуре за обавештавање, узбуњивање и евакуацију становништва;

– при реализацији фазе 2 акумулације „Грлиште” извршити ново обележавање терена у случају пробијања бране и организовања адекватне активности и мере;

– привредни субјекти на подручју Просторног плана припремиће планове деловања у случају технолошких акцидентата (изливања технолошких вода, пожара, експлозија, емисије штетних гасова и др.) у сарадњи са локалним институцијама и органима;

– предвиђена саобраћајна приступачност шумским подручјима биће реализована изградњом мреже јавних, службених и шумских путева; формираће се мрежа малих акумулација на водоточима уз постојеће и планиране мале путеве (јавне, службене и шумске) ради обезбеђења равномерног захвата воде за гашење пожара; при шумљавању нових површина (према шумским основама) распоредом противпожарних пруга и прогала предвидеће се ће планске противпожарне баријере; успоставиће се редовно противпожарно осматрање;

– обезбеђење планираног развоја саобраћаја и веза основни су услови за организовање активности у ванредним ситуацијама. У планирању система веза уважен је њихов посебан значај за издвојена рурална подручја, уз примену високофреквентних веза и обезбеђивање радио, ТВ и пријема интернета. Предвиђен је развој система унутрашњих веза који има посебан значај у ванредним ситуацијама;

– аутономност снабдевањем енергијом у ванредним ситуацијама обезбеђује се коришћењем алтернативних извора: хидропотенцијала планинских водотока и геотермалних вода, биомаса, био-гаса добијеног третманом биолошке компоненте комуналног отпада и др.;

– према концепту развоја туризма, интенција је функционално интегрисање већине активности насеља (пре свега пољопривреде и мале привреде) и непосредно укључење у туристичку понуду, чиме се омогућава развој насеља и повећање броја сталних становника, мањим делом природном репродукцијом и већим делом досељавањем. Планирани јавни објекти и смештајни туристички садржаји могу се у ванредним ситуацијама употребити за потребе санитетског збрињавања и лечења, с обзиром да нису предвиђени у великим грађевинским концентрацијама и да су по правили закључени морфолошким облицима и шумом;

– заштита од зимских непогода у јужном брдско-планинском делу Просторног плана (завејавање, лед, лавина, снегоизвале, ветроизвале и др.) и од летњих непогода (олуја, бујице праћене одронима и сл.) биће остварена изградњом и уређењем планираних садржаја супраструктуре и инфраструктуре, шумљавањем и заштитним уређењем водорегулацијама;

– укупна заштита од ванредних ситуација свих врста биће обједињена у јединствену службу осматрања, јављања и предузимања претходних интервенција. Неопходан предуслов за адекватну заштиту је институционална организованост, која ће бити територијално организована и дистрибуирана према обухвату простора који се штити. Од посебног значаја је успостављање јединственог информационог система о простору као ефикасне мере и средства за планирање, управљање и усмеравање конкретних активности у ванредним ситуацијама.

3.7. ОСНОВНА НАМЕНА ПРОСТОРА С БИЛАНСОМ ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Употреба простора на подручју Просторног плана (површине 400 km²) има следећу структуру¹⁸:

– пољопривредно земљиште око 218 km² (око 54,5%);

– шуме и шумско земљиште око 174 km² (43,5%);

– остало земљиште (изграђено, неплодне и водене површине и влажна подручја) око 8 km² (2%).

Промене у билансу основне намене простора су планским решењима усмерене ка оптимизацији намене земљишта и природних услова, уз нужно заузимање земљишта за потребе изградње инфраструктуре, спортско-рекреативних пунктова, сеоско-туристичких насеља, планинских туристичких центара и обезбеђење осталих дугорочних стамбено-комуналних и економских потреба локалних заједница (Табела III-5).

Планиране промене у билансу намене простора до 2025. године највише ће се одразити на пољопривредно земљиште које ће се смањити за око 24 km² (11%) и износиће око 194 km² или око 49% подручја Просторног плана. Те промене ће се реализовати у зони III акумулације „Грлиште” и делом ван слива ове акумулације, на земљишту V-VIII бонитетне класе, првенствено на рачун шумљавања у циљу заштите сливног подручја акумулације. Шумске површине ће се повећати за око 23 km² (13%) и износиће око

18 Према CORINE Land Cover 2000.

197 km² или око 49% подручја Просторног плана. Шумске површине ће се повећавати у укупном износу у свим зонама санитарне заштите акумулације „Грлиште“, као и ван слива акумулације, првенствено на рачун слабо продуктивних пољопривредних земљишта и у мањој мери у зонама I и II акумулације на рачун осталог земљишта. Остало земљиште ће се повећати за око 0,25 km² (3%) и износиће око 8,3 km² или око 2% подручја Просторног плана. Грађевинско земљиште, које обухвата површине за изградњу и уређење простора за становање, јавне објекте и површине, туризам и инфраструктуру, повећаће се за око 0,04 km² у зони III акумулације и за око 0,2 km² ван слива акумулације. Грађевинска подручја насеља/заселака одређена су као оријентационе просторне целине, које обухватају грађевинско земљиште и окућнице са обрадивим земљиштем. Планирана градња биће већим делом у оквиру дефинисаних граница грађевинског подручја насеља, а изградња путне мреже вршиће се претежно на трасама постојећих локалних, шумских и некатегорисаних путева. Биланс водених површина и влажних подручја је око 1,15 km².

Табела III-5: Приказ биланса намене простора по зонама санитарне заштите акумулације „Грлиште“ и на подручју Просторног плана у km²

Година	Намена простора			Укупно
	Пољопривредно	Шумско	Остало	
Зона I акумулације „Грлиште“ (1)				
2011.	0,19	0,04	1,18	1,41
2025.	0,19	0,05	1,17	
2025/2011	-	+0,01	-0,01	
Зона II акумулације „Грлиште“ (2)				
2011.	4,26	2,49	0,21	6,96
2025.	3,80	2,93	0,23	
2025/2011	-0,46	+0,44	+0,02	
Зона III акумулације „Грлиште“ (3)				
2011.	92,89	79,42	2,21	174,52
2025.	82,15	90,12	2,25	
2025/2011	-10,74	+10,7	+0,04	
Укупно слив акумулације „Грлиште“ (1+2+3)				
2011.	97,34	81,95	3,60	182,89
2025.	86,14	93,1	3,65	
2025/2011	-11,2	+11,15	+0,05	
Ван слива (4)				
2011.	120,85	91,99	4,47	217,31
2025.	108,31	104,33	4,67	
2025/2011	-12,54	+12,34	+0,2	
Укупно подручје Просторног плана (1+2+3+4)				
2011.	218,19	173,94	8,07	400,2
2025.	194,45	197,43	8,32	
2025/2011	-23,74	+23,49	+0,25	

Посматрано по зонама санитарне заштите акумулације, доћи ће до незнатних промена у намени у зони I акумулације (површине око 1,4 km²), где ће се остало земљиште смањити за 0,01 km², као и у зони II акумулације (површине око 7 km²), где ће се остало земљиште повећати за око 0,02 km². Најзначајније промене у намени ће бити у зони III акумулације (површине око 175 km²), где ће се пољопривредно земљиште смањити за око 11,2 km², намењено повећању шумских површина и осталог земљишта.

На подручју Просторног плана ван слива акумулације „Грлиште“ (површине око 217 km²) доћи ће до смањења пољопривредног земљишта за око 12,5 km² на рачун повећања шумских површина и осталог земљишта.

IV. ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

Правила уређења и грађења утврђена Просторним планом су обавезујућа за издавање локацијских услова у зони његове директне примене, за објекте у функцији водопривреде који се налазе у зонама I и II акумулације „Грлиште“. Правила која се односе на режиме заштите, уређења и коришћења у зонама санитарне заштите изворишта су обавезујућа за усклађивање донетих, односно за израду и доношење просторних планова јединица локалне самоуправе и урбанистичких планова на обухваћеним деловима

територија града/општина у границама слива акумулације „Грлиште“. Остала правила су усмеравајућа за израду просторних планова јединица локалне самоуправе и урбанистичких планова на преосталом делу подручја Просторног плана.

У зони II акумулације „Грлиште“ за грађевинска подручја насеља, до доношења предвиђених урбанистичких планова из главе V. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, одељак 2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, пододељак 2.1. СПРОВОЂЕЊЕ И РАЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА, УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И ПРОГРАМИМА овог просторног плана и за делове њихових заселака и диспергованих групација домаћинства, на основу планских решења и правила овог просторног плана могу се издати локацијски услови само за изградњу нових на темељима постојећих објеката.

Просторним планом назначена су:

– оријентациона грађевинска подручја насеља која обухватају изграђене грађевинске површине са окућницама, обрадивим земљиштем и шумом, погодне за потенцијално проширење насеља и изградњу објеката у функцији „алтернативне“ сеоске економије, комуналних објеката и садржаја у области спорта, рекреације и туризма;

– туристичка подручја и локације изван насеља која ће се користити за потребе туризма, и то: спортско-рекреативни пункт на акумулацији „Грлиште“ у зонама I и II акумулације; летњи спортско-рекреативни пункт на платоу Тупижнице у зони III акумулације; планирани аква-пункт (ван слива у подбранском делу).

Утврђују се правила заштите, уређења и изградње на подручју Просторног плана (у даљем тексту: Правила) за следеће целине:

- 1) зоне санитарне заштите слива акумулације „Грлиште“;
- 2) зоне заштите природних и културних добара;
- 3) централне делове насеља на сливу акумулације „Грлиште“, изузев за насеље Лесковац у зони II акумулације „Грлиште“, за које се Правила ближе утврђују одговарајућим урбанистичким планом, као и за друге делове агара/насеља/грађевинска подручја који нису обухваћени просторним целинама из тач. 1), 2) и 3) ове главе;
- 4) зоне туристичких насеља/пунктова у сливу акумулације „Грлиште“, изузев за планиране спортско-рекреативне пунктове на акумулацији „Грлиште“ у КО Лесковац и Грлиште (у зонама I и II акумулације) и летњи спортско-рекреативни пункт на платоу Тупижнице у КО Горња Бела Река (град Зајечар) и КО Кожел (општина Књажевац у зони III акумулације „Грлиште“) за које се Правила ближе утврђују одговарајућим урбанистичким планом;

5) зоне туристичких насеља/пунктова ван слива акумулације „Грлиште“, изузев за планирани подбрански аква-пункт, за који се Правила ближе утврђују одговарајућим урбанистичким планом.

Просторним планом подручја посебне намене слива акумулације „Бован“ ближе су утврђени режими зоне III заштите тог изворишта (који се делом примењује на обухваћеној целој КО Влашко Поље, ван подручја слива акумулације „Грлиште“).

Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода кроз Републику Србију ближе се утврђују правила изградње инфраструктурног система гасовода и пратећих објеката у његовој функцији, као и режими коришћења простора у појасевима заштите гасовода на деловима КО: Грлиште, Горња Бела Река, Лесковац, Леновац, Врбовац, Бачевица, Добро Поље и Добрујевац који су у обухвату Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода.

Просторним планом територије града Зајечара, Просторним планом општине Књажевац и Просторним планом општине Бољевац, ближе су утврђени:

- 1) зоне и појасеви с посебним режимима и правилима изградње и уређења простора, и то:
 - зоне заштите природних и НКД,
 - заштитни појасеви инфраструктурних система,
 - зоне и појасеви заштите од извора загађења животне средине,
 - започете и инициране зоне изградње,
 - зоне и локалитети за МСП;
- 2) правила изградње и уређења некатегорисане путне мреже;
- 3) правила уређења и грађења за објекте стамбене и пословне намене;

4) правила уређења и грађења за објекте привредне намене, који се примењују при издавању локацијских услова за изградњу нових на темељима постојећих објеката у грађевинским подручјима насеља у зони II акумулације „Грлиште”, до доношења предвиђених урбанистичких планова из главе V. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, одељак 2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, пододељак 2.1. СПРОВОЂЕЊЕ И РАЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА, УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И ПРОГРАМИМА овог просторног плана и за делове њихових заселака и диспергованих групација домаћинства, када су у складу са обавезујућим правилима која се односе на режиме заштите, уређења и коришћења у зонама санитарне заштите изворишта из овог просторног плана.

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ЗОНЕ СА ПОСЕБНИМ РЕЖИМОМ ЗАШТИТЕ

1.1. ЗОНЕ САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА ВОДОСНАБДЕВАЊА

Изградња и уређење зона заштите слива акумулације „Грлиште” утврђени су пропозицијама у глави III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 2. РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА овог просторног плана.

Заштита водног земљишта (у даљем тексту: ВЗ) спроводи се на начин који је дефинисан ППРС и Законом о водама. За нерегулисане водотоке се до завршетка картирања свих зона које се плаве великим водама вероватноће до 1% успоставља водно земљиште на појасу ширине 10 m дуж обала водотока. За ВЗ дуж водотока утврђују се следећа правила уређења и изградње простора:

1) забрањена је грађња сталних објеката и легализација постојећих објеката, осим хидротехничких објеката, али се може користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде (шуме, воћњаци, виногради) и спортско-рекреативне отворене површине;

2) не дозвољава се подужно вођење саобраћајних и инфраструктурних система; у случају да је неопходна изградња појединих деоница инфраструктурних система са подужним положајем трасе иста се условљава извођењем линијских одбрамбених система за заштиту од поплавних вода вероватноће 0,5%;

3) на преласку плавних зона објекти линијских и комуналних инфраструктурних система (саобраћајнице, објекти за пренос енергије, цевоводи) морају се висински издићи и диспозиционо тако решити да буду заштићени од поплавних вода вероватноће 0,5% (тзв. двестогодишња велика вода);

4) регулацију река у зони насеља, поред функционалних критеријума, треба примерити складном повезивању насеља са акваторијом, а дуж обала река се мора оставити слободан простор од најмање 7 m ширине.

1.2. ЗОНЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Изградња и уређење подручја природних добара планираних за заштиту третираће се у складу са одредбама из главе III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ, пододељак 3.6. ЗАШТИТА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ, тачка 3.6.2. Заштита природних вредности овог просторног плана.

Уређење НКД и њихове заштићене околине третираће се на начин који неће директно угрожавати зоне санитарне заштите акумулације или нарушавати квалитет водотока у сливу, у складу са одредбама из главе III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ, пододељак 3.6. ЗАШТИТА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ, тачка 3.6.3. Заштита непокретних културних добара овог просторног плана. Овим просторним планом су утврђене опште и посебне мере заштите, услови чувања и реконструкције НКД, као и презентације и интерпретације културног наслеђа у функцији

посебне намене простора. До утврђивања граница и зона са диференцираним режимима заштите, изградње и уређења простора, заштићеном околином утврђених и предвиђених за утврђивање НКД, која ужива исти статус заштите као добро, сматраће се целе катастарске парцеле на којима се то добро налази, а по потреби и све катастарске парцеле које се са њима граниче.

1.3. ОСНОВНА ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ И УРЕЂЕЊА НАСЕЉА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ И ПРИВРЕДНЕ НАМЕНЕ

Просторним планом се утврђују основна правила изградње и уређења простора, и то за:

1) централне делове насеља на подручју слива акумулације „Грлиште”, у којима ће приоритет имати обезбеђење санитарне заштите изворишта водоснабдевања, и то: (а) градњом комуналних објеката за елиминисање течних и чврстих отпадних материја у складу са успостављеним режимима заштите; (б) санитацијом ђубришта, базена за осоку, пољских клозета и сл.; (в) гашењем/конзервацијом локалних гробаља која се налазе у зони II акумулације „Грлиште”; (г) код санитације приоритет имају насеља и објекти домаћинства са окућницама у зони II акумулације „Грлиште”;

2) друге делове атара насеља, грађевинска подручја заселака и диспергованих групација домаћинства, у којима ће приоритет имати: реконструкција и изградња стамбених и економских објеката, под условом да испуњавају прописане санитарно-хигијенске и друге комуналне услове, као и да нису у супротности са успостављеним режимима заштите, при чему се, прпоручује коришћење темеља напуштених објеката и окућнице постојећих домаћинства; нове површине за становање и друге намене могу се формирати и ван постојећих грађевинских подручја насеља (која су изван зона I и II акумулације „Грлиште”) на основу решења просторних планова јединица локалне самоуправе и урбанистичких планова која су усклађена са планским решењима и режимима заштите утврђеним овим просторним планом, Просторним планом подручја посебне намене слива акумулације „Бован” и Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода кроз Републику Србију. Уређење и изградња насеља, комуналних (насељске улице, аутобуска стајалишта, гробаља и др.) и објеката друге намене ближе ће се дефинисати одговарајућим просторним планом јединица локалне самоуправе и одговарајућим урбанистичким планом или посебним програмом. До њиховог усклађивања или доношења, овим просторним планом утврђују се следећа правила:

– успоставља се појас регулације дуж јавних путева и улица са следећим ширинама: око 25 m за ДП I реда, око 20 m за ДП II реда, око 15 m за општински/локални пут, око 10 m за некатегорисани пут и сабирне улице, од 8 m за стамбене улице и од 6 m за остале насељске саобраћајнице;

– уређења појаса регулације улица и јавног пута у путном земљишту: (а) у изграђеном простору насеља уз коловоз се изводи аутобуско стајалиште најмање ширине 3 m, обострани тротоари најмање ширине од по 1.5 m, а само изузетно једнострано тротоар ширине најмање 2 m; (б) ван изграђеног простора насеља изводе се обостране банке ширине по 1,5 m с тврдом забором; (в) у којем се (пре упуштања у природне реципијенте каналетом, са унутрашње стране банке и сабирним колекторима), регулисано врши захватање и одвођење атмосферских вода, уз третман кроз: сепаратор нафтних деривата, уз евентуални пријем сливних вода из стамбеног дела дворишта;

– уређења постојећих грађевинских површина у насељима (грађевинске парцеле и катастарске парцеле или њихови делови са изграђеним објектима) којима се предвиђа: (а) адаптација/реконструкција постојећих кућа (и пратећих објеката у функцији домаћинства: вајати, млекаре, кошеви и др.) са окућницом као и коришћење темеља напуштених објеката за подизање нових; (б) изградња нових објеката у оквиру постојећег домаћинства у функцији туризма, и то „гостинске смештајне јединице” као савременог облика вајата (оптимално око 40 m² за две собе са по три лежача и заједничким купатилом и по могућности са засебним улазом) и „гостинске куће” (оптимално око 50–60 m² за објекат са две собе са по три лежача, дневним боравком и купатилом); (в) изградња у традиционалном архитектонском стилу и спратношћу П+ПК;

– фекалне воде домаћинства у насељима непосредно уз акумулацију, као и на подручју слива, те Просторног плана уопште, обезбеђују се водонепропусним сенгруппима одговарајућег

капацитета и одговарајућим третманом контролисаног пражњења и одношења у централно ППОВ; за отпадне воде економског дела домаћинства предвидети водонепропусне базене и јаме за превирање сточног отпада;

– формирање нових сеоских гробља је могуће искључиво ван зона I и II акумулације, односно ван зона заштићених и планираних за заштиту културних и природних добара и у складу са релевантним стандардима дефинисаним Законом о сахрањивању и гробљима („Службени гласник РС”, бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 – др. закон, 120/12 – УС и 84/13 – УС), (капацитет гробља одређује се за период од минимум 20 година);

– формирање сталних и привремених, санитарно обезбеђених сеоских депонија чврстог комуналног отпада на локацијама искључиво ван зона I и II акумулације, зона заштићених и планираних за заштиту културних и природних добара, зона развоја туризма, сталних и повремених водотока и локалних изворишта у складу са прописима релевантним за ову област; неопходно је обезбеђење периодичног пражњења (једном месечно) са транспортом ка депонији, односно трансфер станици регионалне комуналне депоније;

– складиштење течног горива (лож уље и сл.) и других нафтних деривата мора бити санитарно обезбеђено за случај неконтролисаног истицања или проливања;

– носиоци привредних и других активности које могу угрозити извориште, односно нарушити квалитет животне средине у целини, у обавези су да се, у складу са чланом 8. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09), обратe надлежном органу за послове заштите животне средине са захтевом о одређивању потребе израде Студије процене утицаја на животну средину; објекти пословне намене који су компатибилни са становањем и уколико немају негативног утицаја на животну средину могу се градити у зонама претежно стамбене и стамбено-пословне намене (ван зона I и II акумулације);

– објекти јавне намене могу да се граде у зонама са претежно стамбеном и стамбено-пословном наменом, као и на постојећим и планираним парцелама за јавне намене утврђеним одговарајућим урбанистичким планом, при чему се ови објекти морају пројектовати и градити тако да особама са инвалидитетом, деци и старим особама омогуће несметан приступ, кретање, боравак и рад;

– за изградњу нових објеката јавне и привредне намене обавезна је израда плана детаљне регулације, односно урбанистичког пројекта, који се у случају фазне изградње, раде за целину комплекса са јасно назначеним фазама изградње које се могу реализовати на начин да свака фаза може да функционише самостално и као део целине.

1.4. ОСНОВНА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ТУРИСТИЧКЕ НАМЕНЕ

1.4.1. Основна правила уређења и изградње туристичких простора

Правила уређења туристичких простора утврђују се: 1) као препоручујућа, за туристичке садржаје у оквиру насеља и концентрисане понуде у простору/туристичке инфраструктуре, за које је предвиђена разрада у одговарајућим урбанистичким плановима и урбанистичким пројектима; 2) непосредно, за остале мање туристичке садржаје дисперговане понуде у простору/туристичке инфраструктуре.

Плански документи на којима ће бити засновано уређење туристичких садржаја планираних дестинација у оквиру постојећих насеља, нових насељских туристичких локалитета и пунктова, концентрисане и дисперзне понуде у простору јесу:

– план детаљне регулације за: део грађевинског подручја насеља Лесковац у зони II акумулације „Грлиште”; и спортско-рекреативне пунктове на: (а) акумулацији „Грлиште” (у зони II акумулације), (б) платоу Тупижнице (у зони III акумулације); (в) подбрански аква-пункт;

– одредбе о уређењу и изградњи туристичких садржаја у оквиру плана детаљне регулације за туристичко насеље Грлиште; – шематски приказ уређења насеља и правила уређења и изградње просторног плана јединице локалне самоуправе – за смештајне капацитете у склопу сеоског домаћинства у сеоско-туристичким

насељима ван зона I и II акумулације „Грлиште”: (1) града Зајечара – Леновац, Горња Бела Река, Ласово, Заграђе и Мариновац; (2) општине Књажевац–Бучје и Кожељ или по потреби одговарајућим урбанистичким плановима (после 2017. године);

– услови уређења у оквиру овог просторног плана – за дисперзне нордијске ски-стазе на Тупижници, планинарске и излетничке стазе са пратећим објектима, полигоне посебних интереса, ловишта и друге садржаје дисперзне понуде у простору на подручју слива акумулације „Грлиште”, Тупижнице и осталих простора у оквиру града Зајечара и општина Књажевац и Болевац.

Усмеравајућа правила уређења туристичких садржаја у оквиру насеља и концентрисане понуде у простору/туристичке инфраструктуре за које је предвиђена разрада у одговарајућим урбанистичким плановима или урбанистичким пројектима садрже следеће одредбе:

– у плану детаљне регулације за туристичко насеље Грлиште – у изградњи супраструктуре треба примењивати претежно концентрисани концепт, ради остваривања енергетске ефикасности изградње и коришћења објеката, као и омогућавања већих рекреативних и зелених површина; бруто густина изграђености туристичког смештаја треба да се креће од 70 до 120 лежаја/ха; сразмерно броју лежаја треба предвидети одговарајуће капацитете јавних служби и сервиса (здравства, културе, администрације, спорта и рекреације, угоститељства, трговине, техничких сервиса, јавног саобраћаја, паркинга, гаража и др.); туристички смештај треба одвојити зеленилом или мирним пешачким зонама од буке главних саобраћајница, забавних и рекреативних садржаја; насеље ће бити опремљено прописним приступним путевима са двостраним прилазом, системима водовода, канализације (са уређајима за пречишћавање отпадних вода), електро-енергије и телекомуникација; дворишта нових и реконструисаних објеката треба уредити по узору на традиционалне етно-амбијенте и др.;

– за пунктове на акумулацији и планински пункт на Тупижници – (а) спортско-рекреативни пункт на обали акумулације „Грлиште” биће организован на следећи начин: у зони I акумулације и појасу зоне II акумулације ширине од 100 m – као уређена плажа са полигонима спортова на води, без икаквих смештајних, угоститељских и санитарних садржаја (сем тушева) и без употребе моторних возила и пловила (сем на електрични погон), уз уклањање свих постојећих објеката сем хидротехничких објеката у функцији акумулације; у даљем појасу ширине од 400 m зоне II акумулације – са отвореним спортским теренима у зеленилу, кампом за шаторе, концентрисаним угоститељским и санитарним садржајима, потребним техничким сервисом (у функцији одржавања плаже, водених полигона, кампа и спортских терена) и без употребе моторних возила (сем на електрични погон), уз ригорозан услов да се све отпадне воде и чврсти отпади елиминишу ван слива (отпадне воде фекалном канализацијом, а док се она не изгради – непропусним сенгруппима или цистернама са организованим пражњењем од стране комуналне организације у граду Зајечару); (б) подбрански аква-пункт биће организован као концентрисан комплекс спортова на води, са већим кампом (за камп-приколице и шаторе), угоститељским, забавним и сервисним садржајима (у приземним објектима етно-архитектуре), паркингом и др.; (в) планински пункт на Тупижници биће организован као концентрисан комплекс отворених спортских терена са паркингом, угоститељским и неопходним сервисним садржајима.

У зонама туристичке намене дозвољава се изградња туристичких нестационарних објеката клупског типа (за потребе рекреације и спорта, дружења и забаве туриста, спортиста и рекреативаца). Типови клупске намене могу бити: риболовни клуб са специјалитетима од рибе, једриличарски или марина клуб, етно клуб, бицикличарски клуб, деџи клуб, ловачки клуб са специјалитетима од дивљачи, спортски клубови и др. Правила уређења и грађења за овај тип туристичких објеката су: минимална површина парцеле је 40.0 a; објекат се поставља на ободу слободног зеленог простора; максимална бруто грађевинска површина (у даљем тексту: БРГП) износи до 300 m², а висина објекта до 7.0 m; приступ парцели се обезбеђује директним излазом на јавни пут, минималне ширине прилаза 5.0 m; паркирање се обезбеђује на сопственој грађевинској парцели. У зонама туристичке намене, препоручује се градња туристичких објеката уз поштовање принципа: интеграције еколошких и туристичке активности са комерцијалним пословањем; био-климатске архитектуре и еколошких

критеријума са малим степеном утицаја на средину; коришћења ОИЕ и напредних техника градње које користе сунце за грејање и ветар за климатизацију, као и локалне грађевинске материјале; усаглашености са пејзажом и др.

Услови уређења и изградње дисперзних туристичких садржаја (ван насеља и концентрисане понуде у простору) за које се не раде урбанистички планови и урбанистички пројекти утврђују се овим просторним планом:

– дисперзне нордијске ски-стазе на Тупижници постављаће се претежно на постојећим шумским и пољским путевима и стазама; дисперзне нордијске ски-стазе су ширине од најмање 3 m и максималног нагиба до 20%;

– излетничке и планинарске стазе за пешаке, коњанике и планинске бицикliste на Тупижници и другим просторима користиће првенствено постојеће шумске и пољске путеве и стазе, уз уређење нових деоница, без угрожавања терена и шуме, са маркацијом и пратећим објектима; на посебним теренима, где нису непосредно угрожени туристи, дивљач и природа, могу се организовати и стазе за ципове и крос-мотоцикле; излетничке и планинарске стазе за пешаке, коњанике и планинске бицикliste су минималног профила од 2 m, нагиба до 60%; стазе за ципове и крос-мотоцикле су профила од 4 m и нагиба до 60%;

– полигони посебних интереса организовале се као концентрисани пунктови са неопходним пратећим објектима, на одговарајућим локацијама приступачним преко излетничких и планинарских стаза; на полигонима посебних интереса (за параглајдинг, змајеве и др.) градиће се само мали приземни рустични објекти бивака и склоништа;

– риболовне стазе и ревири на акумулацији „Грлиште”, Грлишкој реци и осталим већим водотоцима подразумевају природно уређење делова обале са неопходним пратећим објектима, уз повезивање са одговарајућим излетничким и планинарским стазама, у складу са одговарајућим риболовним основама; риболовне стазе и ревири су профила од 2 m са приступима обали и малим приземним рустичним објектима склоништа;

– уређење ловишта обухвата организовање ловних резервата са хранилиштима и склоништима за дивљач, уређење ловних терена са ловачким објектима и др, у складу са одговарајућим ловним и шумским основама; објекти ловишта у функцији узгоја и заштите дивљачи, лова и мештаја ловаца биће рустични, од локалних материјала и уклопљени у природу.

Забрањује се изградња нових викенд кућа на подручју слива акумулације „Грлиште” и у зонама заштите других природних и непокретних културних добара на подручју Просторног плана. Задржавају се постојеће викенд куће ван зона I и II санитарне заштите акумулације које су изграђене и дозвољава се пренамена и доградња за стално становање на основу правила овог просторног плана (глава III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 2. Режији заштите, уређења и коришћења простора овог просторног плана).

V. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имајући у виду принципе и препоруке Европске уније у области политике вода¹⁹, које су усмерене ка обавези очувања и унапређења квалитета вода у сливовима акумулација, предложен је оквир примене Просторног плана као подручја на коме је поред развоја водопривредне инфраструктуре, неопходно обезбедити заштиту животне средине (посебно еколошки осетљивих станишта), природних вредности и културних вредности као и одрживи развој локалне заједнице (туризма и рекреације и других комплементарних еколошки прихватљивих делатности).

Интегрално управљање водним ресурсима, просторним развојем, уређењем и заштитом слива акумулације „Грлиште” у складу са планским решењима и правилима утврђеним Просторним планом, као и одредбама ППРС и ВОС, подразумева: обезбеђење трајне заштите и унапређења квалитета површинских и подземних вода за потребе одрживог, избалансираног и праведног коришћења водних ресурса; очување резервисаног простора за функционисање постојеће и даљи развој водопривредне инфраструктуре

и објеката; успостављање зона санитарне заштите акумулације и поштовање режима заштите, коришћења и уређења тих простора; утврђивање елемената за интегрално управљање и заштиту вода, на основу праведне и избалансиране политике усклађивања националних/регионалних интереса за коришћење водних ресурса с интересима локалних заједница; стварање услова за реализацију компензација локалном становништву кроз развој инфраструктуре, активности и функција јавног значаја као и стимулацију постојећих и развој нових делатности компатибилних са функцијама и заштитом изворишта; успостављање ефикасније контроле заштите, коришћења и изградње простора и др.

1.1. ПОДРШКЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.1.1. Подршка информационог, мониторинг и контролног система

Управљање заштитом, развојем и уређењем простора у складу са планским решењима и правилима утврђеним Просторним планом подразумева развој информационог и мониторинг система и унапређење контролних система у различитим областима, које ће у складу са законом обезбедити:

– за развој информационог и мониторинг система

1) Републичка дирекција за воде, Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе” (у даљем тексту: ЈВП „Србијаводе”, Водопривредни центар „Сава–Дунав” (у даљем тексту: ВПЦ „Сава–Дунав”), у сарадњи са ЈКП „Водовод”, Зајечар и осталим општинским/градским јавним комуналним предузећима за водовод и канализацију, изразом катастра загађивача вода; праћењем засипања акумулације; периодичним испитивањем абиотичких и биотичких карактеристика акумулације и низводног тока Грлишке реке и изразом економских анализа коришћења воде;

2) министарство надлежно за водопривреду, тј. Републичка дирекција за воде, у сарадњи са ЈВП „Србијаводе”, ВПЦ „Сава–Дунав” и ЈКП „Водовод”, Зајечар надлежним за одржавање и управљање акумулацијом „Грлиште”, успостављањем система мониторинга квалитета воде и система мониторинга управљања акумулацијом „Грлиште”, као и припремом за њено укључивање у Водопривредни информациони систем (ВИС) Србије; а у сарадњи са Републичким хидрометеоролошким заводом (у даљем тексту: РХМЗ) успостављањем мониторинга метеоролошких параметара у зони акумулације;

3) министарство надлежно за послове надзора и мониторинга водопривредних објеката континуалним оскултационим осматрањем и систематском контролом водазахватних објеката и бране Грлиште”;

4) министарство надлежно за пољопривреду и заштиту животне средине, у сарадњи са управама града Зајечара, те општинама Књажевац и Бољевац, изразом катастра загађивача пољопривредног земљишта и водотока за слив акумулације „Грлиште” и успостављањем мониторинга коришћења пољопривредног земљишта;

5) надлежна министарства, у сарадњи са Скупштином града Зајечара изразом катастра загађивача акумулације у зони I и зони II акумулације „Грлиште”, уклањањем нелегално изграђених објеката из зоне I акумулације и успостављањем мониторинга коришћења земљишта у складу са режимима утврђеним овим просторним планом;

6) Скупштина града Зајечара у сарадњи са Републичким геодетским заводом (у даљем тексту: РГЗ), иновирањем катастарског премера и ажурирањем података о објектима у зони I и зони II акумулације „Грлиште” и површинама земљишта по власницима и културама;

7) министарство надлежно за шумарство, тј. Управа за шуме у сарадњи са РГЗ успостављањем инвентара шума (у државном власништву и шуме сопственика), а у сарадњи са ЈП „Србијашуме” успостављањем информационог и мониторинг система о шумама;

8) Завод за заштиту природе Србије и Завод за заштиту споменика културе Ниш ажурирањем регистара природних и непокретних културних добара;

9) министарство надлежно за интегрално планирање развоја туризма, у сарадњи са управама града Зајечара, те општина Књажевац и Бољевац, формирањем информационог система о туризму и утицајима туризма на животну средину активностима,

19 Directive of the European Parliament and of the Council 2000/60/EC – Establishing Framework for Community Action in the Field of Water Policy.

садржајима и осталим елементима туристичке понуде на њиховим територијама (слив акумулације, природна добра планирана за заштиту и сл.);

– за унапређење контролних система

1) министарство надлежно за санитарну заштиту појачаним надзором над спровођењем мера санитарне заштите изворишта акумулације „Грлиште”;

2) министарства надлежна за водопривреду и заштиту животне средине (Републичка дирекција за воде), санитарну заштиту, у сарадњи са управама града Зајечара, те општина Књажевац и Бољевац, појачаним надзором над радом објеката и постројења за пречишћавање и дистрибуцију воде за пиће и објеката и постројења за прикупљање и пречишћавање отпадних комуналних и загађених атмосферских вода на подручју слива акумулације „Грлиште”;

3) управе града Зајечара, те општина Књажевац и Бољевац у сарадњи са министарством надлежним за пољопривреду и водопривреду, појачаним надзором над коришћењем, заштитом и уређењем пољопривредног земљишта, порибљавањем водотока и акумулације и рибарством, применом средстава за заштиту биља и других хемијских средстава и појачаним ветеринарско-санитарним надзором;

4) министарство надлежно за шумарство, тј. Управа за шуме појачаним надзором над газдовањем шумама и остваривањем водозаштитне функције шума;

5) министарства надлежна за животну средину и просторно планирање и управе града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац појачаним надзором над обављањем и контролом утицаја активности на простору акумулације (порибљавање, спортски риболов, акватуризам и сл.) и слива (саобраћај, пољопривреда, туризам и др.) на квалитет ресурса и животне средине;

6) Управа града Зајечара појачаним надзором и спречавањем нелегалне изградње у зонама I и II акумулације;

7) Градска управа града Зајечара појачаним надзором над стањем комуналних објеката, пружањем комуналних услуга и обављањем комуналних делатности, приоритетно прикупљања и одношења отпада из зона I и II акумулације „Грлиште”;

8) градска/општинске управе појачаним надзором и спречавањем нелегалне изградње простора резервисаног за развој туризма до његовог привођења планираној намени.

1.1.2. Препоруке за унапређење институционално-организационе подршке

Управљање заштитом, развојем и уређењем простора у складу са планским решењима и правилима утврђеним Просторним планом подразумева и низ институционално-организационих мера које би требало да предузму управе града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац и приватан сектор, у сарадњи са републичким ресорним органима, републичким и регионалним организацијама, невладиним организацијама и асоцијацијама грађана, и то:

1) организационо и кадровско јачање градских/општинских служби (а потенцијално и управа и/или организација на регионалном нивоу управљања) ради контроле коришћења, изградње и уређења простора, управљања заштитом животне средине и развоја партнерства с невладиним организацијама и другим субјектима заинтересованим за унапређење животне средине;

2) иницирање координираног управљања животном средином управа града/општина у сливном подручју акумулације „Грлиште” (као и ван слива, ако су корисници регионалног система водоснабдевања);

3) побољшање координације градских/општинских јавних предузећа (за комуналне делатности, урбанизам и катастар) у погледу обједињавања активности на побољшању инфраструктурне опремљености и комуналне уређености подручја;

4) развој и модернизација ветеринарске и саветодавне пољопривредне службе; уз обезбеђење стручног саветодавства и информативно-едукативне подршке за перманентно информисање и образовање пољопривредних произвођача у погледу заштите и уређења пољопривредног земљишта, примене средстава за заштиту биља и других хемијских средстава и других мера заштите вода и животне средине;

5) институционално организовање субјеката развоја туризма ради установљења и координације интегралног развоја туристичке

понуде подручја слива акумулације „Грлиште” (информатичко-маркетиншка подршка повезивању понуда језера и других мотива у окружењу – Тупижница, Парк природе и туристичка регија Стара планина, Ромулијана Гамзиград, Равна – Timacum Minus, Кучајске планине, Ртањ и клупско организовање туристичких активности спортско-рекреативне понуде у простору, модернизација и удруживање туристичких организација и др.);

6) формирање пољопривредно-туристичких задруга села које могу организовати и контролисати квалитет услужно-туристичких програма домаћинства удружених у сеоску кооперативу и др.

Управљање заштитом, развојем и уређењем подручја Просторног плана би требало да се заснива на координисаном деловању локалних самоуправа на подручју слива акумулације „Грлиште” и других корисника регионалног система водоснабдевања, путем јавног институционално-организационог аранжмана за имплементацију компензационих шема и програма (из јавних прихода града/општина корисника вода акумулације „Грлиште” и/или из дела економске цене пружања водопривредних услуга). Део послова за имплементацију приоритетних инвестиција од заједничког интереса за више јединица локалне самоуправе може се повести и Регионалној агенцији за развој Источне Србије (РАРИС).

1.2. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Кључни учесници у остваривању Просторног плана, у складу са својим надлежностима и делокругом рада су: републички ресорни органи, јавна предузећа и посебне организације; Скупштина града Зајечара и скупштине општина Књажевац и Бољевац, као и управе локалних самоуправа које су или ће бити корисници водопривредног система „Грлиште”.

Кључни учесници на републичком нивоу управљања су министарства са одговарајућим дирекцијама и управама надлежним за послове водопривреде, здравља, пољопривреде, шумарства, саобраћаја и изградње објеката, као и јавна предузећа надлежна за послове водопривреде, шумарства, електропривреде и путеве. У остваривању Просторног плана одговарајуће учешће имаће и министарства надлежна за послове заштите животне средине и просторног планирања, туризма и привреде; ЈКП „Водовод”, Зајечар надлежно за одржавање и управљање акумулацијом „Грлиште”, као и заводи надлежни за заштиту природе и споменика културе.

У остваривању Просторног плана одговарајуће учешће узеће и месне заједнице, градска/општинска јавна комунална предузећа, дирекције за урбанизам и грађевинско земљиште и друге дирекције и установе с подручја града Зајечара и општина Књажевац и Бољевац.

Поред наведених учесника неопходно је анимирати и организовати учешће других актера у остваривању овог просторног плана, у првом реду власнике непокретности, привредна предузећа, асоцијације произвођача, невладине организације и друге актере.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план ће се спроводити двојако:

1) индиректно (посредно):

– применом планских решења других просторних планова подручја посебне намене чији се обухват делом преклапа са подручјем овог просторног плана, и то: (а) Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Бован” (КО Влашко Поље у општини Књажевац); (б) Просторног плана подручја посебне намене трансационалног гасовода кроз Републику Србију на делу у обухвату овог просторног плана на подручју (делови КО: Грлиште, Горња Бела Река, Лесковац и Леновац, у граду Зајечару; као и КО Врбовац, Бачевица, Добро Поље и Добрујевац, у општини Бољевац);

– применом и разрадом планских решења овог просторног плана у просторним плановима јединица локалне самоуправе за територије града Зајечара и општина Књажевац и Бољевац;

– разрадом планских решења урбанистичким плановима и секторским плановима; и

2) директно (непосредно):

– издавањем информације о локацији и локацијских услова на основу планских решења и пропозиција овог просторног плана у

зони његове директне примене, за објекте у функцији водопривреде који се налазе у зонама I и II акумулације „Грлиште” (фаза I).

2.1. СПРОВОЂЕЊЕ И РАЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА, УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И ПРОГРАМИМА

Просторни план подручја посебне намене слива акумулације „Бован” усклађен је са овим просторним планом и спроводи се у границама обухвата тог планског документа који се односи на режим шире зоне санитарне заштите слива акумулације „Бован”. Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода кроз Републику Србију усклађен је са овим просторним планом и спроводи се у границама обухвата тог планског документа у делу који се односи на изградњу инфраструктурног гасовода и пратећих објеката у његовој функцији, као и формирање и успостављање режима коришћења појасева заштите гасовода.

Скупштине општина/града ускладиће у целости просторне планове јединица локалне самоуправе и урбанистичке планове на обухваћеном делу територије својих општина/града са планским концепцијама, решењима и пропозицијама овог просторног плана пре њиховог доношења, односно донете просторне и урбанистичке планове у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог ове уредбе. До усклађивања са овим просторним планом, просторни планови обухваћених јединица локалне самоуправе и урбанистички планови ван граница зона I и II акумулације „Грлиште” (фаза I) могу се спроводити у деловима који су усклађени са планским концепцијама, решењима и пропозицијама овог просторног плана.

На основу овог просторног плана скупштине града Зајечара и општине Књажевац донеће у периоду до 2017. године следеће урбанистичке планове:

- 1) План детаљне регулације за део грађевинског подручја насеља Лесковац у зони II акумулације „Грлиште”;
- 2) План детаљне регулације за туристичко насеље Грлиште;
- 3) План детаљне регулације за изградњу прибранске МХЕ (у КО Грлиште);
- 4) Планове детаљне регулације за планиране туристичке пунктове, и то за: спортско-рекреативни пункт на акумулацији „Грлиште” у оквиру КО Лесковац и КО Грлиште (у зонама I и II акумулације); летњи спортско-рекреативни пункт на платоу Тупијнице у оквиру КО Горња Бела Река (град Зајечар) и КО Кожељ (општина Књажевац у зони III акумулације); подбрански аквапункт на акумулацији „Грлиште” (ван зона санитарне заштите у КО Грлиште);
- 5) План детаљне регулације за планиране линијске и комуналне инфраструктурне системе у зони II акумулације „Грлиште” за које је потребно утврђивање јавног интереса;
- 6) План детаљне регулације за манастирску целину Грлиште са црквом Св. Петра и Павла (уз обавезну сарадњу са надлежним заводом за заштиту споменика културе).

До доношења планова генералне и детаљне регулације из претходног става, надлежан орган може да изда информацију о локацији и локацијских услова за реконструкцију или замену постојећих новим објектима на основу режима заштите, решења и правила овог просторног плана. На основу планских решења и пропозиција утврђених овим просторним планом, надлежан орган издаваће информацију о локацији и локацијске услове за изградњу нових на темељима постојећих објеката у зони II акумулације „Грлиште” (у складу са правилима за ову зону из главе III. ПЛАНСКА РЕШЕЊА, одељак 2. РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА овог просторног плана) за чије делове није предвиђена израда одговарајућих урбанистичких планова наведених у претходном ставу.

Грађевинска подручја насеља и локације туристичких пунктова дата су оријентационо на Рефералној карти I Просторног плана. У зони II акумулације „Грлиште”, грађевинска подручја насеља ближе ће бити утврђена одговарајућим урбанистичким плановима (на основу овог просторног плана), а у зони III просторним плановима јединица локалне самоуправе.

У периоду после 2017. године, надлежне скупштине града/општина донеће по потреби одговарајуће урбанистичке планове за централне делове сеоско-туристичких насеља за која су утврђени шематски прикази уређења у склопу просторних планова јединица

локалне самоуправе: 1) града Зајечара–Грлиште, Леновац, Горња Бела Река, Ласово, Мариновац и Заграђе; 2) општине Књажевац–Бучје и Кожељ, којима ће се по потреби, ближе дефинисати туристички комплекси у оквиру сеоско-туристичких насеља.

Надлежни органи управе града Зајечара, на основу овог просторног плана, односно донетог урбанистичког плана, донеће средњорочни и годишње програме уређења грађевинског земљишта за насеље Лесковац.

На основу Закона о заштити животне средине (чл. 35. и 36.), Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, у току имплементације Просторног плана препоручује се израда стратешких процена утицаја на животну средину за наведене урбанистичке планове, уз претходно прибављено мишљење надлежног органа за послове заштите животне средине.

2.2. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У СЕКТОРСКИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА

Спровођење и разраду планских концепција, решења и пропозиција утврђених Просторним планом у секторским плановима и програмима у складу са законом обезбеђују:

- 1) министарство надлежно за водопривреду, тј. Републичка дирекција за воде, у сарадњи са ЈВП „Србијаводе”, ВПЦ „Сава–Дунав” и ЈКП „Водовод”, Зајечар, надлежним за одржавање и управљање акумулацијом „Грлиште”; усклађивањем и спровођењем програма антиерозивне заштите слива акумулације и програма мониторинга квалитета воде у сливу акумулације „Грлиште”;
- 2) министарство надлежно за здравље које је издало решење о одређивању зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште” по захтеву органа локалних самоуправа града Зајечара, те општина Бољевац и Књажевац, а на основу Елабората о зонама санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште”;²⁰
- 3) скупштине обухваћених општина/града доношењем средњорочних и годишњих програма развоја водоводне и канализационе инфраструктуре; планова управљања отпадом; плана проглашења ерозивних подручја и оперативног плана заштите од поплава за воде II реда;
- 4) скупштине обухваћених општина/града, у сарадњи са министарством надлежним за пољопривреду и шумарство, асоцијацијама пољопривредних произвођача и власницима земљишта, доношењем интегралних програма уређења пољопривредног земљишта у зонама II и III акумулације „Грлиште”, програма ревитализације-пашњачког сточарења и програма развоја органске производње хране;
- 5) ЈП „Србијашуме” ревизијом основа газдовања шумама за газдинске јединице које су обухваћене овим просторним планом, а у сарадњи са власницима земљишта израдом програма газдовања шумама;
- 6) ЈП „Путеви Србије” надлежно за управљање државним путевима, у сарадњи са надлежним управама општина/града, усклађивањем средњорочних и годишњих програма изградње, рехабилитације и одржавања државних путева;
- 7) скупштине обухваћених општина/града, уз помоћ надлежног министарства, туристичких организација, различитих невладиних и других организација, доношењем програма одрживог развоја туризма;
- 8) управе обухваћених општина/града, у сарадњи с министарством надлежним за заштиту животне средине, усклађивањем и реализацијом локалних акционих програма заштите животне средине преко локалних Агенди 21 (тзв. ЛЕАП);
- 9) скупштине обухваћених општина/града доношењем и спровођењем локалних планова управљања отпадом и у сарадњи са другим локалним самоуправама, регионалних планова управљања отпадом;

²⁰ Упоредо са израдом овог просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене слива акумулације „Грлиште” на животну средину, Институт за архитектуру и урбанизам Србије урадио је Елаборат о зонама санитарне заштите акумулације „Грлиште” у складу са чланом 26. Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања. На основу Елабората и предлога комисије за утврђивање услова о одређивању и одржавању зона санитарне заштите, издато је решење којим се одређују зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања акумулације „Грлиште”, на основу члана 77. став 6. Закона о водама.

10) скупштине обухваћених општина/градава доношењем програма и плана мониторинга животне средине (ваздуха, буке, земљишта и др.) и програма праћења документације о стратешким проценама утицаја планова и проценама утицаја пројеката на животну средину.

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Полазећи од планских циљева и решења, приоритетне активности на имплементацији Просторног плана утврђују се за прву фазу имплементације до 2017. године, и обухватају:

1. Развој, уређење и заштиту водопривредног објекта „Грлиште” и регионалних водопривредних система

Планско решење 1:	Одрживо коришћење и заштита акумулације „Грлиште” и зајечарског водоводног супсистема
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Регулисање активности на добијању водне дозволе и управљању акумулацијом од стране ЈКП „Водовод” Зајечар, као предуслова одрживог коришћења и заштите; 2) Уградња лимниграфа за континуирано праћење дотока воде, нивоа воде у језеру, протока воде низводно од бране, водних биланса, обнова, замена и осавремењавање инструмената за праћење функционисања бране; као мере за безбедније управљање акумулацијом; 3) Израда управљачког модела за оптимизацију рада евакуационих органа на брани „Грлиште” у периоду великих вода, у циљу смањења поплавних таласа на деоници Белог Тимока у зони Зајечара; 4) Увођење мерно-информационог система са мерењем протока у најважнијих гранама систем и притисака у најважнијим чворовима, по критеријуму да се систем учини управљачки потпуно осматривим; увођење водомера свим потрошачима (елиминисање паушалне наплате потрошње); 5) Реконструкција водоводног супсистема Зајечара како би се губици свели на мање од 20%, уз замену свих деоница мреже које су од азбест-цементних цевовода; 6) Изградња прибранске МХЕ на испусти за минимални одрживи проток (са капацитетом 80-350 l/s) која не поставља никакве просторне захтеве, јер се реализује у водном земљишту; и 7) Почетак поступног подизања цене воде до нивоа који обезбеђује просту репродукцију, одржавање водовода и канализације и заштиту изворишта акумулације „Грлиште”.

2. Заштита животне средине и изворишта водоснабдевања

Планско решење 1:	Заштита животне средине и акумулације „Грлиште” од загађивања
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Успостављање прописаних режима и обележавања зона I и II акумулације „Грлиште” (прве фазе реализације); односно имајући у виду неизвесност друге фазе реализације акумулације, читав простор могућег проширења зоне потапања у фази 2 везано за КМУ од 215 m н.в се третира као зона II акумулације (фаза I); 2) Потпуно уређење зоне I акумулације уклањањем свих неlegalно саграђених садржаја; 3) Спровођење мера санитарне заштите акумулације; потпуна санитација насеља Лесковац, Горња Бела Река, Леновац, Ласово и Врбовац (редослед по ургентности) на нивоу домаћинства, у циљу спречавања отицања отпадних вода из домаћинства и штала према рекама и акумулацији; чишћења свих депонија и стварање организације за уредно одношење отпада; и 4) Заштита резервисаног простора за зоне I и II за другу фазу развоја акумулације „Грлиште” забраном изградње нових објеката и линијских инфраструктурних система, изузев изградње деонице транснационалног гасовода кроз Републику Србију за који се примењују посебне мере појачане изолације у односу на стандардне техничке перформансе гасовода како се не би угрозило квалитет воде на изворишту.
Планско решење 2:	Антиерозивна заштита слива акумулације „Грлиште”
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Санирање свих ерозионих жаришта I и II категорије на сливу Грлишке реке на падинама Тулижнице, Слемена и Велике Жежевце; 2) Завршетак свих планираних антиерозивних мера (посебно неrealизованих бујичних преграда на Неголици, Леновачкој, Баћевинској, Ласовачкој реци и Лупоглаву) ради заштите акумулације и уређења територије; 3) Антиерозивни радови на подручју слива акумулације „Грлиште”, који укупно обухватају око 24 km² биолошких радова (приоритетно пошумљавање од око 11 km² и мелиорација ливада и пашњака) и око 12.600 m³ грађевинских радова у бујичним водотоцима (у складу с техничком документацијом на нивоу идејног и главног пројекта); и 4) регулација мањих водотока у зонама очуваних екосистема по принципима „натуралне регулације”.

Планско решење 3:	Очување квалитета животне средине и управљање квалитетом воде у сливу изворишта и низводном делу тока Грлишке реке и Белог Тимока
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Израда плана заштите и управљања квалитетом вода у складу са овим Просторним планом; 2) Повећање минималног одрживог протока из акумулације „Грлиште” са 57 l/s на око 150 l/s (или око 10% од средњег вишегодишњег просека) како би се уклопило у критеријуме побољшања режима малих вода који се захтевају на деоницама река низводно од бране; 3) спречавање развоја процеса еутрофикације Грлишке акумулације, санитацијом насеља у сливу, посебно непосредно уз језеро, што се (имајући у виду смањење броја становника) може успешно решити изградом прописаних, вододрживих сенгрупа, који се контролисано празне и односе у централно ППОВ (ван слива); 4) Изградња система са биолошким пречишћавањем отпадних вода за мања насеља, фарме, прераде воћа и сличне делатности.

3. Коришћење и заштита пољопривредног и шумског земљишта и шума

Планско решење 1:	Унапређење стања пољопривредног земљишта
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Агроеколошка анализа обрадивог земљишта и дефинисање агротехничких услова газдовања земљиштем у зони II акумулације; 2) Предузимање антиерозивне заштите на основу интегралних програма уређења пољопривредног земљишта; 3) Санитарно безбедно складиштење, руковање и коришћење отпада из сточарске и ратарске производње и сеоских домаћинстава; 4) Развој традиционалне пољопривреде, конзервационих техника обраде земљишта и производних пракси ниског интензитета, уз контролисану употребу хемијских средстава, усклађену са еколошким захтевима подручја, очување и обнављање аутохтоних сорти и раса, узгој стоке на традиционални начин и производња локалних пољопривредних производа, типичних за ову област; и 5) Мелиорација ливада и пашњака на претежно брдско-планинском терену и њихово коришћење одређивањем одговарајућег броја грла на испаша.
Планско решење 2:	Промена намене коришћења пољопривредних површина усмерена ка продуктивнијем, потпунијем и рационалнијем коришћењу земљишта
Приоритетне активности:	Пошумљавање нископродуктивних пашњака и пољопривредних површина склонијих ерозији (најчешће на нагибима већим од 30%, ранкерима и смеђе киселим земљиштима).
Планско решење 3:	Повећање степена шумовитости и узгој дивљачи на обухваћеним ловиштима
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Пошумљавање земљишта слабијег производног потенцијала (у јавном и приватном власништву) према динамици утврђеној планом развоја шумског подручја и основама газдовања шумама и програмима газдовања шумама, уз претходну сагласност власника/корисника земљишта; 2) Повећање бројности и структуре популације ситне и пернате дивљачи (зец, фазан, полска јаребина), као и крупне дивљачи (срна, дивља свиња) у складу са бонитетом станишта, као и очување ретких и угрожених врста ловне дивљачи и остале фауне; и 3) Уређење ловишта и нових резервата за узгој дивљачи.

4. Побољшање путне инфраструктуре и доступности подручја

Планско решење 1:	Побољшање услова за безбедно и функционалније одвијање саобраћаја и повезивање садржаја туристичке понуде
Приоритетне активности:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Модернизација, реконструкција и доградња постојећих општинских путева ради обезбеђења заштите воде акумулације при акцидентним ситуацијама, као и при редовном коришћењу општинских путева у зони II акумулације; 2) Изградња општинског пута Грлиште – Горња Бела река – Леновац, највећим делом у коридорима постојећих некатегорисаних путева; 3) Даља модернизација, појачано одржавање, рехабилитација и реконструкција постојећих ДП II реда; 4) Побољшање јавног саобраћаја у функцији туризма и потреба локалног становништва и активности; и 5) Формирање бициклистичких и пешачких коридора на правцу Тулижница – језеро „Грлиште” и по ободу слива.

5. Унапређење услова развоја привредних делатности на подручју слива и окружењу

Планско решење 1:	Развој традиционалне пољопривреде и комплементарних делатности
Приоритетне активности:	<p>1) Развој пољопривреде, уз стварање услова за ефикаснију органску производњу, формирање (породичних) микропогона за прераду пољопривредних производа, пласман производа кроз интеграцију са туризмом, развој сточарства – повећањем просечне величине поседа и брендирањем сточног фонда и производа, заштиту биодиверзитета (укључујући и агробiodиверзитет) и др.;</p> <p>2) Израда и спровођење програма за примену метода органске/еколошке производње хране (воћа, поврћа, шумских плодова, млечних производа и др.), примена стандарда ЕУ, строго контролисаног/интегралног прихрањивања и заштите биља, адекватне исхране и неге стоке, антирозивне обраде земљишта и сл.; предузимање активности за добијање ознаке дефинисаног географског порекла;</p> <p>3) Унапређење постојећих и развој нових еколошких прихватљивих привредних делатности, њиховим равномернијим и селективним размештањем у складу с успостављеним режимима заштите изворишта и животне средине и тржишним условима;</p> <p>4) Развој водопривреде, туризма, шумарства и ловства на подручју слива као и постојећих успешних фирми, малих и средњих предузећа у окружењу подручја Просторног плана;</p> <p>5) Обезбеђење допунских или алтернативних извора прихода становништва пружањем туристичких услуга, ангажовањем на подизању, нези и планској експлоатацији шума, у ловству, контролисаном сакупљању и преради шумских плодова и лековитог биља; и</p> <p>6) Едукација становништва у области заштите вода, алтернативне сеоске економије и туристичке делатности.</p>
Планско решење 2:	Развој туристичке понуде и активирање туристичких потенцијала
Приоритетне активности:	<p>1) Израда и спровођење програма интегралног развоја туризма и рекреације за акумулацију „Грлиште“ и повезивање са понудом непосредног окружења (Старом планином и градом Зајечар).;</p> <p>2) Омогућавање коришћења за рекреацију активаторије језера и обалне линије (укључивши и целу ширину зоне I акумулације) што пружа знатно побољшање услова за развој туризма и спорта на води (без употребе мотора са унутрашњим сагоревањем);</p> <p>3) Санитарно уређење објеката у зони II и регулисање изградње викенд кућа и осталих туристичке насеља у зони III акумулације;</p> <p>4) Изградња спортско-рекреативног пункта на акумулацији „Грлиште“ у оквиру КО Лесковац и КО Грлиште (саобраћајни приступ до границе зоне II акумулације, са паркингом, купалиштем са плажом и уређеним риболовним стазама);</p> <p>5) Трасирање гребенског макадамског пута од језера преко Мариновца до платоа Тупижнице, за летње повезивање језера и насеља око језера, као и долине Тимока са Тупижницом;</p> <p>6) Изградња прве фазе летњег спортско-рекреативног пункта на платоу Тупижнице (паркинг, терени за мале спортове, основни угоститељски садржаји, основна мрежа излетничко-планинарских стаза);</p> <p>7) Адаптација и опремање прве фазе приватног смештаја у Грлишту, Горњој Белој Реци и Леновцу;</p> <p>8) Разрада и примена пилот пројекта руралне економије интегрисане са туризмом у Горњој Белој Реци;</p> <p>9) Организовање манифестације у Леновцу посвећене Хајдук Вељку; и</p> <p>10) Очување традиционалних пољопривредних газдинстава и руралне архитектуре, употреба традиционалних грађевинских материјала и стилова градње, очување културне баштине и традиционалног знања локалног становништва и промоција локалних производа у туризму, развој нове туристичке гране – геотуризма.</p>

6. Развој енергетских и комуналних система и објеката

Планско решење 1:	Побољшање водоснабдевања становништва у сливу акумулације
Приоритетне активности:	<p>1) Реконструкција и побољшање радних перформанси локалних водоводних система на сливу акумулације „Грлиште“; и</p> <p>2) Ревитализација и санитарно уређење изворишта локалних система водоснабдевања.</p>
Планско решење 2:	Прикупљање и санитарно безбедно одвођење отпадних вода
Приоритетне активности:	<p>1) Санитација постојећих и изградња нових водонепропусних сенгруппа за домаћинства у непосредној близини и у зони II акумулације, у циљу спречавања отицања отпадних вода из домаћинства и штала према рекама и акумулацији;</p> <p>2) Санитација постојећих и изградња нових водонепропусних базена и јама за осоку и чврсти стајски отпад у непосредној близини и у зони II акумулације у деловима насеља Лесковац, Леновац и Грлиште;</p> <p>3) Санитација постојећих и изградња нових санитарних сенгруппа за домаћинства и водонепропусних базена и јама за осоку и чврсти стајски отпад у зони III акумулације у насељима Горња Бела Река, Леновац, Ласово, Бачевица и Врбовац;</p> <p>4) Прикупљање и санитарно безбедно одвођење атмосферских вода с путева у зонама II и III акумулације.</p>

Планско решење 3:	Санитарно безбедно сакупљање, транспорт и депоновање комуналног отпада
Приоритетне активности:	<p>1) Уклањање свих дивљих депонија, санитација постојећих локалних сеоских сметлишта и формирање санитарно уређених сеоских одлагалишта комуналног отпада ван зоне II акумулације „Грлиште“ и простора са успостављеним режимима заштите; и</p> <p>2) Организовање комуналне службе за уредно одношење отпада ка градској/регионалној комуналној депонији.</p>
Планско решење 4:	Санитарно безбедно сахрањивање
Приоритетне активности:	<p>1) Обезбеђење комунално уређених локација за нова гробља ван зоне II акумулације; и</p> <p>2) Обезбеђење комунално уређене локације за сточно гробље ван зоне III (слива) акумулације. *</p>
Планско решење 5:	Енергетика и енергетска инфраструктура
Приоритетне активности:	<p>1) изградња ДВ 110 kV „Зајечар 2 – Бољевац“;</p> <p>2) реконструкција постојећих и изградња нових трафостаница 10/0,4 kV; и</p> <p>3) реконструкција постојећих и изградња нових ДВ10/0,4 kV.</p>
Планско решење 6:	Примена ОИЕ
Приоритетна активност:	Производња електричне енергије из МХЕ и коришћење других ОИЕ уколико није у супротности са режимима и мерама санитарне заштите акумулације „Грлиште“, заштитом природних вредности и непокретних културних добара.
Планско решење 7:	Проширење електронске комуникационе мреже и побољшање поштанског саобраћаја
Приоритетне активности:	<p>1) Побољшање постојећег стања електронске комуникационе мреже осавремењавањем приступних мрежа, као и замена постојећих аналогних и застарелих дигиталних комуникација (централа), односно паралелно увођење нових мултисервисних чворова у Леновцу, Бучју, Добром пољу и Оснићу;</p> <p>2) Изградњи нових комуникационих објеката у насељима: Врбовац, Бачевица, Ласово, Лесковац; Горња Бела Река, Заграђе, Мариновац и Влашко Поље;</p> <p>3) Изградњи оптичких каблова за насеља у којима се граде комуникације, као и за постојеће комуникације које немају оптичке каблове;</p> <p>4) Изградњи руралног радиотелефонског система (CDMA) за насеља за која се не граде комуникације и ређе насељене делове осталих насеља;</p> <p>5) Изградњи планираних базних станица мобилних оператера „Телеком Србије“ а.д. – МТС, VIP mobile d.o.o. и Telenor Group; и</p> <p>6) Отварање нових поштанских јединица и осавремењавање поштанских услуга као и увођење мобилних поштанских шалтера.</p>
Планско решење 8:	Побољшање електронске комуникационе мреже у функцији посебне намене акумулације „Грлиште“
Приоритетна активност:	Уградња лимниграфа за континуирано праћење дотока воде, нивоа воде у језеру, протока воде низводно од бране, осавремењавање инструмената за праћење функционисања бране.

7. Побољшање услуга јавних служби

Планско решење 1:	Повећање доступности и квалитета услуга јавних служби
Приоритетне активности:	<p>1) Реализација нових јавних садржаја у циљу подизања укупног животног стандарда у насељима са израженим централизмом;</p> <p>2) Развој нових интегрисаних услуга здравствене и социјалне помоћи старачким домаћинствима;</p> <p>3) Модернизација рада и пружања услуга месних канцеларија;</p> <p>4) Модернизација рада мобилних и стационарних служби ветеринарске заштите;</p> <p>5) Обезбеђење услова за квалитетан пријем ТВ, радио сигнала, сигнала мобилне телефоније и интернета у свим насељима; и</p> <p>6) Обезбеђење услова за редовно и квалитетно одржавање локалних путева и проширење обухвата превоза ђака.</p>

8. Заштита природних и културних добара

Планско решење 1:	Заштита, презентација и контролисано коришћење акумулације као стабилног водног екосистема и природних добара планираних за заштиту
Приоритетне активности:	<p>1) Контролисано коришћење акумулације и притока;</p> <p>2) Истраживање и израда студија заштите за просторе који су овим просторним планом резервисани за заштиту природних вредности; и</p> <p>3) Доношење акта о проглашењу Споменика природе „Тупижничка леденица“ на основу студије Завода за заштиту природе Србије и сходно Закону о заштити природе.</p>
Планско решење 2:	Заштита и презентација непокретних културних добара и њихове заштићене околине

Приоритетне активности:	1) Заштита свих непокретних културних добара са споменичким вредностима, независно од њиховог формалног статуса; 2) Очување, обнова и уређење традиционалних сеоских насеља и целина (села, заселака и издвојених склопова), народног градитељства и традиционалних облика привређивања у руралном пределу; и 3) Одрживо коришћење културног наслеђа за развој туризма.
-------------------------	---

9. Заштита од елементарних непогода и услови одбране

Планско решење 1:	Заштита низводног подручја и становништва од поплавног таласа при рушењу бране „Грлиште“
Приоритетна активност:	– Успостављање режима ограничене градње на делу постојећег грађевинског подручја насеља Грлиште које је у зони под утицајем поплавног таласа услед пробијања бране. – Смањење ризика од поплавног таласа у случају рушења бране оскулатционим осматрањем и систематском контролом водазахватних објеката и бране, изралом студије ризика са анализама могућих сеизмичких деформација терена и унапређењем инфраструктуре за обавештавање, узбуђивање и евакуацију становништва.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Ефикасност имплементације Просторног плана условљена је обезбеђењем координације предвиђених активности и различитих актера/учесника. Полази се од искустава земаља Европске уније да се успешна координација може обезбедити применом мултисекторског приступа – комбинације мера и инструмената различитих политика према тематским областима и проблемима који се планом решавају, као и успостављањем институционално-организационих аранжмана и партнерства на различитим релацијама (јавни – приватни сектор, јавне – независне институције/организације, ниво управљања – јавност и др.). Основне мере и инструменти различитих политика за имплементацију планских решења Просторног плана базирани су на постојећем систему управљања у Републици Србији, у одређеној мери се сугеришу мере и инструменти који ће, према очекивањима, бити дефинисани и примењивани током фазе приступања Европској унији. Мере и инструменти за имплементацију Просторног плана су отворени за усклађивање с променама система управљања и планирања у Републици Србији у току остваривања овог просторног плана.

За остваривање планских концепција, решења и пропозиција Просторног плана најзначајнија је примена следећих мера и инструмената секторских политика:

1) развоја регионалних водопривредних система и заштите животне средине, и то:

– обезбеђење финансијских средстава из републичког буџета, преко министарства надлежног за изградњу, за уклањање објеката који се налазе у зони I, као и оних објеката у зони II акумулације који угрожавају здравствену исправност воде на изворишту;

– обезбеђење финансијских средстава министарства надлежног за водопривреду, тј. Републичке дирекције за воде, ЈКП „Водовод“ Зајечар, скупштина града Зајечара и општина Књажевац и Бољевац и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава претприступних програма Европске уније, за реализацију радова на канализационој мрежи, ППОВ и санитацији објеката и насеља у зонама II и III акумулације „Грлиште“;

– усклађивање продајне цене воде и свих водопривредних услуга према начелу да се покрију сви трошкови просте репродукције система и трошкови заштите изворништа водоснабдевања, као и део трошкова проширене репродукције;

– удруживање средстава јавних прихода Републике Србије и управа града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац у области водопривреде и заштите животне средине за реализацију приоритетних активности утврђених овим просторним планом;

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежних министарстава и јавних прихода града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац у области заштите животне средине и природних добара с приватним сектором за реализацију планских решења и приоритетних активности утврђених овим просторним планом,

2) заштите и коришћења пољопривредног земљишта и одрживог развоја пољопривреде, и то:

– обезбеђење услова за повољну кредитну политику за инвестирање у: програме уређења пољопривредно-шумског земљишта;

програме ревитализације пашњачког сточарења; и програме развоја органске производње;

– обезбеђење пореске подршке диверзификовању сеоске привреде и интегралном управљању природним ресурсима, применом следећих мера: ороченом ослобађању од пореза, како за планирану изградњу туристичких објеката и других услужних делатности на селу, тако и за улагања у оснивање малих и микро предузећа за откуп и прераду локалних пољопривредних производа, откуп и примарну прераду шумских плодова, лековитог и ароматичног биља, ветеринарских станица, сервиса за пољопривредну механизацију и сл.; пореским стимулацијама за младе пољопривреднике који преузимају напуштена и старачка газдинства, као и за произвођаче који уводе методе органске производње, улажу у унапређење интегралне производње воћа, оснивају матични запат за пашњачко сточарење и сл.; смањењем пореза на пренос апсолутних права коришћења непокретности при куповини пољопривредног земљишта и напуштених стамбених и економских зграда у селима; смањењем/ослобађањем од пореза на закуп пољопривредног земљишта и др.;

– обезбеђење буџетске подршке Републике Србије увођењем директних субвенција и подстицаја за рурални развој, који се односе на: 1) одржавање и унапређење пољопривредне производње и пласмана; 2) обнову и развој сеоске инфраструктуре; 3) развој и промоцију руралних области, заштиту животне средине и сеоских предела; 4) развој и промоцију органске производње; приоритетно је коришћење средстава за следеће намене: пошумљавање терена угрожених ерозијом; подршка интегралним пројектима за успостављање пашних производних система у брдско-планинским областима; кошење брдско-планинских ливада за припрему сена; подршка интегралним пројектима руралног развоја; изградња и опремање центара за развој села и сл.; промовисање и заштита органских производа; промовисање и заштита локалних производа; доградња и адаптација објеката и набавка опреме на газдинствима за бављење агро, руралним и другим видовима туризма и др.,

3) заштите и коришћења шума, одрживог развоја шумарства и ловства, и то:

– удруживање средстава јавних предузећа и јавних прихода града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац, у области шумарства и водопривреде с приватним сектором, за финансирање: (а) унапређење стања постојећих шума и повећања степена шумовитости (ЈП „Србијашуме“ и сопственици шума на подручју Просторног плана); (б) пошумљавање и одржавање шума заштитног карактера у сливу акумулације „Грлиште“ (Министарство пољопривреде и заштите животне средине – Републичка дирекција за воде, ЈВП „Србијаводе“, градска/општинске управе и сопственици шума на подручју Просторног плана); (в) заштите и очувања природних добара и биодиверзитета (Управа за животну средину у саставу надлежног министарства, управљач заштићеног подручја, власници непокретности и невладине организације);

– актуелизација катастра непокретности, успостављање и иновирање инвентуре шума у државном власништву и шума сопственика;

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежног министарства и средстава корисника ловишта, за потребе улагања у заштиту, производњу и узгој дивљачи,

4) развоја инфраструктурних система и комуналних објеката, и то:

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежних министарстава, јавног предузећа надлежног за управљање државним путевима и јавних прихода градова и општина за државне и општинске путеве, за пројекте изградње и рехабилитације саобраћајне мреже;

– удруживање средстава јавних прихода града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава претприступних програма Европске уније, за развој локалне комуналне инфраструктуре;

– удруживање средстава јавних прихода града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава претприступних програма Европске уније и средстава Европске банке за обнову и развој (ЕБРД), Светске банке за инвестиционе програме и других кредитних и средстава из донација за санитарно безбедно депоновање комуналног отпада,

5) одрживог развоја туризма, и то:

– удруживање средстава која се издвајају из буџета Републике Србије преко надлежног министарства и јавних прихода града Зајечара, као и општина Књажевац и Бољевац у области туризма с приватним сектором;

– обезбеђење подршке стимулативних и дестимулативних мера пореске политике: ослобађање или смањење пореза на добит; ослобађање или смањење пореза на новозапослене; диференциране боравишне таксе и туристичке накнаде; пенали за изградњу неадекватних капацитета на туристичким локацијама; убрзана амортизација, концесије, ниже царине на увоз опреме и др.;

– развој модела уговорног повезивања/организовања, односно различити видови кластерског и дестинацијског удруживања (републичких, регионалних и локалних) туристичких субјеката, у креирању понуде туристичких простора; избор управљача и контрола ефикасности управљања одрживим развојем туризма, реализацијом програма развоја туризма и пројеката развоја туристичке инфраструктуре и супраструктуре, односно уређењем грађевинских подручја/локација туристичких дестинација.

Уговор о систему компензација (услова, обрачуна, модалитета и аранжмана) власницима земљишта и титуларима својине над земљиштем за настале штете, ускраћивање и умањење добити (у развоју пољопривреде и села, локалних инфраструктурних система, комуналних објеката, јавних служби, туризма и др.) због ограничења у развоју локалних заједница на подручју Просторног плана ради спровођења режима и мера заштите у зонама санитарне заштите републичког изворишта водоснабдевања, заједнички утврђују месне заједнице у сливу акумулације „Грлиште” са управама града Зајечара и општина Књажевац и Бољевац, ЈВП „Србијаводе”, ЈКП „Водовод” Зајечар и осталим јавним предузећима корисника водопривредног система „Грлиште”, уз стручну и организациону подршку надлежних министарстава, одговарајућих управа, агенција и/или фондова. Таквим уговором створили би се услови за реализацију одговарајућих компензација локалном становништву и предузетницима, развој инфраструктуре, активности и функција јавног значаја, као и за стимулацију постојећих и развој нових еколошки прихватљивих делатности компатибилних са функцијама и заштитом изворишта водоснабдевања.

5754

На основу члана 35. став 2. Закона о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 30/10) и члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14),
Влада доноси

ОДЛУКУ

о утврђивању висине накнаде за испитивање и за додатно испитивање сорте пољопривредног биља

1. Овом одлуком утврђује се висина накнаде коју плаћа подносилац захтева за испитивање сорте ради признавања сорте пољопривредног биља и за додатно испитивање сорте пољопривредног биља ради провере производне вредности сорте.

2. Висина накнаде из тачке 1. ове одлуке утврђује се по сорти културе, односно групи култура пољопривредног биља, за сваку годину испитивања (VCU-тест, DUS-тест и додатно испитивање), и то за:

1) испитивање производне и употребне вредности сорте (VCU-тест) за:

	Динара
(1) права жита	81.700
(2) кукуруз и остала просолика жита	90.900
(3) шећерну репу	108.900
(4) индустријско биље	90.900
(5) крмне културе	81.700
(6) кромпир	90.900

2) испитивање утврђивања различитости, униформности и стабилности сорте (DUS-тест) за:

	Динара
(1) културе које се испитују на територији Републике Србије	40.800
(2) културе које се испитују у иностранству	68.100
(3) откуп резултата испитивања из неке друге земље чланице Међународне уније за заштиту нових биљних сорти (UPOV-а) као и откуп резултата испитивања из Републике Србије	34.000

3) додатно испитивање производних вредности сорте за:

	Динара
(1) кукуруз	52.400
(2) шећерну репу	71.800
(3) сунцокрет	52.400

3. Висина накнаде из тачке 2. подтачка 2) редни број (1) ове одлуке увећава се за 8.000 динара када се ради о испитивању сорти повртарског биља.

4. Подносилац захтева износ накнаде из тач. 2. и 3. ове одлуке уплаћује на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема обавештења да ће сорта бити испитивана.

5. Даном почетка примене ове одлуке, престаје да важи Одлука о висини накнаде за испитивање и за додатно испитивање сорте пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 115/14).

6. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2016. године.

05 број 401-12321/2015-1

У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,

Александар Вучић, с.р.

5755

На основу члана 219. Царинског закона („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 111/12 и 29/15) и члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

ОДЛУКУ

о изменама Одлуке о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине

1. У Одлуци о одређивању робе на коју се не плаћају увозне дажбине („Службени гласник РС”, бр. 124/12, 106/13 и 143/14), тачка 4. брише се.

2. У тачки 6. ст. 1. и 3. речи: „тач. 2. и 4.” замењују се речима: „тачке 2.”.

3. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 483-12295/2015

У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,

Александар Вучић, с.р.

5756

На основу члана 15в став 4. Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 и 125/14),
Влада објављује

УСКЛАЂЕНЕ НАЈВИШЕ ИЗНОСЕ локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина

1. Највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних

возила и машина прописани Законом о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 и 125/14), усклађују се годишњим индексом потрошачких цена, који је објавио Републички завод за статистику, за период од 1. октобра 2014. године до 30. септембра 2015. године, тако да гласе:

усклађени износ
у динарима до

1) за теретна возила	
– за камионе до 2 t носивости	1.620
– за камионе од 2 t до 5 t носивости	2.170
– за камионе од 5 t до 12 t носивости	3.800
– за камионе преко 12 t носивости	5.420
2) за теретне и радне приколице (за путничке аутомобиле)	540
3) за путничка возила	
– до 1.150 cm ³	540
– преко 1.150 cm ³ до 1.300 cm ³	1.080
– преко 1.300 cm ³ до 1.600 cm ³	1.620
– преко 1.600 cm ³ до 2.000 cm ³	2.170
– преко 2.000 cm ³ до 3.000 cm ³	3.270
– преко 3.000 cm ³	5.420
4) за мотоцикле	
– до 125 cm ³	440
– преко 125 cm ³ до 250 cm ³	650
– преко 250 cm ³ до 500 cm ³	1.080
– преко 500 cm ³ до 1.200 cm ³	1.310
– преко 1.200 cm ³	1.620
5) за аутобусе и комби бусеве по регистрованом седишту	50
6) за прикључна возила: теретне приколице, полуприколице и специјалне теретне приколице за превоз одређених врта терета	
– 1 t носивости	440
– од 1 t до 5 t носивости	760
– од 5 t до 10 t носивости	1.030
– од 10 t до 12 t носивости	1.410
– носивости преко 12 t	2.170
7) за вучна возила (тегљаче)	
– чија је снага мотора до 66 киловата	1.620
– чија је снага мотора од 66–96 киловата	2.170
– чија је снага мотора од 96–132 киловата	2.720
– чија је снага мотора од 132–177 киловата	3.270
– чија је снага мотора преко 177 киловата	4.350
8) за радна возила, специјална адаптирана возила за превоз ре-квизита за путујуће забаве, радње и атестирана специјализована возила за превоз пчела	1.080

2. Усклађени највиши износи локалне комуналне таксе из тачке 1. примењују се од првог дана наредног месеца од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 434-11840/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5757

На основу члана 37. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14), члана 67а Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 – исправка, 83/05 – исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08, 104/09 и 99/14) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о постављењу вршиоца дужности помоћника директора Републичког секретаријата за јавне политике

I

Поставља се Дејан Ракетић за вршиоца дужности помоћника директора Републичког секретаријата за јавне политике – Сектор за планирање и координацију јавних политика, на шест месеци.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12341/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5758

На основу члана 33. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05 – исправка) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу вршиоца дужности директора Агенције за страна улагања и промоцију извоза

I

Разрешава се Ненад Бјелогрић дужности вршиоца дужности директора Агенције за страна улагања и промоцију извоза са 21. новембром 2015. године.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12413/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5759

На основу члана 33. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05 – исправка) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о именовану вршиоца дужности директора Агенције за страна улагања и промоцију извоза

I

Именује се Ненад Бјелогрић за вршиоца дужности директора Агенције за страна улагања и промоцију извоза од 22. новембра 2015. године, најдуже на шест месеци.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12416/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5760

На основу члана 37. став 1. Закона о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о разрешењу директора Туристичке организације Србије****I**

Разрешава се Гордана Пламенац дужности директора Туристичке организације Србије.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12325/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5761

На основу члана 37. став 1. Закона о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о именовану вршиоца дужности директора Туристичке организације Србије****I**

Именује се Марија Лабовић за вршиоца дужности директора Туристичке организације Србије.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12327/2015-1
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5762

На основу члана 34. став 2. Закона о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о разрешењу и именовану члана Управног одбора Туристичке организације Србије****I**

Разрешава се Драган Поповић дужности члана Управног одбора Туристичке организације Србије.

II

Именује се Александра Павићевић, дипл. економиста из Београда, за члана Управног одбора Туристичке организације Србије.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12427/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5763

На основу члана 58. став 1. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10 и 55/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о разрешењу вршиоца дужности директора Дома ученика средњих школа „Јелица Миловановић” у Београду****I**

Разрешава се Душко Бабић дужности вршиоца дужности директора Дома ученика средњих школа „Јелица Миловановић” у Београду.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12358/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5764

На основу члана 54. став 2. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10 и 55/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о именовану директора Дома ученика средњих школа „Јелица Миловановић” у Београду****I**

Именује се Душко Бабић за директора Дома ученика средњих школа „Јелица Миловановић” у Београду.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12359/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,
Александар Вучић, с.р.

5765

На основу члана 56. став 2. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10 и 55/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
 Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о престанку дужности директора Дома ученика средњих школа у Лесковцу**

I
 Новици Илићу престаје дужност директора Дома ученика средњих школа у Лесковцу, због истека мандата.

II
 Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12361/2015
 У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
 Председник,
Александар Вучић, с.р.

5766

На основу члана 54. став 2. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10 и 55/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
 Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о именовану директора Дома ученика средњих школа у Лесковцу**

I
 Именује се Иван Илић за директора Дома ученика средњих школа у Лесковцу.

II
 Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12363/2015
 У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
 Председник,
Александар Вучић, с.р.

5767

На основу члана 16. став 2. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05 – исправка), а у вези са чланом 56. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 – УС) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
 Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о разрешењу и именовану члана Управног одбора Агенције за реституцију**

I
 Разрешава се Милован Ивановић дужности члана Управног одбора Агенције за реституцију.

II

Именује се Драган Вујовић, економиста из Ужица, за члана Управног одбора Агенције за реституцију.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12405/2015
 У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
 Председник,
Александар Вучић, с.р.

5768

На основу члана 12. став 3. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 116/13 – аутентично тумачење и 44/14 – др. закон), члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14) и члана 14. став 2. Одлуке о усклађивању пословања Јавног предузећа за транспорт нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима са Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 66/13 и 94/13),
 Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о именовану члана Надзорног одбора Јавног предузећа „Транснафта”**

I
 Именује се Владимир Ћорић, дипл. правник из Београда, за члана Надзорног одбора Јавног предузећа „Транснафта”.

II
 Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12401/2015
 У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
 Председник,
Александар Вучић, с.р.

5769

На основу члана 44. став 1. Закона о рачуноводству („Службени гласник РС”, број 62/13), тачке 3. Одлуке о образовању Националне комисије за рачуноводство („Службени гласник РС”, бр. 65/06, 91/06, 99/06, 28/09 и 99/10) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
 Влада доноси

РЕШЕЊЕ**о разрешењу и именовану члана Националне комисије за рачуноводство**

I
 Разрешава се Марко Маринковић дужности члана Националне комисије за рачуноводство.

II
 Именује се Милован Филимоновић, државни секретар у Министарству финансија, за члана Националне комисије за рачуноводство.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12332/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5770

На основу члана 94. став 2. Закона о ревизији („Службени гласник РС”, број 62/13), тачке 3. Одлуке о оснивању Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије („Службени гласник РС”, број 93/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу и именовану члана Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије

I

Разрешава се Зоран Ћирић дужности члана Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије.

II

Именује се Жарко Милићевић, председник Комисије за хартије од вредности, за члана Одбора за јавни надзор над обављањем ревизије.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12330/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5771

На основу члана 11. став 2. Одлуке о оснивању Информационо-комуникационе установе „Академска мрежа Републике Србије – АМРЕС” („Службени гласник РС”, бр. 28/10, 35/12 и 46/13) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу и именовану члана Управног одбора Информационо-комуникационе установе „Академска мрежа Републике Србије – АМРЕС”

I

Разрешава се Душан Пајин дужности члана Управног одбора Информационо-комуникационе установе „Академска мрежа Републике Србије – АМРЕС”, из реда запослених, на лични захтев.

II

Именује се Немања Нинковић, мастер инжењер електротехнике, за члана Управног одбора Информационо-комуникационе установе „Академска мрежа Републике Србије – АМРЕС”, из реда запослених.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12195/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5772

На основу тачке 3. став 2. Одлуке о образовању Радне групе за координацију активности на примени модела развоја електронске управе Републике Естоније („Службени гласник РС”, број 17/15) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу и именовану руководиоца, заменика руководиоца и секретара Радне групе за координацију активности на примени модела развоја електронске управе Републике Естоније

I

Разрешавају се дужности у Радној групи за координацију активности на примени модела развоја електронске управе Републике Естоније:

1. Душан Стојановић, руководиоца,
2. Небојша Васиљевић, заменик руководиоца,
3. Вања Буквић, секретар.

II

У Радну групу за координацију активности на примени модела развоја електронске управе Републике Естоније именују се:

- 1) за руководиоца:
– Татјана Маћић, државни секретар у Министарству трговине, туризма и телекомуникација;
- 2) за заменика руководиоца:
– Дражен Маравић, државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе;
- 3) за секретара:
– Небојша Васиљевић, виши саветник у Министарству трговине, туризма и телекомуникација.

III

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12204/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5773

На основу члана 130. став 4. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 72/09 – др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 – др. закон и 93/14) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу члана Управног одбора Клиничког центра Србије

I

Разрешава се ас. др сци. мед. Марко Ерцеговац дужности члана Управног одбора Клиничког центра Србије, на лични захтев.

II
Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12418/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5774

На основу члана 130. став 4. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 72/09 – др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 – др. закон и 93/14) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу и именовану председника Управног одбора Института за кардиоваскуларне болести „Дедиње”

I
Разрешава се проф. др Слободан Славковић дужности председника Управног одбора Института за кардиоваскуларне болести „Дедиње”.

II
Именује се ас. др сци. мед. Марко Ерцеговац, Клиника за неурологију Клиничког центра Србије, за председника Управног одбора Института за кардиоваскуларне болести „Дедиње”.

III
Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12419/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5775

На основу члана 130. став 4. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 72/09 – др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 – др. закон и 93/14) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о разрешењу и именовану чланова Надзорног одбора Института за рехабилитацију

I
Разрешавају се дужности члана Надзорног одбора Института за рехабилитацију:

1. др Мојсије Анђић,
2. Игор Скулић.

II
У Надзорни одбор Института за рехабилитацију именују се за чланове:

- 1) др Драгана Недић, Институт за рехабилитацију,
- 2) Теа Коматина, Институт за рехабилитацију.

III
Овим решењем замењује се Решење о разрешењу и именовану чланова Надзорног одбора Института за рехабилитацију („Службени гласник РС”, број 89/15).

IV
Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-12420/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5776

На основу члана 79. ст. 1. и 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 – исправка, 83/05 – исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08, 104/09 и 99/14), а у вези са чланом 25. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14),
Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о престанку рада на положају помоћника министра привреде

I
Мр Јелени Поповић престаје рад на положају помоћника министра привреде – Сектор за инфраструктуру квалитета и безбедност производа на тржишту, због престанка радног односа писменим отказом – од 2. октобра 2015. године.

II
Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

24 број 119-10861/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5777

На основу члана 20. став 2. Закона о спољним пословима („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 126/07 – исправка и 41/09) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),
Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о постављењу генералног конзула Републике Србије у Шангају, Народна Република Кина

I
Поставља се Дејан Маринковић на дужност генералног конзула Републике Србије у Шангају, Народна Република Кина.

II
Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 119-12225/2015
У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада
Председник,
Александар Вучић, с.р.

5778

На основу члана 61. став 13. и члана 69. став 4. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14 и 68/15 – др. закон) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о употреби средстава текуће буџетске резерве

1. Из средстава утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, бр. 142/14 и 94/15) и Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве („Службени гласник РС”, број 48/15), са Раздела 26 – Министарство рударства и енергетике, Глава 26.2 – Управа за резерве енергената, Програм 2401 – Управљање робним резервама, функција 430 – Гориво и енергија, Програмска активност 0001 – Формирање и одржавање обавезних резерви нафте, апропријација економска класификација 421 – Стални трошкови, средства у укупном износу од 480.000 динара преносе се у текућу буџетску резерву, утврђену у оквиру Раздела 16 – Министарство финансија, Програм 2402 – Интервенцијска средства, функција 160 – Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, Програмска активност 0001 – Текућа буџетска

резерва, апропријација економска класификација 499 – Средства резерве и распоређују се Министарству рударства и енергетике – Управа за резерве енергената, ради обезбеђивања недостајућих средстава потребних за исплату плата, додатака и накнада запослених (зараде) и припадајућих социјалних доприноса на терет послодавца за месец октобар и новембар 2015. године.

2. Средства текуће буџетске резерве из тачке 1. овог решења распоређују се у оквиру Раздела 26 – Министарство рударства и енергетике, Глава 26.2 – Управа за резерве енергената, Програм 2401 – Управљање робним резервама, функција 430 – Гориво и енергија, Програмска активност 0001 – Формирање и одржавање обавезних резерви нафте, апропријација економска класификација, и то:

– 411 – Плате, додаци и накнаде запослених (зараде), у износу од 400.000 динара;

– 412 – Социјални доприноси на терет послодавца, у износу од 80.000 динара.

3. О реализацији овог решења стараће се Министарство финансија.

4. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 401-12408/2015

У Београду, 19. новембра 2015. године

Влада

Председник,

Александар Вучић, с.р.

МИНИСТАРСТВА

5779

На основу члана 31. ст. 2. и 3. Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13), а у вези са чланом 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14),

Министар рударства и енергетике доноси

РЕШЕЊЕ

1. Овлашћује се Машински факултет Универзитета у Београду из Београда, Краљице Марије 16, за обављање послова обуке енергетских менаџера и овлашћених енергетских саветника.

2. Машински факултет Универзитета у Београду ће обуку из тачке 1. обављати у складу са законом, Правилником о условима у погледу кадрова, опреме и простора организације која спроводи обуку за енергетске менаџере и овлашћене енергетске саветнике, Правилником о начину спровођења и садржини програма обуке за енергетског менаџера, трошковима похађања обуке, као и ближим условима, програму и начину полагања испита за енергетског менаџера („Службени гласник РС”, број 12/15), као и у складу са препорукама за начин рада и унутрашњу организацију организације за обуку које су прилог уз јавни позив за избор организације за обуку енергетских менаџера и овлашћених енергетских саветника.

3. Овлашћење за обављање послова обуке из тачке 1. траје четири године од дана доношења овог решења и може се обновити.

4. Ово решење се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 401-00-00204/2/2015-06

У Београду, 19. октобра 2015. године

Министар,

Александар Антић, с.р.

5780

На основу члана 16. став 8. Закона о транспорту опасног терета („Службени гласник РС”, број 88/10),

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доноси

ПРАВИЛНИК

о ближим условима за издавање и одузимање именована телу за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују услови за издавање и одузимање именована телу за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају (у даљем тексту: цистерна).

Члан 2.

Под појмом цистерна у овом правилнику сматрају се контејнер цистерна, преносива цистерна, демонтажна цистерна и трајно причвршћена цистерна, са својом опремом за руковање и конструктивном опремом, које се у складу са дефиницијама у Европском споразуму о међународном друмском транспорту опасног терета – ADR („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 14/13 и 2/14 – исправка – у даљем тексту: ADR), користе за транспорт опасног терета, а које не спадају у покретну опрему под притиском.

Члан 3.

На основу захтева за именовање који подноси тело које се пријављује за оцењивање усаглашености, Управа за транспорт

опасног терета (у даљем тексту: Управа) именује тело које испуњава услове, у складу са законом којим се уређује транспорт опасног терета.

Члан 4.

Услови за издавање именована телу за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају су:

1) да је привредно друштво, установа или друго правно лице регистровано у Републици Србији за обављање послова техничког испитивања и анализа, истраживања и експерименталног развоја у техничко-технолошким наукама;

2) да је акредитовано у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17020 за обим послова који је неопходан за оцењивање усаглашености цистерне или да поседује другу одговарајућу документацију којом може доказати оспособљеност за оцењивање усаглашености цистерне;

3) да има најмање три запослена лица са стеченим високим образовањем из области машинског инжењерства на једном од следећих нивоа:

(1) основне студије у трајању од најмање четири године;

(2) основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова;

(3) мастер академске студије, ако је лице завршило и основне студије на студијском програму из области машинског инжењерства;

(4) специјалистичке струковне студије, ако је лице завршило и основне струковне студије на студијском програму из области машинског инжењерства,

и који имају искуство од најмање пет година у обављању послова оцењивања усаглашености цистерне;

4) има најмање једног запоселог или по другом основу ангажованог лица са звањем европског инжењера за заваривање или међународног инжењера за заваривање;

5) има најмање два запослена или по другом основу ангажована лица са сертификатом из визуалне контроле, најмање „ниво 2“;

6) да поседује одговарајући простор и локацију на којима ће обављати оцењивање усаглашености цистерне;

7) да поседује техничку опрему и одговарајуће уређаје неопходне за обављање послова оцењивања усаглашености цистерне;

8) да поседује одговарајућу стручну литературу, прописе и базу података о цистернама, и

9) да поседује одговарајућу информатичку и електронску опрему за вођење евиденције о извршеним пословима оцењивања усаглашености цистерне и електронски пренос извештаја и разммену података са Управом.

Члан 5.

Ако престане да испуњава неки од услова из члана 4. овог правилника, именованом телу се одузима именоване за оцењивање усаглашености цистерне.

Члан 6.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-00014/2015-01
У Београду, 6. новембра 2015. године.

Министар,
проф. др Зорана Михајловић, с.р.

5781

На основу члана 48, став 2. Закона о транспорту опасног терета („Службени гласник РС”, број 88/10).

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доноси

ПРАВИЛНИК

о начину прегледа и обележавања посуде возила за транспорт одређеног опасног терета у друмском саобраћају

Члан 1.

Овим правилником прописује се начин прегледа и обележавања посуде возила за транспорт одређеног опасног терета у друмском саобраћају.

Члан 2.

Овај правилник не примењује се на посуду возила која спада у покретну опрему под притиском.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *преглед посуде* је поступак контролисања посуде возила који обухвата прво контролисање пре пуштања у експлоатацију, периодично контролисање, међуконтролисање или ванредно контролисање, а који се врши у складу са одредбама Поглавља 6.8 Европског споразума о међународном друмском транспорту опасног терета – ADR („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 14/13 и 2/14 – исправка – у даљем тексту: ADR);

2) *посуда возила* је једна или више трајно причвршћених цистерни за транспорт опасног терета у друмском саобраћају, без возила или возног постоља, која се састоји од једног или више тела цистерни, њихових делова и опреме, као и делова за спајање са возилом или возним постољем, у складу са Поглављем 6.8 ADR;

3) *идентификациона плочица* је плоча од нерђајућег метала причвршћена на посуду возила и у коју су утиснути или на сличан начин унесени неопходни подаци о посуду возила, у складу са одредбом 6.8.2.5.1 ADR;

4) *овлашћено стручно лице* је лице које Управа за транспорт опасног терета овлашћује да испитује и означава жигом цистерну за транспорт опасног терета у складу са законом којим се уређује област транспорта опасног терета и које испуњава услове у складу са прописом којим се уређују услови у погледу стручне оспособљености које мора да испуњава овлашћено стручно лице које испитује посуду под притиском или цистерну за транспорт опасног терета;

5) *именовано тело* је привредно друштво, установа или друго правно лице које Управа за транспорт опасног терета именује за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају у складу са законом којим се уређује област транспорта опасног терета и које испуњава услове у складу са прописом којим се уређују ближи услови за издавање и одузимање именована за оцењивање усаглашености цистерне за транспорт опасног терета у друмском саобраћају.

Члан 4.

Преглед и обележавање посуде возила обавља овлашћено стручно лице према захтевима предвиђеним у Поглављу 6.8 ADR, тако што:

1) врши неопходна контролисања и испитивања у зависности од врсте испитивања и стања посуде возила, у складу са стандардом SRPS EN 12972;

2) утврђује саобразност цистерне са достављеном документацијом из члана 6. овог правилника;

3) врши преглед опреме за руковање и конструктивне опреме у складу са одредбама 6.8.2.2 и 6.8.2.4.1 ADR и захтевима из стандарда који су наведени у табели 6.8.2.6.1 ADR;

4) поставља свој жиг на за то предвиђено место на идентификационој плочици.

Прегледи се обављају на локацији коју обезбеђује именовано тело, у складу са акредитацијом.

Прегледи се могу вршити и на локацији власника возила, уколико за то постоје услови који се односе на захтеве безбедности из стандарда SRPS EN 12972 за посуду возила.

Члан 5.

Пре прегледа, посуда возила се чисти тако да у њој не буде остатака материје која је претходно превожена у цистерни.

Члан 6.

Преглед посуде возила за транспорт опасног терета врши се на основу писаног захтева власника возила, његовог овлашћеног представника или корисника возила (у даљем тексту: власник).

Уз захтев за преглед посуде возила, власник доставља документацију за посуду, која садржи:

1) техничку документацију произвођача посуде возила;

2) документацију о редовном периодичном и/или ванредном испитивању посуде возила у претходном периоду;

3) последњи извештај о контролисању посуде возила, ако се не врши прво контролисање посуде возила;

4) техничку документацију о поправкама на посуди возила, ако су извршене;

5) техничку документацију о конструктивним преправкама на посуди возила, ако су извршене; и

б) идентификациону ознаку шасије возила на којој се налази посуда возила.

За прво контролисање посуде возила, поред документације из става 2. овог члана, доставља се документација о одобрењу типа са свим релевантним подацима у складу са тачком 5.2.2.1 стандарда SRPS EN 12972.

За периодично контролисање односно међуконтролисање посуде возила, поред документације из става 2. овог члана, доставља се претходни извештај именованог тела о контролисању.

За ванредно контролисање посуде возила, до кога је дошло због поправке или преправке на посуди возила, доставља се документација из става 3. овог члана и комплетна документација о преправци односно поправци.

Члан 7.

О прегледу посуде возила овлашћено стручно лице сачињава извештај о контролисању посуде возила (у даљем тексту: извештај), који издаје именовано тело.

На основу позитивног извештаја из става 1. овог члана, овлашћено стручно лице на идентификационој плочици својим жигом потврђује да посуда испуњава захтеве из Поглавља 6.8 ADR и захтеваног стандарда.

У случају негативног резултата, овлашћено стручно лице сачињава извештај и доставља га Управи.

Власник возила чува извештај из става 1. овог члана.

Именовано тело код којег се врши контролисање води евиденцију издатих извештаја за посуду и чува их у досијеу о посуди возила, укључујући и фото-документацију, у складу са прописом којим се уређује начин спровођења оцењивања усаглашености.

Члан 8.

Ако је идентификациона плочица оштећена, неодговарајућег изгледа, нечитљива, потпуно попуњена и сл., поставља се нова идентификациона плочица на коју се преносе потребни подаци са постојеће, осим датума периодичних контролисања, које утискивањем жига потврђује овлашћено стручно лице које је вршило последње периодично контролисање.

Подаци унесени на нову идентификациону плочицу потврђују се, после последњег периодичног контролисања посуде возила, утискивањем жига који мора бити у складу са прописом којим се утврђује облик жига за означавање испитане посуде возила за транспорт опасног терета.

Власник возила цистерне чува стару идентификациону плочицу.

Ако је идентификациона плочица изгубљена, замењује се одговарајућом новом идентификационом плочицом коју обезбеђује произвођач посуде.

У идентификациону плочицу уносе се подаци на основу техничке документације и досијеа посуде возила цистерне чију веродостојност утискивањем жига потврђује овлашћено стручно лице које је вршило последње периодично контролисање.

У случају да је произвођач престао са радом, подаци за плочицу обезбеђују се у складу са одредбама 1.8.7.1.6 и 1.8.7.1.5 ADR.

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-00013/2015-01
У Београду, 6. новембра 2015. године

Министар,
проф. др **Зорана Михајловић**, с.р.

5782

На основу члана 32. став 10. Закона о оружју и муницији („Службени гласник РС”, број 20/15),
Министар унутрашњих послова доноси

ПРАВИЛНИК

о поступку давања оружја на послугу

Члан 1.

Овим правилником прописује се изглед пријаве и поступак давања оружја на послугу.

Давање на послугу ловачког оружја

Члан 2.

Власник регистрованог ловачког оружја (у даљем тексту: послугодавац), у току лова може дати другом ловцу своје регистровано ловачко оружје на послугу, уколико ловац који узима оружје на послугу (у даљем тексту: послугопримац), поседује оружњи лист за ту врсту оружја.

Послугодавац или његов овлашћени представник мора бити присутан за време трајања послуге.

Послугопримац мора за све време трајања послуге код себе имати оружњи лист за своје регистровано ловачко оружје исте врсте.

Регистровано ловачко оружје може се дати на послугу без присуства послугодавца за време трајања послуге, уз претходну пријаву надлежном органу.

Приликом пријаве послуге код надлежног органа морају бити присутни послугодавац и послугопримац.

Пријава о давању на послугу ловачког оружја (Образац 1), одштампана је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Послуга оружја стрелачких организација и правних лица и предузетника који се баве обуком у руковању ватреним оружјем

Члан 3.

Стрелачке организације и правна лица и предузетници која се баве обуком у руковању ватреним оружјем могу своје регистровано оружје давати на послугу корисницима њихових услуга.

Послугодавац, односно, овлашћени представник правног лица или предузетника послугодавца, мора бити присутан за време трајања послуге.

Стрелачке организације могу своје регистровано оружје дати на послугу кориснику својих услуга за потребе такмичења, без присуства послугодавца, односно његовог овлашћеног представника за време трајања послуге, уз претходну пријаву надлежном органу.

Приликом пријаве послуге код надлежног органа морају бити присутни послугодавац и послугопримац.

Пријава о давању на послугу оружја стрелачких организација (Образац 2), одштампана је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Када стрелачка организација даје оружје на послугу другој стрелачкој организацији, уговор о послуги мора садржати елементе које садржи Пријава из става 5. овог члана.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује 5. марта 2016. године.

Број 01-10811/15-3
У Београду, 16. новембра 2015. године

Министар,
др **Небојша Стефановић**, с.р.

ОБРАЗАЦ 1

Република Србија
Министарство унутрашњих послова
Полицијска управа
Полицијска станица
Број
датум

ПРИЈАВА О ДАВАЊУ НА ПОСЛУГУ ЛОВАЧКОГ ОРУЖЈА

1. Подаци о власнику регистрованог ловачког оружја (послугодавац):

_____ (име и презиме односно назив правног лица или предузетника)

_____ (адреса пребивалишта односно седишта и ЈМБГ односно МБ)

_____ (број личне карте или другог идентификационог документа)

2. Подаци о лицу коме се даје ловачко оружје на послугу (послугопримац):

_____ (име и презиме односно назив правног лица или предузетника)

_____ (адреса пребивалишта односно седишта и ЈМБГ односно МБ)

_____ (број личне карте или другог идентификационог документа)

3. Подаци о ловачком оружју које се даје на послугу:

_____ (број оружног листа, орган издавања, врста, марка, калибар, фабрички број)

Ловиште где ће се користити оружје: _____

Датум и време за које важи пријава: _____

послугодавац

послугопримац

(м.п.)

_____ Потпис овлашћеног лица

ОБРАЗАЦ 2

Република Србија
Министарство унутрашњих послова
Полицијска управа
Полицијска станица
Број
датум

ПРИЈАВА О ДАВАЊУ НА ПОСЛУГУ ОРУЖЈА СТРЕЉАЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

1. Подаци о власнику регистрованог оружја (послугодавац):

(назив стрељачке организације)

(седишта и МБ)

(број личне карте или другог идентификационог документа овлашћеног лица)

2. Подаци о лицу коме се даје оружје на послугу (послугопримац):

(име и презиме односно назив правног лица или предузетника)

(адреса пребивалишта односно седишта и ЈМБГ односно МБ)

(број личне карте или другог идентификационог документа)

3. Подаци о оружју које се даје на послугу:

(број оружног листа, орган издавања, врста, марка, калибар, фабрички број)

Датум и време за које важи пријава: _____

послугодавац

послугопримац

(м.п.)

Потпис овлашћеног лица

5783

На основу члана 268. ст. 13. и 16. и члана 269. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС и 55/14),

Министар унутрашњих послова доноси

ПРАВИЛНИК

о изменама Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила

Члан 1.

У Правилнику о регистрацији моторних и прикључних возила („Службени гласник РС”, бр. 69/10, 101/10, 53/11, 22/12, 121/12, 42/14, 108/14 и 65/15), цртежи 32 и 33 који су одштампани уз тај правилник и чине његов саставни део, замењују се новим цртежима 32 и 33 који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Прилог 1. – Списак ознака регистарских подручја, који је одштампан уз Правилник о измени Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила („Службени гласник РС”, број 53/11) и чини његов саставни део, замењује се новим Прилогом 1. – Списак ознака регистарских подручја, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу тридесетог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 01-7050/14-8
У Београду, 16. новембра 2015. године

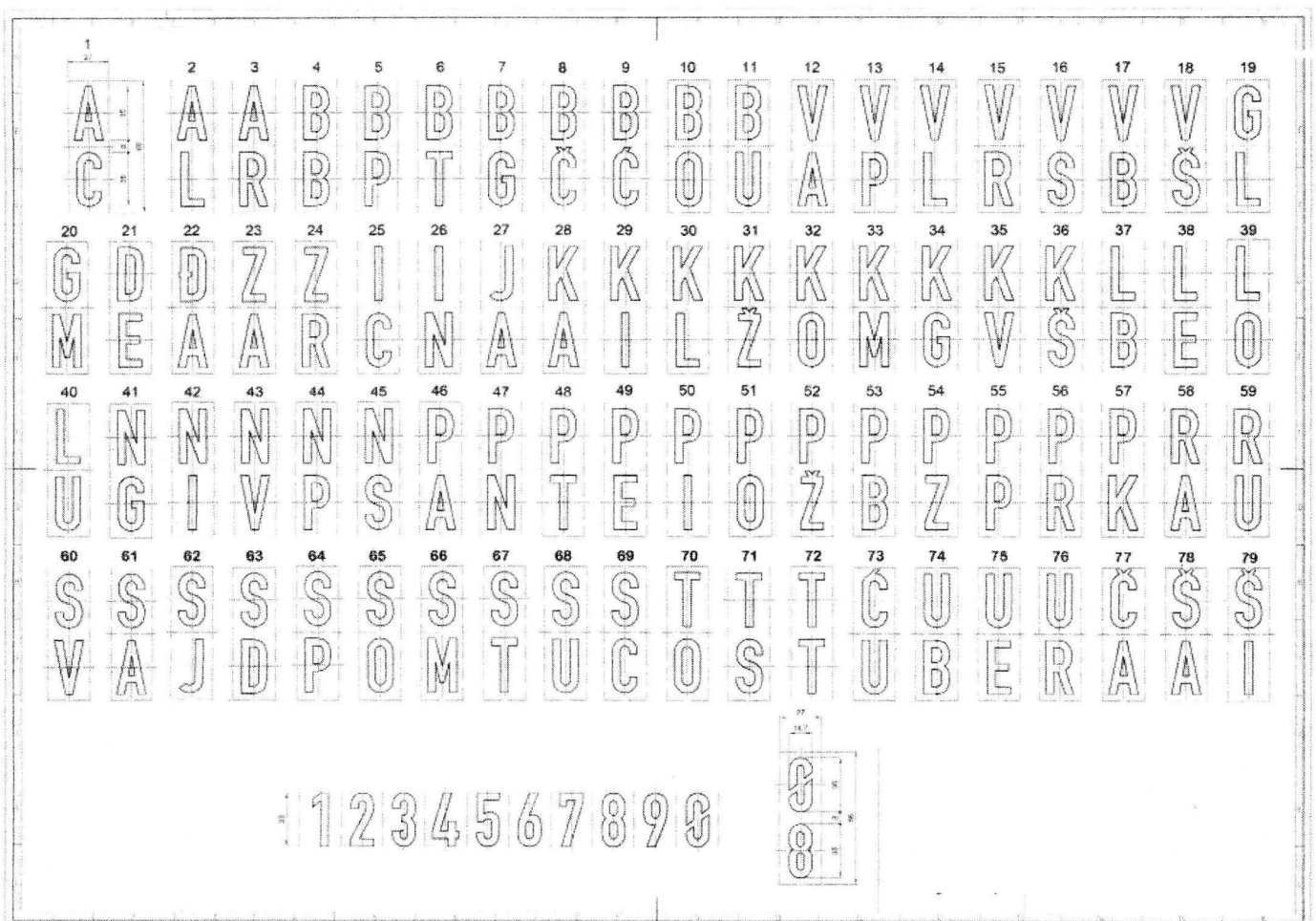
Министар,
др **Небојша Стефановић**, с.р.

Цртеж 32

АД	ВЛ	ЈА	ЛУ	ПБ	СМ	ША
АЦ	ВС	КА	НВ	ПА	СТ	ШИ
АР	ВР	КМ	НГ	ПЗ	СУ	
ББ	ВБ	КО	НИ	ПР	СЦ	
БН	ВШ	КГ	НО	ПК	ТО	
БТ	ГЛ	КВ	НС	РА	ТС	
БГ	ГМ	КИ	ПА	РУ	ТУ	
БЧ	ДЕ	КЈ	ПЕ	СВ	ЋУ	
БО	БА	КМ	ПН	СА	УБ	
БЋ	ЗА	КШ	ПТ	СД	УЕ	
БУ	ЗР	ЛБ	ПИ	СЈ	УР	
ВА	ИН	ЛЕ	ПО	СИ	ЧА	
ВП	ИЦ	ЛО	ПМ	СО		

Цртеж 33

Прилог 1.

СПИСАК ОЗНАКА РЕГИСТАРСКИХ ПОДРУЧЈА

На територији Републике Србије утврђују се следећа регистарска подручја:

- 1) регистарско подручје Александровац (АЦ-АС), које обухвата територију општине Александровац;
- 2) регистарско подручје Алексинац (АЛ-АЛ), које обухвата територију општине Алексинац;
- 3) регистарско подручје Аранђеловац (АР-АР), које обухвата територију општине Аранђеловац;
- 4) регистарско подручје Бајина Башта (ББ-ВВ), које обухвата територију општине Бајина Башта;
- 5) регистарско подручје Бачка Паланка (БП-ВР), које обухвата територију општине Бачка Паланка;
- 6) регистарско подручје Бачка Топола (БТ-ВТ), које обухвата територију општине Бачка Топола;
- 7) регистарско подручје Београд (БГ-ВГ), које обухвата територију градских општина: Барајево, Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Лазаревац, Младеновац, Нови Београд, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица;
- 8) регистарско подручје Бечеј (БЧ-ВЃ), које обухвата територију општине Бечеј;
- 9) регистарско подручје Богатић (БЂ-ВЃ), које обухвата територију општине Богатић;
- 10) регистарско подручје Бор (БО-ВО), које обухвата територију општина: Бор и Мајданпек;
- 11) регистарско подручје Бујановац (БУ-ВУ), које обухвата територију општине Бујановац;
- 12) регистарско подручје Ваљево (ВА-ВА), које обухвата територију општина: Лајковац, Љиг, Мионица, Осечина и града Ваљева;
- 13) регистарско подручје Велика Плана (ВП-ВР), које обухвата територију општине Велика Плана;
- 14) регистарско подручје Власотинце (ВЛ-ВЛ), које обухвата територију општине Власотинце;
- 15) регистарско подручје Врање (ВР-ВР), које обухвата територију општина: Босилеград, Владичин Хан, Прешево, Трговиште и града Врања;
- 16) регистарско подручје Врбас (ВБ-ВБ), које обухвата територију општине Врбас;
- 17) регистарско подручје Врњачка Бања (ВБ-ВБ), које обухвата територију општине Врњачка Бања;
- 18) регистарско подручје Вршац (ВШ-ВЃ), које обухвата територију општина: Вршац, Бела Црква и Пландиште;
- 19) регистарско подручје Ђилиане (ЂЛ-ЂЛ), које обухвата територију општина: Ђилиане, Витина, Косовска Каменица и Ново Брдо;
- 20) регистарско подручје Горњи Милановац (ГМ-ГМ), које обухвата територију општине Горњи Милановац;
- 21) регистарско подручје Деспотовац (ДЕ-ДЕ), које обухвата територију општине Деспотовац;
- 22) регистарско подручје Ђаковица (ЂА-ЂА), које обухвата територију општина: Дечани и Ђаковица;
- 23) регистарско подручје Зајечар (ЗА-ЗА), које обухвата територију општина: Бољевац, Сокобања и града Зајечара;
- 24) регистарско подручје Зрењанин (ЗР-ЗР), које обухвата територију општина: Житиште, Нова Црња, Нови Бечеј, Сечањ и града Зрењанина;
- 25) регистарско подручје Ивањица (ИЦ-ИЦ), које обухвата територију општине Ивањица;
- 26) регистарско подручје Инђија (ИН-ИН), које обухвата територију општине Инђија;
- 27) регистарско подручје Јагодина (ЈА-ЈА), које обухвата територију општине Рековац и града Јагодине;
- 28) регистарско подручје Кањижа (КА-КА), које обухвата територију општине Кањижа;
- 29) регистарско подручје Кикинда (КИ-КИ), које обухвата територију општина: Кикинда, Нови Кнежевац и Чока;
- 30) регистарско подручје Кладово (КЛ-КЛ), које обухвата територију општине Кладово;

31) регистарско подручје Књажевац (КЖ-КЏ), које обухвата територију општине Књажевац;

32) регистарско подручје Ковин (КО-КО), које обухвата територију општине Ковин;

33) регистарско подручје Косовска Митровица (КМ-КМ), које обухвата територију општина: Вучитри, Звечан, Зубин Поток, Лепосавић, Србица и Косовска Митровица;

34) регистарско подручје Крагујевац (КГ-КГ), које обухвата територију општина: Баточина, Кнић, Лапово, Рача и града Крагујевца;

35) регистарско подручје Краљево (КВ-КВ), које обухвата територију града Краљева;

36) регистарско подручје Крушевац (КШ-КЃ), које обухвата територију општина: Брус, Варварин, Ћићевац и града Крушевца;

37) регистарско подручје Лебане (ЛБ-ЛБ), које обухвата територију општине Лебане;

38) регистарско подручје Лесковац (ЛЕ-ЛЕ), које обухвата територију општина: Бојник, Медвеђа, Црна Трава и града Лесковца;

39) регистарско подручје Лозница (ЛО-ЛО), које обухвата територију општина: Крупањ, Љубовија, Мали Зворник и града Лознице;

40) регистарско подручје Лучани (ЛУ-ЛУ), које обухвата територију општине Лучани;

41) регистарско подручје Неготин (НГ-НГ), које обухвата територију општине Неготин;

42) регистарско подручје Ниш (НИ-НИ), које обухвата територију општина: Гацин Хан, Дољевац, Мерошина, Ражањ, Сврљиг и града Ниша;

43) регистарско подручје Нова Варош (НВ-НВ), које обухвата територију општине Нова Варош;

44) регистарско подручје Нови Пазар (НП-НП), које обухвата територију града Новог Пазара;

45) регистарско подручје Нови Сад (НС-НС), које обухвата територију општина: Бач, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Србобран, Сремски Карловци, Темерин, Тител и града Новог Сада;

46) регистарско подручје Панчево (ПА-ПА), које обухвата територију општина: Алибунар, Ковачица, Опово и града Панчева;

47) регистарско подручје Параћин (ПН-ПН), које обухвата територију општине Параћин;

48) регистарско подручје Петровац на Млави (ПТ-ПТ), које обухвата територију општине Петровац на Млави;

49) регистарско подручје Пећ (ПЕ-ПЕ), које обухвата територију општина: Исток, Клина и Пећ;

50) регистарско подручје Пирот (ПИ-ПИ), које обухвата територију општина: Пирот, Бабушница, Бела Паланка и Димитровград;

51) регистарско подручје Пожаревац (ПО-ПО), које обухвата територију општина: Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће и града Пожаревца;

52) регистарско подручје Пожега (ПЖ-ПЖ), које обухвата територију општине Пожега;

53) регистарско подручје Прибој (ПБ-ПВ), које обухвата територију општине Прибој;

54) регистарско подручје Призрен (ПЗ-ПЗ), које обухвата територију општина: Призрен, Гора, Ораховац и Сува Река;

55) регистарско подручје Пријеполје (ПП-ПП), које обухвата територију општине Пријеполје;

56) регистарско подручје Приштина (ПР-ПР), које обухвата територију општина: Глоговац, Косово Поље, Липљан, Обилић, Подујево и града Приштине;

57) регистарско подручје Прокупље (ПК-ПК), које обухвата територију општина: Прокупље, Блаце, Житорађа и Куршумлија;

58) регистарско подручје Рашка (РА-РА), које обухвата територију општине Рашка;

59) регистарско подручје Рума (РУ-РУ), које обухвата територију општина: Рума, Ириг и Пећинци;

60) регистарско подручје Свилајнац (СВ-СВ), које обухвата територију општине Свилајнац;

61) регистарско подручје Сента (СА-СА), које обухвата територију општина Сента и Ада;

62) регистарско подручје Сјеница (СЈ-СЈ), које обухвата територију општине Сјеница;

63) регистарско подручје Смедерево (СД-СД), које обухвата територију града Смедерева;

- 64) регистарско подручје Смедеревска Паланка (СП-SP), које обухвата територију општине Смедеревска Паланка;
- 65) регистарско подручје Сомбор (СО-SO), које обухвата територију општина: Апатин, Кула, Оваци и града Сомбора;
- 66) регистарско подручје Сремска Митровица (СМ-SM), које обухвата територију града Сремске Митровице;
- 67) регистарско подручје Стара Пазова (СТ-ST), које обухвата територију општине Стара Пазова;
- 68) регистарско подручје Суботица (СУ-SU), које обухвата територију општине Мали Иђош и града Суботице;
- 69) регистарско подручје Сурдулица (СЦ-SC), које обухвата територију општине Сурдулица;
- 70) регистарско подручје Топола (ТО-TO), које обухвата територију општине Топола;
- 71) регистарско подручје Трстеник (ТС-TS), које обухвата територију општине Трстеник;

- 72) регистарско подручје Тутин (ТТ-TT), које обухвата територију општине Тутин;
- 73) регистарско подручје Ћуприја (ЋУ-ĆU), које обухвата територију општине Ћуприја;
- 74) регистарско подручје УБ (УБ-UB), које обухвата територију општине УБ;
- 75) регистарско подручје Ужице (УЕ-UE), које обухвата територију општина: Ариље, Косјерић, Чајетина и града Ужица;
- 76) регистарско подручје Урошевац (УР-UR), које обухвата територију општина: Урошевац, Качаник, Штимље и Штрпце;
- 77) регистарско подручје Чачак (ЧА-ЃА), које обухвата територију града Чачка;
- 78) регистарско подручје Шабац (ША-ЃА), које обухвата територију општина: Владимирци, Коцељева и града Шапца;
- 79) регистарско подручје Шид (ШИ-ЃИ), које обухвата територију општине Шид.

АГЕНЦИЈЕ

5784

На основу члана 39. став 1, а у вези са чланом 414. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/12),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 314. седници од 16. новембра 2015. године, донео је

ОДЛУКУ

о давању сагласности на планове преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица

I

Даје се сагласност на:

1) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 386, који је донео Надзорни одбор Јавног предузећа за дистрибуцију природног гаса „Гас-Рума”, Рума, на седници од 25. септембра 2015. године;

2) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 1612/1, које је донео Надзорни одбор Јавног предузећа за дистрибуцију гаса Ингас ј.п., Инђија, на седници одржаној 24. октобра 2015. године;

3) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 1-130/2015-21, које је донео Управни одбор ДЈКП „Полет”, Пландиште, на седници од 21. септембра 2015. године;

4) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 600, које је донео директор Јавног предузећа „Гас”, Темерин, 22. септембра 2015. године;

5) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 662/15 које је донео директор Привредног друштва за дистрибуцију гаса у мешовитој својини „Лозница-гас” д.о.о. Лозница, 30. септембра 2015. године;

6) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 370, који је донео директор Друштва са ограниченом одговорношћу за дистрибуцију природног гаса „ГАС” д.о.о. Бечеј, 28. септембра 2015. године;

7) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 201/15-1 које је донео Одбор директора

Друштва са ограниченом одговорношћу „Сомбор-гас” за изградњу гасовода и дистрибуцију природног гаса, Сомбор, 15. септембра 2015. године;

8) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 02-1770/02-15 које је донео Надзорни одбор јавног предузећа за послове дистрибуције гаса „Ковин-гас”, Ковин, на седници од 23. октобра 2015. године;

9) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 2962-2, који је донео директор Акционарског друштва „Гас-феромонт”, Стара Пазова, 22. септембра 2015. године;

10) План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача природног гаса број 01-967/2015, који је донео Надзорни одбор ЈП „Врбас-гас” на седници од 29. септембра 2015. године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 411/2015-Д-01/49
У Београду, 16. новембра 2015. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Председник,
Љубо Маћић, с.р.

5785

На основу члана 53. тачка 6) и члана 39. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 314. седници од 16. новембра 2015. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Даје се сагласност на Правила о раду дистрибутивног система природног гаса број 1-298 која је донео Надзорни одбор „Југоросгас” а.д. Београд, на седници од 30. јуна 2015. године.

2. Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 683/2015-Д-01/1
У Београду, 16. новембра 2015. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Председник,
Љубо Маћић, с.р.

5786

На основу чл. 5. и 15. Закона о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС”, бр. 97/08, 53/10, 66/11 – УС и 67/13 – УС; у даљем тексту: Закон о Агенцији), у поступку за одлучивање о постојању повреде Закона о Агенцији покренутом по службеној дужности против Зорана Бојовића из Александровца, Крушевачка 12/11–2,

Директор Агенције за борбу против корупције, 15. јануара 2015. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I. Утврђује се да је Зоран Бојовић, заменик председника Скупштине општине Александровац, поступио супротно одредбама члана 35. Закона о Агенцији, на тај начин, што није у року који му је одређен коначним решењем Агенције број 014-404-00-0259/14-08 од 23. октобра 2014. године, пренео управљачка права у привредном друштву „РИЗ” д.о.о. Александровац, па му се на основу члана 51. став 3. Закона о Агенцији за борбу против корупције изриче

МЕРА ЈАВНОГ ОБЈАВЉИВАЊА ПРЕПОРУКЕ ЗА РАЗРЕШЕЊЕ СА ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ ЗАМЕНИКА ПРЕДСЕДНИКА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ АЛЕКСАНДРОВАЦ

II. Изрека и сажето образложење овог решења биће објављени у „Службеном гласнику Републике Србије” и у „Службеном листу општине Александровац”.

III. Трошкове објављивања овог решења сносиће Зоран Бојовић, о чему ће Агенција донети посебну одлуку.

Образложење

Решењем директора Агенције за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција) од 23. октобра 2014. године, број 014-404-00-0259/14-08, утврђено је да је Зоран Бојовић изабран 24. августа 2013. године на јавну функцију заменика председника Скупштине општине Александровац, поступио супротно одредбама члана 35. Закона о Агенцији, на тај начин што није пренео управљачка права у привредном друштву „РИЗ” д.о.о. Александровац у законском року од 30 дана од дана постављења на функцију, па му је изречена мера упозорења, којом је обавезан да у року од 15 дана од дана достављања решења изврши пренос управљачких права у наведеном привредном друштву.

Увидом у списе предмета утврђено је да је именованом решење Агенције достављено 1. децембра 2014. године као и да у остављеном року није пренео управљачка права на правно или физичко лице које није повезано лице.

На основу одредбе члана 51. став 3. Закона о Агенцији и члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, број 33/97, и „Службени гласник РС”, број 31/10), који се сходно примењује у поступку пред Агенцијом на основу члана 3. став 4. Закона о Агенцији, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлуке у ст. II. и III. диспозитива овог решења донете су применом одредаба члана 54. ст. 2. и 3. Закона о Агенцији.

Број 014-404-00-0259/14-08

Директор,
Тајана Бабић, с.р.

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

5787

На основу члана 7. став 1. тачка 9. и члана 19. став 2. тачка 10. Закона о коморама здравствених радника („Службени гласник РС”, бр. 107/05 и 99/10),

Скупштина Фармацеутске коморе Србије, на седници одржаној у Београду 5. октобра 2015. године, донела је

ОДЛУКУ

о изменама и допунама Одлуке о утврђивању износа надокнада за упис у именик, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција Фармацеутске коморе Србије

Члан 1.

У Одлуци о утврђивању износа надокнада за упис у именик, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција Фармацеутске коморе Србије („Службени гласник РС”, број 4/15), у ставу 2. члана 3. број: „5.000” замењује се бројем: „1.000”.

Члан 2.

По добијању сагласности министарства надлежног за послове здравља, ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

Број 166/4-3
 У Београду, 5. октобра 2015. године

Скупштина Фармацеутске коморе Србије

Председник,
Биљана Илић, с.р.

5788

У складу са чланом 68. Закона о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 90/07, 95/10, 36/11, 6/12 – усклађени износи, 69/12 – усклађени износи, 93/12 и 8/13 – усклађени износи, 64/13 – усклађени износи, 108/13 и 4/14 – усклађени износи, 79/14 усклађени износи, 5/15 – усклађени износи и 67/15 – усклађени износи) и чланом 40ђ Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 6/12 – усклађени дин. износи, 43/12 – одлука, 76/12 – одлука, 93/12, 119/12, 8/13 – усклађени дин. износи, 47/13, 4/14 – усклађени износи, 68/14 – др. закон, 142/14, 4/15 – усклађени износи, 5/15 – усклађени износи и 55/15),

British American Tobacco SEE d.o.o., Булевар Михаила Пупина 165г, Београд, објављује малопродајне цене дуванских прерађевина, које важе од 4. децембра 2015. године.

МАЛОПРОДАЈНЕ ЦЕНЕ

Ред. бр.	Увозник	Врста дуванске прерађевине	Марка дуванске прерађевине	Паковање	Малопродајна цена (у динарима)	
					по јед. мере (паклица)	по паковању
1.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Pall Mall (Pocket Red)	20 ком.	190	190
2.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Pall Mall (Pocket Blue)	20 ком.	190	190
3.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Vogue (Lilas)	20 ком.	300	300
4.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Vogue (Bleue)	20 ком.	300	300
5.	ЅAT SEE d.o.o.	цигарета	Dunhill Fine Cut (Swiss Blend)	20 ком.	300	300
6.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Dunhill Fine Cut (Master Blend)	20 ком.	300	300
7.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Dunhill Fine Cut (Blonde Blend)	20 ком.	300	300
8.	BAT SEE d.o.o.	цигарета	Dunhill Classic Blend	20 ком.	300	300

Ове малопродајне цене објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Директор,
Athanasios Trimis, с.р.

5789

У складу са чланом 68. Закона о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 90/07, 95/10, 36/11, 6/12 – усклађени изн. и 69/12 – усклађени изн., 93/12 и 8/13 – усклађени износи, 64/13 – усклађени износи, 108/13 и 4/14 – усклађени износи, 79/14 усклађени износи, 5/15 – усклађени износи и 67/15 – усклађени износи) и чланом 40ђ Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 6/12 – усклађени дин. износи, 43/12 – одлука, 76/12 – одлука, 93/12, 119/12, 8/13 – усклађени дин. износи, 47/13, 4/14 – усклађени износи, 68/14 – др. закон, 142/14, 4/15 – усклађени износи 5/15 – усклађени износи и 55/15),

British American Tobacco Vranje a.d, Стефана Првовенчаног 209, Врање, објављује малопродајне цене дуванских прерађевина, које важе од 4. децембра 2015. године.

МАЛОПРОДАЈНЕ ЦЕНЕ

Ред. бр.	Произвођач	Врста дуванске прерађевине	Марка дуванске прерађевине	Паковање	Малопродајна цена (у динарима)	
					по јед. мере (паклица)	по паковању
1.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Red)	20 ком.	200	200
2.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Blue)	20 ком.	200	200
3.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (White)	20 ком.	200	200
4.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Silver 4)	20 ком.	200	200
5.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Superslims Blue)	20 ком.	200	200
6.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Superslims Purple)	20 ком.	200	200
7.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Kent (HD Futura)	20 ком.	300	300
8.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Kent (HD Neo)	20 ком.	300	300
9.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Kent (HD Infina)	20 ком.	300	300
10.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Original Red King Size Soft Cup)	20 ком.	210	210
11.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Original Red King Size Box)	20 ком.	220	220
12.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Blue)	20 ком.	220	220
13.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Additive Free Red)	20 ком.	240	240
14.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Original Red 100's Box)	20 ком.	230	230
15.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Blue 100's)	20 ком.	230	230
16.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lucky Strike (Click&Roll)	20 ком.	220	220
17.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Red)	20 ком.	190	190
18.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Blue)	20 ком.	190	190
19.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Silver)	20 ком.	190	190
20.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Red 100's)	20 ком.	190	190
21.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Blue 100's)	20 ком.	190	190
22.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Silver 100's)	20 ком.	190	190
23.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Superslims Blue)	20 ком.	190	190
24.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Superslims Violet)	20 ком.	190	190

Ред. бр.	Произвођач	Врста дуванске прерађевине	Марка дуванске прерађевине	Паковање	Малопродајна цена (у динарима)	
					по јед. мере (паклица)	по паковању
25.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Lord Extra (100)	20 ком.	300	300
26.	BAT Vranje a.d.	цигарета	VISION (BLUE)	20 ком.	190	190
27.	BAT Vranje a.d.	цигарета	VISION (RED)	20 ком.	190	190
28.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Red, meko pakovanje)	20 ком.	180	180
29.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Viceroy (Charcoal Blue, meko pakovanje)	20 ком.	180	180
30.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Red 100's)	20 ком.	200	200
31.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Blue 100's)	20 ком.	200	200
32.	BAT Vranje a.d.	цигарета	Pall Mall (Silver 100's)	20 ком.	200	200

Ове малопродајне цене објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Председник Одбора директора,
Athanasios Trimis, с.р.

5790

У складу са чланом 68. Закона о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 90/07, 95/10 и 36/11) и чланом 40ђ Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 6/12 – усклађени дин. износи, 43/12 – одлука, 76/12 – одлука, 93/12, 119/12, 8/13 – усклађени дин. износи, 47/13, 4/14 – усклађени дин. износи, 68/14 – др. закон, 142/14, 4/15 – усклађени дин. износи, 5/15 – усклађени дин. износи и 55/15),

ТДР д.о.о., Милентија Поповића 5а, Београд, објављује малопродајне цене дуванских прерађевина, које важе од 4. децембра 2015. године.

МАЛОПРОДАЈНЕ ЦЕНЕ

Ред. бр.	Увозник	Врста дуванске прерађевине	Марка дуванске прерађевине	Паковање	Малопродајна цена (у динарима)	
					по јед. мере (паклица)	по паковању
1.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (menthol breeze)	20 ком.	210,00	210,00
2.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (adriatic blue)	20 ком.	210,00	210,00
3.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (shell white)	20 ком.	210,00	210,00
4.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (stone white)	20 ком.	210,00	210,00
5.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (aquamarine ultima)	20 ком.	210,00	210,00
6.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (stone white 100's)	20 ком.	220,00	220,00
7.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (shell white 100's)	20 ком.	220,00	220,00
8.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (slims azure)	20 ком.	220,00	220,00
9.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (slims velvet)	20 ком.	220,00	220,00
10.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (slims menthol)	20 ком.	220,00	220,00
11.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (black wave)	20 ком.	200,00	200,00
12.	ТДР д.о.о.	цигарете	RONHILL (gold wave)	20 ком.	200,00	200,00
13.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (red 100's)	20 ком.	190,00	190,00
14.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (gold 100's)	20 ком.	190,00	190,00
15.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (red)	20 ком.	190,00	190,00
16.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (gold)	20 ком.	190,00	190,00
17.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (red big pack)	24 ком.	200,00	200,00
18.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK (gold big pack)	24 ком.	200,00	200,00
19.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK NEO (black)	20 ком.	180,00	180,00
20.	ТДР д.о.о.	цигарете	YORK NEO (blue)	20 ком.	180,00	180,00
21.	ТДР д.о.о.	цигарете	Walter Wolf (flavour)	20 ком.	200,00	200,00
22.	ТДР д.о.о.	цигарете	Walter Wolf (white icon)	20 ком.	200,00	200,00
23.	ТДР д.о.о.	цигарете	Walter Wolf (flavour 100's)	20 ком.	210,00	210,00
24.	ТДР д.о.о.	цигарете	Walter Wolf (white icon 100's)	20 ком.	210,00	210,00
25.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (6)	20 ком.	190,00	190,00
26.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (9)	20 ком.	190,00	190,00
27.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (5 100's)	20 ком.	190,00	190,00
28.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (9 100's)	20 ком.	190,00	190,00
29.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (slims 4)	20 ком.	190,00	190,00
30.	ТДР д.о.о.	цигарете	MC (slims 6)	20 ком.	190,00	190,00

Ове малопродајне цене објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Директор,
Дино Комар, с.р.

5791

У складу са чланом 68. Закона о дувану („Службени гласник РС”, бр. 101/05 и 90/07) и чланом 40ђ Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09 и 101/10),

Привредно друштво „Imperial Tobacco SCG” д.о.о. Београд објављује малопродајне цене дуванских прерађевина, које ће важити од 7. децембра 2015. године.

МАЛОПРОДАЈНЕ ЦЕНЕ

Ред. бр.	Увозник	Врста дуванске прерађевине	Марка дуванске прерађевине	Паковање	Малопродајна цена (у динарима)	
					по јед. мере паклића	по паковању
1.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Magnum	20 ком.	400,00	400,00
2.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff (Black)	20 ком.	320,00	320,00
3.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff (White)	20 ком.	320,00	320,00
4.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Classic	20 ком.	300,00	300,00
5.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Gold	20 ком.	300,00	300,00
6.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Blue	20 ком.	300,00	300,00
7.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Slims Classic	20 ком.	300,00	300,00
8.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Slims Gold	20 ком.	300,00	300,00
9.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Slims Blue	20 ком.	300,00	300,00
10.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff White Slims	20 ком.	300,00	300,00
11.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Boudoir Black	20 ком.	300,00	300,00
12.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Boudoir Pink	20 ком.	300,00	300,00
13.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff iD Orange	20 ком.	230,00	230,00
14.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff iD Blue	20 ком.	230,00	230,00
15.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff iD Ivory	20 ком.	230,00	230,00
16.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Reshape (Black)	20 ком.	250,00	250,00
17.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Davidoff Reshape (White)	20 ком.	250,00	250,00
18.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Gauloises Blondes (Blue)	20 ком.	230,00	230,00
19.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Gauloises Blondes (Red)	20 ком.	230,00	230,00
20.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Parker & Simpson Glide Tec (Black)	20 ком.	230,00	230,00
21.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Parker & Simpson Glide Tec (White)	20 ком.	230,00	230,00
22.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	West Red 100's	20 ком.	200,00	200,00
23.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	West Silver 100's	20 ком.	200,00	200,00
24.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	West Red	20 ком.	200,00	200,00
25.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	West Silver	20 ком.	200,00	200,00
26.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	West White	20 ком.	200,00	200,00
27.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Style Slims Blue	20 ком.	190,00	190,00
28.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Style Slims Rose	20 ком.	190,00	190,00
29.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Parker & Simpson P&S Silver (box)	20 ком.	190,00	190,00
30.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Parker & Simpson P&S Blue (box)	20 ком.	190,00	190,00
31.	Imperial Tobacco SCG d.o.o.	цигарете	Parker & Simpson P&S Black (box)	20 ком.	190,00	190,00

Ове малопродајне цене објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Директор,
Томаж Грмовшек, с.р.

5792

На основу члана 142. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС”, број 83/14), члана 8. Уредбе о преносу капитала без накнаде запосленима код издавача медија („Службени гласник РС”, број 65/15), члана 62. Закона о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 83/14 и 46/15), Одлуке Агенције за приватизацију о обустави поступка приватизације медија продајом капитала и наставку поступка приватизације медија преносом капитала запосленима без накнаде број 10-3659/15-129/07 од 2. новембра 2015. године,

Одговорно лице издавача медија доноси

ЈАВНИ ПОЗИВ

за упис бесплатних удела

Издавач медија: ЈРД и ТВ Предузеће „Петровац на Млави”, 12300 Петровац на Млави, Бате Булића бб

Регистарски број издавача медија: 36753/2005

Укупна вредност капитала процењена у поступку продаје капитала издавача медија пре обуставе поступка приватизације: 413.000,00 динара, датум процене 31. децембар 2015. године

Укупна вредност капитала који се преноси запосленима без накнаде 413 000,00 динара, датум процене 31. децембар 2015. године

Број дозволе: 327/2008

Број запослених: 1

1. Запосленима се без накнаде преноси вредност капитала која је утврђена на основу вредности капитала процењеног у поступку продаје капитала издавача медија пре обуставе поступка приватизације, што представља 413.000,00 динара.

2. Акционарском фонду преноси се удео који преостане после преноса без накнаде запосленима.

3. Право на стицање удела без накнаде имају сви запослени у издавачу медија, држављани Републике Србије, који су запослени или су раније били запослени у издавачу медија (у даљем тексту: запослени), запослени у контролном, односно зависном предузећу, ако је издавач медија зависно, односно контролно предузеће и пензионери.

Запослени имају право на пренос бесплатних удела за сваку пуну годину проведenu у радном односу код тог издавача медија.

Право на пренос бесплатних удела може се остварити највише за 35 година проведених у радном односу код тог издавача медија.

Приликом уписа удела, запослени, као уписници бесплатних удела прилажу доказ о:

- држављанству Републике Србије (не старије од 6 месеци)
- радном стажу оствареном код издавача медија
- фотокопију личне карте.

4. Упис удела ће се спровести у просторијама ЈРД и ТВ Предузеће „Петровац на Млави” у Петровцу на Млави сваког радног дана, од 9,00 до 13,00 часова.

Удели се уписују потписивањем изјаве о упису удела-уписнице. Удели се могу уписати лично или преко заступника, уз прилагање овереног овлашћења.

Приликом уписа удела запослени могу, по свом избору, овластити лице које ће их заступати на Скупштини предузећа.

По потписивању уписнице запосленима ће се издати потврда о упису удела.

Рок за упис удела почиње да тече од 18. новембра 2015. године, са почетком у 9,00 часова, и завршава се истеком 15. дана од дана започињања рока, у 13,00 часова.

5. После спроведеног поступка преноса капитала без накнаде запосленима уписници удела ће добити оверене потврде о својни над уделом, које ће заменити уписнице.

Удели који су пренети запосленима гласе на име.

6. Овај позив објављује се на огласној табли издавача медија, у „Службеном гласнику Републике Србије” и у једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије „Данас”.

Све додатне информације могу се добити на телефон 0648679937 и тел./фах 012/331-194 издавача медија.

В.д. директора,
Жаклина Перић, с.р.

5793

По сравњењу са изворним текстом, утврђено је да се у Одлуци о изменама Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина), објављеној у „Службеном гласнику РС”, број 93/15 поткрала грешка па се, на основу чл. 15. и 22. Закона о објављивању закона и других прописа и аката („Службени гласник РС”, број 45/13), даје

ИСПРАВКА

Одлуке о изменама Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина)

У Одлуци о изменама Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина) од 23. октобра 2015. године, уместо речи: „I број 953-15988 У Београду, 23. јула 2015. године” треба да стоје речи: „I број 953-22997/15-4 У Београду, 23. октобра 2015. године”.

– Из ЈП „Путеви Србије”